

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

Roczne sprawozdanie z wdrażania

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Roczne sprawozdanie z wdrażania	
Okres	01/01/2021 - 31/12/2021
Wersja	2021.1
Status – Bieżący węzeł	Przyjęte przez KE - European Commission
Krajowy numer referencyjny	
Data zatwierdzenia przez komitet monitorujący	21/06/2022

Obowiązująca wersja programu	
CCI	2014PL06RDNP001
Rodzaj programu	Program rozwoju obszarów wiejskich
Kraj	Polska
Region	PL - National
Okres programowania	2014 - 2022
Wersja	11.1
Nr decyzji	C(2021)6553
Data decyzji	31/08/2021
Instytucja zarządzająca	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Spis treści

1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI PROGRAMU I JEGO PRIORYTETÓW.....	4
1.a) Dane finansowe.....	4
1.b) Ogólne i specyficzne dla programu wskaźniki oraz ujęte ilościowo wartości docelowe.....	4
1.b1) Tabela przeglądowa.....	4
1.c) Kluczowe informacje nt. realizacji PROW na podstawie danych zawartych w a) i b) w podziale na cele szczegółowe.....	14
1.d) kluczowe informacje nt. postępów w realizacji celów pośrednich określonych w ramach wykonania w oparciu o tabelę F.....	67
1.e) pozostałe elementy specyficzne dla PROW [fakultatywnie].....	68
1.f) W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalne i strategię morskie.....	68
1.g) Kurs waluty stosowany przy przeliczaniu kwot w RSR (państwa niestosujące EUR).....	71
2. POSTĘPY W REALIZACJI PLANU EWALUACJI.....	72
2.a) opis wszelkich zmian wprowadzonych do planu ewaluacji w PROW w ciągu roku wraz z ich uzasadnieniem.....	72
2.b) opis ewaluacji działań podjętych w ciągu roku (w związku z sekcją 3 planu ewaluacji).....	72
2.c) opis działań podjętych w zakresie dostarczania danych i zarządzania nimi (w odniesieniu do sekcji 4 planu ewaluacji).....	74
2.d) wykaz zakończonych ewaluacji, w tym odniesienia do tego, gdzie zostały opublikowane na stronie internetowej.....	75
2.e) streszczenie przeprowadzonych ewaluacji skupiające się na ustaleniach z ewaluacji.....	78
2.f) opis działań komunikacyjnych podjętych w celu opublikowania ustaleń z ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji).....	80
2.g) opis działań następczych podjętych w następstwie ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji).....	82
3. KWESTIE MAJĄCE WPŁYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA.....	83
3.a) Opis kroków poczynionych w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji programu.....	83
3.b) Skuteczne mechanizmy wykonawcze wysokiej jakości.....	85
4. KROKI PODEJMOWANE W CELU WDROŻENIA POMOCY TECHNICZNEJ I WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMOWANIA PROGRAMU.....	87
4.a) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich i realizacji jej planu działania.....	87
4.a1) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich (struktura zarządzania i jednostka wsparcia sieci).....	87
4.a2) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do realizacji planu działania.....	88
4.b) Kroki powzięte w celu rozpowszechnienia informacji o programie (art. 13 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014).....	97
5. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH.....	100
6. OPIS WYKONANIA PODPROGRAMÓW.....	101

7. OCENA INFORMACJI I POSTĘPY POCZYNIONE NA DRODZE OSIĄGNIĘCIA CELÓW PROGRAMU	102
8. REALIZACJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UWZGLĘDNIENIE ZASAD OKREŚLONYCH W ART. 5, 7 I 8 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013	103
9. POSTĘP OSIĄGNIĘTY W CELU ZAPEWNIENIA ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO KORZYSTANIA Z EFRROW I INNYCH UNIJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ..	105
10. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (ART. 46 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013).....	106
11. TABELE SŁUŻĄCE KODOWANIU OGÓLNYCH I SPECYFICZNYCH DLA PROGRAMU WSKAŹNIKÓW ORAZ UJĘTYCH ILOŚCIOWO WARTOŚCI DOCELOWYCH	115
Załącznik II	116
Dokumenty	131

1. NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI PROGRAMU I JEGO PRIORYTETÓW

1.a) Dane finansowe

Zob. załączone dokumenty

1.b) Ogólne i specyficzne dla programu wskaźniki oraz ujęte ilościowo wartości docelowe

1.b1) Tabela przeglądowa

Cel szczegółowy 1A						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T1: procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW (cel szczegółowy 1A)	2014-2021			0,23	12,51	1,84
	2014-2020			0,18	9,79	
	2014-2019			0,09	4,90	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 1B						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T2: łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...) (cel szczegółowy 1B)	2014-2021			55,00	33,33	165,00
	2014-2020			17,00	10,30	
	2014-2019			2,00	1,21	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 1C						
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T3: łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 (cel szczegółowy 1C)	2014-2021			27 492,00	10,50	261 811,00
	2014-2020			27 492,00	10,50	
	2014-2019			5 644,00	2,16	
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Cel szczegółowy 2A							
Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025	
T4: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją (cel szczegółowy 2A)	2014-2021	2,82	83,36	2,26	66,80	3,38	
	2014-2020	2,07	61,19	1,59	47,00		
	2014-2019	1,90	56,16	0,94	27,79		
	2014-2018	0,99	29,26	0,62	18,33		
	2014-2017	0,93	27,49	0,13	3,84		
	2014-2016	0,19	5,62				
	2014-2015						
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	869 962,25	2,50	719 939,92	2,07	34 799 855,00
M02	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	72 013 772,56	47,38	28 557 566,03	18,79	152 000 519,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	2 159 673 279,40	77,99	1 323 185 449,88	47,79	2 769 020 986,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 090 552 412,58	81,70	664 478 284,62	49,78	1 334 827 253,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	35 377 339,47	40,09	9 290 013,09	10,53	88 234 648,00
M21	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	267 105 117,96	97,71	267 028 306,77	97,68	273 379 123,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków	2014-2021	3 625 591 884,22	77,93	2 293 259 560,31	49,29	4 652 262 384,00

	publicznych ogółem						
--	--------------------	--	--	--	--	--	--

Cel szczegółowy 2B							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B)		2014-2021	1,73	79,22	1,43	65,49	2,18
		2014-2020	1,24	56,78	1,14	52,21	
		2014-2019	0,91	41,67	0,78	35,72	
		2014-2018	0,64	29,31	0,58	26,56	
		2014-2017	0,59	27,02			
		2014-2016	0,38	17,40			
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	771 051 375,62	79,56	513 934 343,61	53,03	969 171 231,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	771 051 375,62	79,56	513 934 343,61	53,03	969 171 231,00

Cel szczegółowy 3A

Cel szczegółowy 3A							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T6: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów (cel szczegółowy 3A)		2014-2021	1,62	143,48	1,13	100,08	1,13
		2014-2020	1,57	139,05	1,13	100,08	
		2014-2019	1,48	131,08	1,13	100,08	
		2014-2018	1,41	124,88	0,53	46,94	
		2014-2017	1,34	118,68	0,71	62,88	
		2014-2016	1,10	97,42	1,10	97,42	
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	8 700 069,00
M03	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	28 667 682,21	65,15	15 060 204,04	34,22	44 004 400,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	817 323 207,77	87,10	302 335 684,02	32,22	938 330 975,00
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	79 149 121,06	125,14	43 112 735,91	68,16	63 248 582,00
M09	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	138 512 577,60	52,78	138 486 287,37	52,77	262 416 420,00
M14	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	67 338 472,05	31,86	68 383 429,29	32,36	211 340 000,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	20 967 916,20	59,22	2 951 649,30	8,34	35 409 460,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 151 958 976,89	73,68	570 329 989,93	36,48	1 563 449 906,00

Cel szczegółowy 3B							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T7: procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem (cel szczegółowy 3B)		2014-2021			0,17	16,38	1,04
		2014-2020			0,08	7,71	
		2014-2019			0,01	0,96	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Liczba beneficjentów w ramach inwestycji zapobiegających zniszczeniu potencjału produkcji rolnej (-)		2014-2021			2 676,00	27,47	9 740,00
		2014-2020			1 282,00	13,16	
		2014-2019			257,00	2,64	
		2014-2018			61,00	0,63	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	2 899 882,00
M05	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	81 811 672,76	49,45	42 528 616,21	25,71	165 446 174,00
M17	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	216 940 000,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	81 811 672,76	21,23	42 528 616,21	11,04	385 286 056,00

Priorytet P4

Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T13: procent gruntów leśnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2021			0,07	22,40	0,31
	2014-2020			0,06	19,20	
	2014-2019					
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T8: procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną (cel szczegółowy 4A)	2014-2021			0,07	22,40	0,31
	2014-2020			0,06	19,20	
	2014-2019					
	2014-2018					
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T12: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2021			9,43	56,06	16,82
	2014-2020			10,69	63,55	
	2014-2019			9,70	57,66	
	2014-2018			11,71	69,61	
	2014-2017			13,76	81,80	
	2014-2016			11,65	69,26	
	2014-2015					
T10: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej (cel szczegółowy 4B)	2014-2021			7,53	53,80	14,00
	2014-2020			7,93	56,66	
	2014-2019			7,23	51,66	

		2014-2018			9,25	66,09	
		2014-2017			10,36	74,02	
		2014-2016			8,72	62,31	
		2014-2015					
T9: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy (cel szczegółowy 4A)		2014-2021			7,62	54,16	14,07
		2014-2020			8,04	57,14	
		2014-2019			7,32	52,02	
		2014-2018			9,42	66,95	
		2014-2017			10,67	75,83	
		2014-2016			9,01	64,04	
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 258 370,10	10,85	1 008 268,38	8,69	11 599 951,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	168 917 675,37	35,08	99 893 398,06	20,74	481 583 245,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 337 346,07	26,75	1 321 774,16	26,44	5 000 000,00
M10	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 208 648 004,50	58,76	1 301 428 900,33	63,27	2 057 025 287,00
M11	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	478 982 566,60	61,14	504 006 024,87	64,34	783 368 117,00
M13	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	2 017 092 891,21	78,72	2 180 554 125,96	85,10	2 562 428 425,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	3 876 236 853,85	65,69	4 088 212 491,76	69,28	5 901 005 025,00

Cel szczegółowy 5E							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T19: procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla (cel szczegółowy 5E)		2014-2021			0,02	93,20	0,02
		2014-2020			0,02	93,20	
		2014-2019			0,02	93,20	
		2014-2018			0,01	46,60	
		2014-2017			0,32	1 491,22	
		2014-2016			0,30	1 398,02	
		2014-2015			0,01	46,60	
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	151 425 868,57	60,77	162 778 272,74	65,32	249 189 060,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	151 425 868,57	60,77	162 778 272,74	65,32	249 189 060,00

Cel szczegółowy 6A							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A)		2014-2021			1 606,43	6,26	25 654,00
		2014-2020			656,00	2,56	
		2014-2019			320,00	1,25	
		2014-2018			130,00	0,51	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	514 537 767,18	73,02	245 803 047,66	34,88	704 677 347,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	514 537 767,18	73,02	245 803 047,66	34,88	704 677 347,00

Cel szczegółowy 6B							
Nazwa wskaźnika celu		Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
T23: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER) (cel szczegółowy 6B)		2014-2021			12 240,00	84,88	14 420,00
		2014-2020			9 622,00	66,73	
		2014-2019			6 499,00	45,07	
		2014-2018			3 089,00	21,42	
		2014-2017			278,00	1,93	
		2014-2016					
		2014-2015					
T22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury (cel szczegółowy 6B)		2014-2021			14,05	59,78	23,50
		2014-2020			12,10	51,48	
		2014-2019			9,34	39,74	
		2014-2018			6,69	28,46	
		2014-2017			3,37	14,34	
		2014-2016			0,10	0,43	
		2014-2015					
T21: procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju (cel szczegółowy 6B)		2014-2021			72,65	99,99	72,65
		2014-2020			72,65	99,99	
		2014-2019			72,65	99,99	
		2014-2018			72,77	100,16	
		2014-2017			72,77	100,16	
		2014-2016			72,38	99,62	
		2014-2015					
Działanie	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 504 110 035,32	69,95	929 513 611,19	43,23	2 150 207 382,00
M19	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	745 305 601,60	77,10	559 741 613,98	57,91	966 653 465,00
Ogółem	O1 - Wydatki ze środków	2014-2021	2 249 415 636,92	72,17	1 489 255 225,17	47,78	3 116 860 847,00

	publicznych ogółem						
--	--------------------	--	--	--	--	--	--

1.c) Kluczowe informacje nt. realizacji PROW na podstawie danych zawartych w a) i b) w podziale na cele szczegółowe

WSTĘP

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr:

- 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 oraz
- 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz EFMiR,

a także aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej. Program jest wkomponowany w całościowy system polityki rozwoju kraju, w szczególności poprzez mechanizm Umowy Partnerstwa.

Podstawą prawną funkcjonowania PROW 2014-2020 w Polsce są: ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 349, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015 poz. 378, z późn. zm.).

PROW 2014-2020 został przyjęty decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2014 r.

Program jest finansowany z budżetu UE (EFRROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) i z krajowych środków publicznych.

W 2021 r. budżet Programu został zwiększony o ponad 4,5 mld euro w wyniku:

- wprowadzenia rozwiązań przejściowych pomiędzy obecną i przyszłą perspektywą finansową, koniecznych ze względu na wydłużenie okresu realizacji wsparcia z PROW 2014-2020 o 2 lata (2021-2022). Wprowadzenie okresu przejściowego wiąże się ze zwiększeniem budżetu o 3,6 mld euro (w tym 2,3 mld euro ze środków EFRROW);
- otrzymania dodatkowych 945 mln euro z środków EFRROW w ramach Europejskiego Instrumentu Odbudowy. Środki z EIO wspierają inwestycje oraz działania w dziedzinie środowiska (w ramach PROW wspierają one następujące instrumenty: *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych, Gospodarka wodno-ściekowa, Płatności ONW, Dobrostan zwierząt*)

Po uwzględnieniu dodatkowych środków budżet Programu wynosił na koniec 2021 r. 18,2 mld euro, w tym 11,9 mld euro ze środków EFRROW.

Z budżetu PROW 2014-2020 finansowane są również zobowiązania podjęte w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Po wydłużeniu okresu wdrażania Programu wydatki w jego ramach mogą być ponoszone do 2025 roku.

INFORMACJA NA TEMAT DANYCH ZAWARTYCH W PODROZDZIAŁACH I.A i I.B

W podrozdziale I.A (w załączniku) zawarte zostały automatycznie generowane tabele dotyczące finansowej realizacji Programu. W tabelach wykazane są wydatki w podziale na działania, priorytety i cele szczegółowe.

W podrozdziale I.B zamieszczona została automatycznie generowana tabela zawierająca podstawowe informacje o stanie realizacji Programu, w tym poziom osiągnięcia wskaźników celu oraz stan finansowej realizacji Programu. Tabela opracowana jest w układzie priorytetów Programu.

Tabela jest generowana na podstawie załącznika do sprawozdania (w sekcji 11), który obejmuje następujące dane (w podziale według działań, priorytetów oraz celów szczegółowych):

Tabela A

Informacje o środkach zakontraktowanych w roku sprawozdawczym w ramach poszczególnych działań.

Tabele B (B1 - B4)

Realizacja wskaźników produktu zawartych w Programie.

Tabela B4 zawiera kwoty operacji, które poza głównym realizowanym celem szczegółowym, wpływają pośrednio też na inne cele.

Tabele C (C1.1 - C2.5)

Realizacja wskaźników produktu w podziale według płci, wieku, obszaru itp.

Tabela D

Realizacja wskaźników celu zawartych w Programie.

Tabela E

Realizacja działań przejściowych, tj. zobowiązań finansowych z poprzednich okresów programowania.

Tabele F (F1, F2)

Realizacja celów zawartych w *Ramach wykonania* Programu.

Wskaźniki zmierzono na poziomie operacji, dla których zrealizowano przynajmniej jedną płatność etapową, zgodnie z przepisami UE (rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014).

W ramach działań o charakterze zobowiązań wieloletnich wskaźniki są mierzone na etapie rocznych

płatności.

Tabele G (G1, G2)

Realizacja wskaźników specyficznych dla polskiego Programu.

Opis i wyjaśnienia dotyczące wybranych wartości wykazanych w tabelach oraz szczegółowe informacje o stanie realizacji Programu zostały zawarte w dalszej części podrozdziału.

REALIZACJA PROGRAMU

Ogółem w ramach Programu do dnia 31 grudnia 2021 r.:

- **złożono 6,82 mln wniosków** o przyznanie pomocy (w tym 5,6 mln w ramach działania M13 *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami*)
- **zatwierdzono do realizacji 6,17 mln operacji** (w tym w 2021 r. - 1,03 mln operacji). Do końca 2021 r. **zakontraktowano niecałe 71% zwiększonego budżetu** Programu (**69%** budżetu środków EFRROW)
- **zrealizowano płatności** dla 1,23 mln beneficjentów **w kwocie 43,65 mld zł (9,94 mld euro)**, w tym **27,84 mld zł** ze środków EFRROW, co stanowi **53% zwiększonego budżetu** Programu.

Program realizuje wszystkie sześć priorytetów unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020.

PRIORYTET 1. UŁATWIANIE TRANSFERU WIEDZY I INNOWACJI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NA OBSZARACH WIEJSKICH

(w tym cele szczegółowe 1A 1B 1C)

Priorytet 1 jest priorytetem horyzontalnym. Dla tego priorytetu nie został wydzielony odrębny budżet w ramach Programu.

Cele do osiągnięcia w ramach Priorytetu 1 zostały określone w oparciu o planowane wartości wydatków

oraz efektów realizacji wybranych działań zaprogramowanych w ramach innych priorytetów.

Cel szczegółowy 1A. Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich

Wskaźnik celu: *Procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW 2014-2020*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 1,84%. Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,23%. Cel został zrealizowany w 13%.

Działania realizujące cel 1A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*
- Poddziałanie 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*

W ramach poddziałania zostały przeprowadzone trzy nabory wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden na przełomie 2021 i 2022 r., który rozpoczął się 14.09.2021 r. Łącznie do końca 2021 r. złożono 175 wniosków na kwotę 142,4 mln zł. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 71 wniosków zostało odrzuconych przez ARiMR lub wycofanych przez wnioskodawców.

Głównymi przyczynami odrzucenia wniosków było:

- brak kompletnych uzupełnień po dwóch wezwaniach;
- brak wykazania wymaganego doświadczenia w organizacji działań transferu wiedzy oraz brak wykazania doświadczenia kadry dydaktycznej w dokumentacji aplikacyjnej;
- brak potwierdzenia doświadczenia, o którym mowa powyżej po ogłoszeniu listy rankingowej;
- niezyskanie największej liczby punktów rankingowych dla danej części konkursu.

Podpisano 24 umowy na kwotę 8,9 mln zł.

Zrealizowano płatności z tytułu realizacji 24 zakończonych operacji na łączną kwotę 7,6 mln zł (w 2021 r. kwota nie zwiększyła się).

W ramach zakończonych operacji przeprowadzono szkolenia w zakresie trzech tematów:

- normy i wymogi wzajemnej zgodności (16,6 tys. uczestników),
- nowoczesne technologie uprawy zbóż (8,9 tys. uczestników),
- nowoczesny chów świń i bydła mięsnego z uwzględnieniem zasad higieny, polepszania dobrostanu, profilaktyki i bioasekuracji jako alternatywy dla stosowania antybiotyków u zwierząt (1,9 tys.).

Łącznie w szkoleniach wzięło udział 27,5 tys. uczestników.

- Poddziałanie 1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*

W ramach poddziałania zostały przeprowadzone dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy: w terminie 22.06.-28.09.2021 r. oraz drugi, który rozpoczął się 6.10.2021 r. i był kontynuowany jeszcze po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Do 31.12.2021 r. zostały złożone 2 wnioski (w ramach pierwszego naboru) na kwotę 86,8 mln zł. Nie została podpisana żadna umowa.

- M02 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw*

- Poddziałanie 2.1 *Wsparcie korzystania z usług doradczych*

Wybór beneficjentów w ramach działania odbywa się na podstawie ustawy *Prawo zamówień publicznych*, w związku z tym na jedną część zamówienia podpisywana jest jedna umowa o przyznaniu pomocy. Od początku realizacji Programu zostały ogłoszone trzy postępowania na wyłonienie beneficjenta.

Do końca grudnia 2021 r. podpisano 72 umowy na kwotę 305,2 mln zł. Wyłonione podmioty doradcze szacują, że w ramach podpisanych umów udzielą ponad 130 tys. usług doradczych. W ramach ww. umów realizowane są trzyletnie programy doradcze, w związku z tym zakończenie realizacji operacji powinno nastąpić w IV kwartale 2022 r.

Do końca 2021 r. w ramach poddziałania zrealizowano płatności w ramach 68 operacji na kwotę 121 mln zł (w tym w 2021 r. w kwocie 43,4 mln zł).

- Poddziałanie 2.3 *Wsparcie dla szkolenia doradców*

W ramach poddziałania ARiMR opublikowała dziewięć ogłoszeń o zamówieniu na wyłonienie beneficjenta poddziałania M02.3, w tym dwa w 2021 r. Dwa postępowania zostały anulowane.

W ramach ósmego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację szkoleń dla doradców w formie studiów podyplomowych oferty można było składać od 24.08. do 11.10.2021 r. Postępowanie było podzielone na 4 części, złożono 3 oferty na kwotę 4,4 mln zł.

W ramach dziewiątego postępowania oferty można składać od 10.11.2021 r. do 17.05.2022 r.

Łącznie do końca 2021 r. złożono 50 ofert na kwotę 39,3 mln zł.

Do końca 2021 r. podpisano 30 umów na kwotę 17,1 mln zł. Zrealizowano płatności w ramach 18 operacji na kwotę 6,4 mln zł. W samym 2021 r. zrealizowano płatności na kwotę 4,6 mln zł.

Końcowe płatności zrealizowano w ramach 11 operacji na łączną kwotę ponad 5 mln zł.

W ramach zakończonych operacji przeprowadzono 66 szkoleń dedykowanych doradcom w zakresie następujących tematów:

- przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin,

- bioasekuracja i dobrostan w gospodarstwach utrzymujących świnie,
- higiena, bioasekuracja i dobrostan w gospodarstwach rolnych jako alternatywy dla stosowania antybiotyków u zwierząt,
- rolnictwo precyzyjne w produkcji roślinnej,
- integrowana ochrona roślin,
- wpływ produkcji rolnej na zmiany klimatu i jej adaptacja do tych zmian.

W szkoleniach uczestniczyło 1 677 doradców. Łącznie w szkoleniach uczestniczyli doradcy 95 firm prowadzących działalność w tym zakresie.

Ponadto w trakcie realizacji są operacje szkoleń dla doradców w formie studiów podyplomowych.

- *M16 Współpraca*

W ramach działania zostały przeprowadzone 4 nabory wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden w 2021 r., w terminie 29.03.-12.05.2021 r., który dotyczył nowo wprowadzonego zakresu pomocy, na realizację projektów prowadzących do tworzenia i rozwoju krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych.

Do końca 2021 r. w ramach działania złożono 538 wniosków na kwotę 1 095,1 mln zł (w tym 204 wnioski w naborze z 2021 r.). Spośród wszystkich wniosków, 312 zostały odrzucone przez ARiMR lub wycofane przez wnioskodawców.

Wnioski były najczęściej odrzucane z następujących powodów:

- operacje nie spełniały warunków przyznania pomocy określonych w przepisach,
- operacje dotyczyły projektów nieinnowacyjnych (brak potencjału innowacyjnego),
- przedmiotem operacji były produkty nieobjęte załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- wymagane uzupełnienia i wyjaśnienia nie zostały złożone w wyznaczonym czasie,
- pozostawienie bez rozpatrzenia – np. brak zestawienia rzeczowo-finansowego, brak umowy grupy operacyjnej na rzecz innowacji,
- spadek kosztów kwalifikowalnych poniżej 70% możliwej do uzyskania kwoty pomocy (Krótkie łańcuchy dostaw).

Do dnia 31 grudnia 2021 r. podpisano umowy z 167 grupami operacyjnymi na rzecz innowacji (EPI) na kwotę 254,3 mln zł, w tym z 75 EPI w ramach tworzenia krótkich łańcuchów dostaw.

Wybrane EPI składają się łącznie z 943 podmiotów, w tym głównie: rolników (610), jednostek naukowych (106), podmiotów doradczych (84), przedsiębiorców MŚP (70).

W ramach działania do końca 2021 r. zrealizowano płatności w ramach 55 operacji na łączną kwotę 55,8 mln zł (w tym w 2021 r. płatności w kwocie 34 mln zł).

Zakończono realizację 10 operacji na łączną kwotę wsparcia 24 mln zł.

Cel szczegółowy 1B. Wzmacnianie powiązań między rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją, w tym do celów ulepszonego zarządzania środowiskiem i lepszych wyników

Wskaźnik celu: *Łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...)*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 165 operacji. Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 55 operacji. Cel został zrealizowany w 33%.

Działanie realizujące cel 1B

- M16 *Współpraca*

Realizacja działania została opisana przy celu szczegółowym 1A.

Cel szczegółowy 1C. Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnictwa i leśnictwa

Wskaźnik celu: *Łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 261 811 uczestników. Podstawą obliczenia stopnia realizacji wskaźnika jest poddziałanie *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*, w ramach którego do końca 2021 r. zrealizowano szkolenia dla 27 492 osób.

Założony cel został zrealizowany w 10,5%.

Działanie realizujące cel 1C

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

PRIORYTET 2. ZWIĘKSZENIE RENTOWNOŚCI GOSPODARSTW I KONKURENCYJNOŚCI WSZYSTKICH RODZAJÓW ROLNICTWA WE WSZYSTKICH REGIONACH ORAZ PROMOWANIE INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII W GOSPODARSTWACH I ZRÓWNOWAŻONEGO ZARZĄDZANIA LASAMI

(w tym cele szczegółowe 2A 2B)

Limit środków: **5 621,4 mln** euro, w tym EFRROW **3 641,3 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **71%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **48%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Cel szczegółowy 2A. Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwienie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej

Limit środków: **4 719,3 mln** euro, w tym EFRROW **3 067,2 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **69%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **47%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 3,38% (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą obliczenia stopnia realizacji wskaźnika jest typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* (poddziałanie 4.1).

Do końca 2021 r. w ramach *Modernizacji (...)* zrealizowano płatności dla 50 970 gospodarstw. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 2,51%, co oznacza 74% założonego celu.

Działania / poddziałania realizujące cel 2A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań
 - 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności* i
 - 1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*

Limit środków dla działania M01 w ramach celu 2A: ogółem **34,8 mln** euro, w tym EFRROW **22,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 2,3%

Środki wypłacone EFRROW: 2,1%

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M02 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw*

Limit środków: ogółem **152 mln** euro, w tym EFRROW **96,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 46%

Środki wypłacone EFRROW: 19%

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe - poddziałanie 4.1 - typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych*

Limit środków: ogółem **2 345,9 mln** euro, w tym EFRROW **1 492,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: 71% (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: 53% (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

W ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych* zostało przeprowadzonych 11 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym w tym jeden na przełomie 2020 i 2021 r. w terminie 30.11.2020 r. - 28.01.2021 r. oraz jeden w 2021 r. w terminie 21.06. - 20.09.2021 r. Łącznie złożono niecałe 88 tys. wniosków na kwotę 17 658 mln zł (w tym w ramach naborów przeprowadzonych w 2021 r. - 12 413 wniosków). W ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych* rolnicy mogą ubiegać się o pomoc na operacje dotyczące rozwoju produkcji prosiąt (obszar a), mleka krowiego (obszar b), bydła mięsnego (obszar c), na operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji (obszar d) oraz na operacje dotyczące nawadniania w gospodarstwie (obszar e). Największym zainteresowaniem cieszył się obszar d, w ramach którego złożono prawie 78 tys. wniosków (89% wszystkich).

Do końca 2021 r. łącznie blisko 34 tys. wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków w ramach obszarów a, b, c były:

- brak dokumentacji projektowej i kosztorysów,
- niezłożenie wraz z wnioskiem wszystkich wymaganych załączników i ich nieuzupełnienie,
- brak prawomocnego pozwolenia na budowę,
- ujmowanie w zestawieniu rzeczowo-finansowym maszyn tego samego rodzaju jak nabyte w ramach

programu PROW 2017-2013.

Ponadto wnioskodawcy rezygnowali z ubiegania się o pomoc w ramach obszarów a, b i c ze względu na brak możliwości dofinansowania inwestycji związanych z zakupem maszyn bez jednoczesnego przeprowadzenia inwestycji budowlanej oraz brak dokumentów wymaganych prawem budowlanym.

Natomiast w ramach obszaru d głównymi powodami odrzuceń wniosków były:

- brak uzupełnienia wniosku, pomimo otrzymanego wezwania,
- ubieganie się o dofinansowanie maszyn niedostosowanych do wielkości inwestycji.

Z kolei dla naborów przeprowadzonych w obszarze e, powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- brak wymaganych załączników złożonych wraz z wnioskiem,
- brak pozwoleń wodnoprawnych,
- brak projektu robót geologicznych.

Podpisano 39 865 umów na łączną kwotę 7 543,1 mln zł, w tym 36 932 umowy związane z racjonalizacją technologii produkcji. Spośród umów na operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, większość (86%) dotyczyła zwiększenia uczestnictwa w rynku. Pozostałe umowy dotyczyły operacji związanych z rozwojem produkcji mleka krowiego (1 886), rozwojem produkcji bydła mięsnego (511) i wsparciem obszaru związanego z rozwojem produkcji psiać (233). Umowy zostały podpisane z 38 263 beneficjentami.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności w ramach 30 402 operacji na łączną kwotę 5 422 mln zł, w tym w 2021 r. na kwotę 1 420,1 mln zł.

Zakończono realizację 27 752 operacji. Największą część z nich stanowiły inwestycje związane z racjonalizacją technologii produkcji (92% operacji).

Głównym kierunkiem produkcji we wspartych gospodarstwach były:

- uprawy polowe - 40% operacji,
- chów i hodowla krów mlecznych - 22%,
- produkcja mieszana - 16%.

Spośród wszystkich zakończonych operacji, 1 200 zostało zrealizowanych w ramach wspólnego wnioskowania (4% wszystkich operacji).

Największą część wspieranych gospodarstw stanowią gospodarstwa o powierzchni 20-50 ha (47% operacji), 50-100 ha (20%) oraz 10-20 ha (20%).

Najczęściej wspierane są gospodarstwa o wielkości ekonomicznej w przedziale 25 tys.- 50 tys. euro (30%),

a także 50 tys. - 75 tys. euro (21%).

Ponad 11% (3 048) dotyczyło producentów rolnych, którzy zadeklarowali, że prowadzą działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 101,7 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 21 tys. narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 15,2 tys. maszyn do nawożenia,
- 9,1 tys. ciągników rolniczych,
- 8,3 tys. maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 7 tys. przyczep transportowych.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m. in.:

- 7,6 tys. budynków produkcyjnych (głównie obór i magazynów paszowych),
- 795 tys. m² placów manewrowych,
- 327 tys. m² powierzchni wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 129,3 tys. m³ zbiorników na gnojówkę i gnojownicę,
- 47,9 tys. m² płyt obornikowych.

Beneficjenci założyli 4,3 tys. ha sadów lub plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat.

- M04 - poddziałanie 4.3 *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa - typ operacji Scalanie gruntów*

Limit środków: ogółem **423,1 mln** euro, w tym EFRROW **269,2 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **63%**

Środki wypłacone EFRROW: **14%**

Nabory wniosków o przyznanie pomocy są przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach (z wyjątkiem 3 województw, w których operacje z zakresu scaleń nie będą realizowane). Pierwsze nabory

wniosków zostały uruchomione w 2016 r. W 2021 r. został przeprowadzony jeden nabór w terminie 02.09. - 29.10.2021 r. w województwie podlaskim. Dotychczas po pięć naborów przeprowadzono w 2 województwach (lubelskim i podkarpackim), cztery nabory - w 2 województwach (dolnośląskim i podlaskim), po trzy nabory - w 4 województwach (lubuskim, łódzkim, małopolskim i śląskim), po dwa nabory - w 5 pozostałych województwach. Łącznie złożono 180 wniosków o przyznanie pomocy.

Podpisano 140 umów na kwotę 1 247,1 mln zł. Operacje zatwierdzone do realizacji obejmują 31 672 gospodarstwa rolne.

Szacuje się, że projektami scaleniowymi objętych zostanie blisko 257 tys. działek ewidencyjnych położonych na gruntach o powierzchni 146,6 tys. ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa podlegająca scaleniu wynosiła 4,63 ha. Największą powierzchnioowo część gruntów planowanych do scalania stanowią użytki rolne (80%).

Do końca 2021 roku zrealizowano płatności z tytułu realizacji 96 operacji, na łączną kwotę 262,1 mln zł (w tym w 2021 r. płatności na kwotę 106,5 mln zł).

Zakończono realizację 13 operacji na kwotę pomocy 78,7 mln zł.

Zakończone operacje umożliwiły scalenie gruntów o powierzchni 11 815 ha. Po zakończeniu operacji łączna liczba działek wchodzących w skład gospodarstw uczestniczących w postępowaniu scaleniowym zmniejszyła się i stanowiła 73% pierwotnej liczby działek.

- *M06 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej - poddziałanie 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (Restrukturyzacja małych gospodarstw)*

Limit środków: ogółem **848,9 mln euro**, w tym EFRROW **540,1 mln euro***

Środki zakontraktowane EFRROW: **98%***

Środki wypłacone EFRROW: **60%***

W ramach poddziałania zostało przeprowadzone 9 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden nabór w 2021 r., w terminie 31.03.-30.06.2021 r.

Łącznie do końca 2021 r. złożono 75 487 wniosków na kwotę 4 529,2 mln zł, w tym w 2021 r. 20 619 wniosków. Spośród wszystkich złożonych wniosków 10 782 zostały odrzucone lub wycofane.

Wnioski o przyznanie pomocy najczęściej odrzucano z powodu:

- niezyskania wymaganej liczby punktów rankingowych,
- niestawienia się wnioskodawcy na wezwanie do usunięcia braków formalnych,
- przekroczenia dopuszczalnej wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. wydano 62 817 decyzji przyznających pomoc na kwotę 3 769 mln zł.

Dominującym kierunkiem produkcji w małych gospodarstwach, które planują ich restrukturyzację, były:

- uprawy polowe – 48%,
- produkcja mieszana (uprawy i hodowla) – 27%,
- uprawy trwałe – 12%.

Ponad 4% (2 653) decyzji dotyczyło rolników prowadzących produkcję ekologiczną.

Pod względem powierzchni wspartych gospodarstw, dominującą grupę stanowiły gospodarstwa o wielkości 5-10 ha (40%).

Zdecydowana większość pomocy została przyznana gospodarstwom o wielkości ekonomicznej (SO) od 5 tys. do 13 tys. euro (74% beneficjentów).

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu realizacji 44 879 operacji na łączną kwotę 2 252,3 mln zł (w tym w 2021 r. płatności na kwotę 808,5 mln zł).

Płatności końcowe w ramach poddziałania zrealizowano na rzecz 8 184 beneficjentów. Zakończone operacje zostały wsparte łączną kwotą 490,9 mln zł.

W ramach zakończonych operacji zakupiono 20 147 sztuk sprzętu ruchomego, przebudowano lub zmodernizowano 1 228 budynków produkcyjnych, zakupiono 2 836 ha użytków rolnych oraz założono 1 254 ha sadów lub plantacji krzewów owocowych.

- M06 - poddziałanie 6.4 *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej (Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych)*

Limit środków: ogółem **550,6 mln** euro, w tym EFRROW **414,7 mln** euro, w tym środki EIO **177,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **34%**

Środki wypłacone EFRROW: **23%**

W ramach poddziałania zostały przeprowadzone trzy nabory wniosków, w tym jeden na przełomie 2020 i 2021 r., w terminie 30.11.2020 r.-15.02.2021 r. Łącznie złożono 5 650 wniosków na kwotę 2 445,5 mln zł, w tym w ramach trzeciego naboru 2 615 wniosków. Spośród wszystkich złożonych wniosków, 1 523 (27% wszystkich) zostały odrzucone lub wycofane.

Wnioski o przyznanie pomocy najczęściej odrzucano z powodu:

- niezłożenia wraz z wnioskiem wszystkich wymaganych załączników oraz ich nieuzupełnienie,
- braku złożenia faktur potwierdzających wykonywanie usług rolniczych w odpowiednim okresie,

- błędne określenie limitów pomocy de minimis.

Na koniec okresu sprawozdawczego w ramach poddziałania łącznie podpisano 2 419 umów na kwotę 1 026 mln zł.

Do 31 grudnia 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu realizacji 1 680 operacji, na łączną kwotę 668,8 mln zł (w tym w 2021 r. na kwotę 186,2 mln zł).

Zakończono realizację 1 575 operacji. Najczęściej wspieranym rodzajem działalności gospodarczej były usługi wspomagające produkcję roślinną (1 564 operacje). Główną grupę beneficjentów stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (beneficjenci 1 355 operacji).

W ogólnej liczbie operacji zakończonych najwięcej zostało zrealizowanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność jako osoby fizyczne (1 378).

Udzielona pomoc została przeznaczona m.in. na zakup 5,7 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym:

- 923 maszyn, narzędzi i urządzeń do uprawy gleby,
- 722 maszyn, narzędzi i urządzeń do zbioru (z wyłączeniem kombajnów zbożowych),
- 685 kombajnów zbożowych,
- 608 maszyn, narzędzi i urządzeń do nawożenia,
- 568 maszyn, narzędzi i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 538 ciągników rolniczych.

- M06 - poddziałanie 6.5 *Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa)*

Limit środków: ogółem **2,4 mln** euro, w tym EFRROW **1,5 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **98%**

Środki wypłacone EFRROW: **97%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 5 naborów wniosków o przyznanie pomocy. W 2021 r. nie przeprowadzano naborów (zgodnie z przepisami UE kolejne nabory nie będą już przeprowadzane). Łącznie do końca 2021 r. złożono 887 wniosków o przyznanie pomocy.

Spośród wszystkich złożonych wniosków, 210 zostało wycofanych lub odrzuconych, najczęściej z powodu:

- wnioskowania o pomoc przez osoby, które zbyły gospodarstwo przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy,

- niespełnienia przez wnioskodawcę warunku pozostawania w systemie dla małych gospodarstw,
- nieuregulowanego stanu prawnego gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego wnioskodawcy.

Nieduża liczba złożonych wniosków wynika także z niechęci rolników do rezygnacji z ubezpieczenia społecznego w KRUS przez okres co najmniej 5 lat od dnia przekazania gospodarstwa, jak również do przekazywania posiadanych gospodarstw w sposób trwały, szczególnie gdy zstępny ma trudność w spełnieniu warunku w zakresie utworzenia gospodarstwa o wymaganej przepisami średniej krajowej/wojewódzkiej. Barię ograniczającą możliwość uczestnictwa jest często nieuregulowany status prawny małego gospodarstwa.

W ramach poddziałania wydano 571 decyzji przyznających pomoc na kwotę 10,1 mln zł.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności końcowe w ramach 570 operacji na kwotę 9,98 mln zł (w tym w 2021 r. płatności na kwotę 38 tys. zł).

W ramach poddziałania przekazano gospodarstwa o powierzchni 2 509 ha.

Dominującą grupę wśród nich stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale 3-6 ha (54%).

Rolnicy przekazujący gospodarstwa mogą przeznaczyć je na powiększenie jednego gospodarstwa lub (w częściach) na powiększenie większej liczby gospodarstw. Zdecydowana większość operacji dotyczyła pierwszej z tych form (97%).

W wyniku przejścia gruntów gospodarstwa osiągały najczęściej powierzchnię w przedziale 10-20 ha (43% gospodarstw przejmujących) oraz 20-50 ha (40%).

Wśród rolników przekazujących gospodarstwa dominowały osoby powyżej 40 roku życia (85% beneficjentów). Wśród osób przejmujących gospodarstwa największą grupę (62%) stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-40 lat.

- M21 *Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19*

Limit środków: ogółem **273,4 mln** euro, w tym EFRROW **174,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **98%**

Środki wypłacone EFRROW: **98%**

Działanie M21 miało formę jednorazowej płatności ryczałtowej, a jej wysokość była uzależniona od rodzaju i skali prowadzonej produkcji rolnej.

Nabór wniosków odbył się w terminie od dnia 9.09.2020 r. do dnia 7.10.2020 r.

Łącznie złożono 195 625 wniosków o przyznanie pomocy. Wniosków odrzuconych było 15 317.

Głównymi przyczynami odmowy przyznania pomocy były m.in.:

- niespełnienie warunku kwalifikowalności w zakresie wielkości hodowli, produkcji oraz uprawy dla poszczególnych wariantów pomocy COVID-19,
- brak prowadzenia działalności rolniczej do dnia zakończenia naboru wniosków w zakresie chowu lub hodowli co najmniej jednego z gatunków zwierząt, których był posiadaczem w dniu 1 marca 2020 r.,
- brak występowania przez rolnika lub małżonka w rejestrze Głównego Inspektora Weterynarii.

Wydano łącznie 180 308 decyzji o przyznaniu pomocy na kwotę 1 198,8 mln zł.

W 2021 roku w związku z wydaniem pozytywnych decyzji w wyniku wyroków sądów administracyjnych, uchyleń lub stwierdzeń nieważności wcześniejszych decyzji o odmowie przyznania pomocy COVID-19, wydano 169 decyzji o przyznaniu płatności.

W ramach działania zrealizowano płatności końcowe dla 180 341 beneficjentów. Łączna kwota płatności wyniosła 1 199,2 mln zł.

Liczba beneficjentów działania według prodzaju produkcji (najliczniejsze grupy):

- bydło domowe - 151,6 tys.,
- świnie - 29,7 tys.,
- drób rzeźny - 3,7 tys.,
- owce - 3,0 tys.

Cel szczegółowy 2B. Ułatwianie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń

Limit środków: ogółem **902,2 mln** euro, w tym EFRROW **574,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **80%**

Środki wypłacone EFRROW: **57%**

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej / inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich*

Wskazana w PROW 2014-2020 wartość docelowa wskaźnika wynosi 2,18% (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą do obliczenia stopnia realizacji wskaźnika

jest poddziałanie 6.1 *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników*.

Do końca 2021 r. w ramach ww. poddziałania zrealizowano płatności dla 21 577 gospodarstw rolnych. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1,43%, co oznacza 66% zakładanego celu.

Działania / poddziałania realizujące cel 2B

- M06 - poddziałanie 6.1 *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (Premie dla młodych rolników)*

Limit środków: ogółem **902,2 mln** euro, w tym EFRROW **574,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **80%**

Środki wypłacone EFRROW: **57%**

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 7 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden nabór w 2021 r., w terminie 31.03.-30.06.2021 r.

Łącznie złożono 33 408 wniosków na kwotę 4 150,3 mln zł, w tym 4 004 wnioski w naborze z 2021 r. Jednocześnie 4 834 wnioski zostały odrzucone lub wycofane.

Głównymi przyczynami odrzucenia wniosków były:

- niezyskanie wymaganej liczby punktów rankingowych,
- niezupelnienie braków formalnych,
- przekroczenie maksymalnego okresu urzadzania gospodarstwa.

Łącznie wydano 26 071 decyzji przyznających pomoc na kwotę 3 290,9 mln zł.

Dominującym kierunkiem produkcji we wspieranych gospodarstwach były:

- uprawy polowe – 41%,
- produkcja mieszana (uprawy i hodowla) – 22%,
- chów i hodowla krów mlecznych – 15%.

Okolo 3% (847) decyzji dotyczyło młodych rolników prowadzących lub planujących prowadzić produkcję ekologiczną.

Dominującą grupę obszarową stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 10 ha do 20 ha (54%).

Najczęściej wspierane były gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (SO) od 13 tys. do 15 tys. euro oraz od 15 tys. do 25 tys. euro – odpowiednio 39% i 34% wszystkich wspartych podmiotów.

W przypadku 31% młodych rolników gospodarstwa zostały przejęte w całości lub utworzone z gospodarstw przejętych w całości.

Przed rozpoczęciem prowadzenia gospodarstwa młodzi rolnicy najczęściej byli:

- domownikami w gospodarstwie – 24%,
- osobami uczącymi się lub studentami – 10%.

Większa niż 25 lat różnica wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo a młodym rolnikiem dotyczyła 70% (18 244) przypadków.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności na rzecz 21 557 młodych rolników na łączną kwotę 2 269,6 mln zł (w tym w 2021 r. płatności w kwocie 612,8 mln zł).

Płatności końcowe zrealizowano dotychczas na rzecz 8 692 beneficjentów. Łączna kwota przyznanego im dofinansowania wyniosła 903,8 mln zł.

W ramach zakończonych operacji zakupiono ponad 18 314 sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 4 349 narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 2 732 maszyn do nawożenia,
- 1 720 maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali 580 budynków produkcyjnych, zakupili 5 949 ha użytków rolnych i 1 410 sztuk zwierząt gospodarskich oraz założyli 735 ha sadów lub plantacji wieloletnich.

Zrealizowane operacje ukierunkowane były głównie na zwiększenie skali produkcji oraz poprawę sytuacji w zakresie warunków higieny i bezpieczeństwa pracy.

Łączna wielkość ekonomiczna gospodarstw młodych rolników, którzy otrzymali płatność końcową i zrealizowali zakładane w biznesplanie inwestycje, wzrosła w porównaniu do poziomu wyjściowego o 46%.

PRIORYTET 3. WSPIERANIE ORGANIZACJI ŁAŃCUCHA ŻYWNOŚCIOWEGO, W TYM PRZETWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU PRODUKTÓW ROLNYCH, DOBROSTANU ZWIERZĄT ORAZ ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ROLNICTWIE

(w tym cele szczegółowe 3A 3B)

Limit środków: ogółem **1 841,6 mln** euro, w tym EFRROW **1 197,4 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **64%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **33%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Cel szczegółowy 3A. Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów oraz organizacje międzybranżowe

Limit środków: ogółem **1 564,8 mln** euro, w tym EFRROW **1 021,3 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **66%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **37%*** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 1,13% (wartość docelowa została zmniejszona w 2021 r. w ramach zmian Programu). Podstawą obliczenia realizacji wskaźnika są działania M03 *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych* i M09 *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*.

Do końca 2021 roku w ramach ww. działań wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1,13%, co oznacza 100% zakładanego celu.

Działania / poddziałania realizujące cel 3A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań
 - 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*
 - 1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych*

Limit środków dla działania M01 w ramach celu 3A: ogółem **8,7 mln** euro, w tym EFRROW **5,5 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **0%**

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M03 *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych*

Limit środków: ogółem **44,0 mln** euro, w tym EFRROW **28,0 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW do 2025 r. - łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **61%**

Środki wypłacone EFRROW: **34%**

- Poddziałanie 3.1 *Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych osiem naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym dwa w 2021 r. w terminie 31.05.-1.07.2021 r. i 29.11.-30.12.2021 r. Łącznie złożono 4 378 wniosków (w ramach naborów w 2021 r. - 142 wnioski).

Do końca 2021 r. wydano 3 288 decyzji o przyznaniu pomocy na kwotę 12,5 mln zł (szacowana kwota przewidziana do wypłat z PROW 2014-2020).

Do zakończenia okresu sprawozdawczego wydano 6 664 decyzje o przyznaniu płatności na kwotę 7,55 mln zł i zrealizowano płatności dla 2 312 beneficjentów na kwotę 7,43 mln zł, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 1,27 mln zł.

Największy odsetek wydanych decyzji o przyznaniu płatności dotyczył: wytwarzania produktów z grupy owoce świeże lub przetworzone (71%), produkcji zbóż świeżych lub przetworzonych (13%) oraz wytwarzania warzyw świeżych lub przetworzonych (6%).

Pomoc w ramach poddziałania 3.1 uzyskali także producenci rolni, którzy w ramach działania 132 PROW 2007-2013 otrzymali decyzje w sprawie przyznania pomocy - w kolejnych pięciu latach mieli możliwość otrzymania refundacji kosztów poniesionych z tytułu uczestnictwa w systemie jakości. Obsługa wszystkich spraw zakończyła się w 2020 r. Wydano 17 347 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 22,6 mln zł. Największy odsetek decyzji (95%) dotyczył wytwarzania produktów z grupy: owoce, warzywa i zboża świeże lub przetworzone.

W ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności na rzecz 8 305 różnych beneficjentów na kwotę 22,6 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach poddziałania 3.1, łącznie z zobowiązaniami z poprzedniego okresu programowania, zakończono realizację 23 891 operacji. Na podstawie informacji przekazanych przez beneficjentów, którzy otrzymali płatności końcowe, szacuje się, że wartość produkcji wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności wyniosła 3 223,8 mln zł.

- Poddziałanie 3.2 *Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym*

W ramach poddziałania przeprowadzono dwa nabory wniosków. W 2021 r. nie przeprowadzano naborów. Łącznie złożono 145 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 190,3 mln zł. Podpisano 67 umów na kwotę 87,8 mln zł.

Największa część realizowanych operacji dotyczy wsparcia beneficjentów wytwarzających produkty

w ramach systemu *Jakość Tradycja*.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 43 operacji na łączną kwotę 35,3 mln zł, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 6,7 mln zł.

Do końca 2021 r. zakończono realizację 22 operacji i przekazano pomoc w kwocie 28,45 mln zł.

Działania informacyjno-promocyjne dotyczące wytwarzanych przez beneficjentów poddziałania produktów realizowane były przy wykorzystaniu różnych kanałów przekazu, w tym głównie poprzez media - internet (2 209 zdarzeń), telewizję (574) i radio (367), a także poprzez degustację produktów (1 159).

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.2 *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (Przetwórstwo i marketing produktów rolnych)*

Limit środków: ogółem **938,3 mln** euro, w tym EFRROW **597,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **72%** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

Środki wypłacone EFRROW: **34%** (bez uwzględnienia instrumentów finansowych)

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych jedenaście naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym dwa w 2021 r. w terminach: 31.10. - 29.12.2021 r. oraz 30.11.2021 r. - 28.01.2022 r.

Pięć naborów (1.,3.,5.,8. i 10.) skierowane było wyłącznie do przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na przetwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych. Pozostałe nabory były skierowane do rolników, ich małżonków lub domowników, podejmujących działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania produktów rolnych lub wykonujących / podejmujących działalność w zakresie przetwarzania i zbywania produktów w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Łącznie złożono 5 213 wniosków na kwotę 10 655,1 mln zł, w tym 3 387 zostało złożonych przez przedsiębiorców, a 1 824 - przez rolników. W ramach dwóch naborów przeprowadzonych w 2021 r. wpłynęło odpowiednio: 121 i 22 wnioski.

Spośród wszystkich wniosków 3 431 zostało odrzuconych lub wycofanych. Duży odsetek wniosków odrzuconych spowodowany był głównie złą jakością dokumentacji (w tym jej niekompletnością) oraz brakiem uzupełnień wniosków.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. podpisano z 1 190 beneficjentami 1 405 umów na kwotę 3 130 mln zł, w tym 273 umowy z rolnikami na kwotę 53,1 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 871 operacji na łączną kwotę 1 407 mln zł, w tym w 2021 r. płatności na łączną kwotę 397,5 mln zł. Zakończono realizację 758 operacji na łączną kwotę dofinansowania 1 229,7 mln zł.

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zrealizowali inwestycje o łącznej wartości 3 178,5 mln zł.

Najwięcej operacji zostało zrealizowanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie:

- przetwarzania i konserwowania owoców i warzyw – 136 operacji,
- sprzedaży hurtowej zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz – 123 operacje,
- produkcji wyrobów z mięsa (włączając wyroby z mięsa drobiowego) – 122 operacje,
- przetwórstwa mleka i wyrobu serów – 77 operacji.

W ramach zakończonych operacji zrealizowano m. in.:

- 725 inwestycji polegających na zakupie lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności maszyn lub urządzeń, w tym najwięcej do przetwarzania produktów rolnych,
- 269 inwestycji związanych z budową budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przedsiębiorstwa, w tym najwięcej na potrzeby magazynowania,
- 201 inwestycji związanych z rozbudową, przebudową lub remontem budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładu przedsiębiorstwa,
- 127 inwestycji dotyczących zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania.

- *M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich - poddziałanie 7.4 - typ operacji Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów*

Limit środków: ogółem **64,6 mln** euro, w tym EFRROW **41,1 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **92%***

Środki wypłacone EFRROW: **67%***

Pierwsze nabory wniosków zostały uruchomione na początku 2017 r. W 2021 r. przeprowadzono jeden nabór - w województwie kujawsko-pomorskim - rozpoczęty jeszcze w 2020 roku (trwał od 21.12.2020 r. do 5.02.2021 r.).

Do 31 grudnia 2021 r. przeprowadzono łącznie 34 nabory, w tym najwięcej w województwach: kujawsko-pomorskim (5) i śląskim (4).

Łącznie złożono 333 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 268,9 mln zł (środki EFRROW). Odrzucono lub wycofano 61 wniosków. Głównymi przyczynami odrzuceń były: nieusunięcie braków we wnioskach we wskazanych terminach oraz brak wystarczającej liczby punktów.

Podpisano 216 umów na kwotę 169,1 mln zł (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 265,7 mln zł).

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 163 operacji na łączną kwotę 120,3 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 14,5 mln zł. Łączna kwota poniesionych wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 189 mln zł.

Do końca 2021 r. zakończono realizację 158 operacji na łączną kwotę pomocy 119,5 mln zł ze środków EFRROW.

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie lub przebudowanie 160 targowisk oraz 166 obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów.

- *M09 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*

Limit środków: ogółem **262,4 mln euro**, w tym EFRROW **167,0 mln euro**

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z PROW 2007-2013: **79%**

Środki wypłacone EFRROW: **53%**

W ramach działania zostało przeprowadzonych 10 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym dwa w 2021 r., w terminie 15.04.-31.05.2021 r. oraz 20.10.-30.11.2021 r.

Łącznie złożono 565 wniosków o przyznanie pomocy (9. nabór - 31 wniosków, 10. nabór - 47 wniosków).

Do końca okresu sprawozdawczego wydano 495 decyzji przyznających pomoc na kwotę 659,9 mln zł (szacowana kwota środków przewidzianych do wypłat z budżetu PROW 2014-2020 do 2025 r.). Wydane decyzje dotyczyły grup producentów rolnych obejmujących łącznie 3 823 członków.

Wydano 1 046 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 343,0 mln zł i zrealizowano płatności (łącznie z płatnościami zaliczkowymi) dla 441 beneficjentów na kwotę 336,1 mln zł (w tym w 2021 r. w kwocie 134,2 mln zł).

Łączna kwota zrealizowanych do 31 grudnia 2021 r. płatności rocznych wyniosła 333,4 mln zł.

Płatności te zostały przekazane dla 383 grup producentów rolnych. Grupy te obejmują łącznie 2 933 członków.

Pomoc w ramach działania przekazano także grupom producentów, które w ramach działania 142 PROW 2007-2013 otrzymały decyzje w sprawie przyznania pomocy. Zobowiązania wynikające z tego tytułu wynosiły 278,3 mln zł (kwoty zobowiązań mogły być wypłacane z budżetu PROW 2014-2020 do końca 2019 r., a kwoty wypłacone później wynikały z odwołań oraz rozstrzygnięć sądowych).

W ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano łącznie płatności dla 756 grup producentów na kwotę 271,3 mln zł (w tym w 2021 r. wypłacono 411 tys. zł). Wsparte grupy obejmują łącznie blisko

9 tysięcy członków.

- M14 *Dobrostan zwierząt*

Limit środków: ogółem **211,3 mln** euro, w tym EFRROW **160,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **27%**

Środki wypłacone EFRROW: **27%**

W ramach działania zostały przeprowadzone dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden w 2021 r., w terminie 15.03.-12.07.2021 r. Do dnia 31 grudnia 2021 r. złożono 94 816 wniosków o przyznanie pomocy, w tym 49 265 wniosków w naborze przeprowadzonym w 2021 r.

Nabory wniosków są realizowane dla trzech pakietów: dobrostan świń, dobrostan krów oraz dobrostan owiec, który został wprowadzony w 2021 r.

Do końca roku sprawozdawczego wydano 51 464 decyzje przyznające płatność na kwotę 316,2 mln zł, w tym 9 606 decyzji na kwotę 23,1 mln zł dla wniosków złożonych w naborze w 2021 r.

Zrealizowano płatności końcowe na łączną kwotę 313,89 mln zł dla 43 824 gospodarstw, co pozwoliło zakwalifikować do objęcia wsparciem 1,189 mln szt. zwierząt.

Dane dotyczące płatności w ramach poszczególnych pakietów przedstawiają się następująco:

- pakiet 1. *Dobrostan świń* - wsparciem objęto 147,7 tys. szt. fizycznych świń, środki wypłacono dla 2 056 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 10,3 mln zł,
- pakiet 2. *Dobrostan krów* - wsparciem objęto 1,04 mln szt. fizycznych krów, środki wypłacono dla 41 912 beneficjentów, a łączna kwota pomocy wyniosła 303,6 mln zł.

- M16 *Współpraca* – wybrane operacje

Limit środków na działanie M16 w ramach celu 3A – ogółem **35,4 mln** euro, w tym EFRROW **22,5 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **58%**

Środki wypłacone EFRROW: **8%**

Realizacja działania została opisana przy celu szczegółowym 1A.

Cel szczegółowy 3B. Wspieranie zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem w gospodarstwach:

Limit środków: ogółem **276,8 mln** euro, w tym EFRROW **176,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **45%**

Środki wypłacone EFRROW: **15%**

Wskaźnik celu: *Procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 1,04% (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą obliczenia stopnia realizacji wskaźnika są: poddziałanie 5.1 *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof* oraz działanie M17 *Zarządzanie ryzykiem*.

Do końca 2021 roku w ramach ww. instrumentów zrealizowano płatności na rzecz 2 566 gospodarstw rolnych. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,17%, co oznacza 16% zakładanego celu.

Działania / poddziałania realizujące cel 3B

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałania 1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności*

Limit środków dla działania M01 w ramach celu 3B: ogółem **2,9 mln** euro, w tym EFRROW **1,8 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **0%**

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M05 *Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych*

Limit środków: ogółem **165,4 mln** euro, w tym EFRROW **105,3 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **45%**

Środki wypłacone EFRROW: **26%**

- Poddziałanie 5.1 *Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie*

skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 7 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym w 2021 r. dwa nabory: w terminach 31.12.2020.-29.03.2021 r. oraz 28.09.-26.11.2021 r.

Łącznie złożono dotychczas 8 977 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 609,9 mln zł (2021 r. - 2 985 wniosków), w tym 8 558 wniosków o przyznanie pomocy na operacje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Negatywnie oceniono lub wycofano łącznie 2 787 wniosków.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- niezłożenie wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy wszystkich wymaganych załączników,
- nieosiągnięcie minimum punktowego.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. podpisano 5 082 umowy na kwotę 325,6 mln zł, w tym:

- 4 845 umów dotyczących zapobieganiu rozprzestrzeniania się ASF,
- 237 umów dotyczących zaopatrzenia w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych zabezpieczających gospodarstwa przed szkodami spowodowanymi przez powódź lub deszcz nawalny.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 834 operacji na łączną kwotę 170,8 mln zł (w tym w 2021 r. na kwotę 85,2 mln zł).

Jednocześnie do końca 2021 r. zakończono realizację 2 827 operacji na kwotę pomocy 169,3 mln zł.

Efektom realizacji ww. operacji były m.in.:

- zabezpieczenie chlewni ogrodzeniem o łącznej długości 594 tys. metrów bieżących,
- utworzenie lub zmodernizowanie 67 zadaszonych niecek do dezynfekcji,
- zakup 1 544 urządzeń do dezynfekcji,
- zakup 523 szt. sprzętu służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych (głównie koparek, kos spalinowych, kosiarek).

- *Poddziałanie 5.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 10 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym w 2021 r. w terminie 11.03.-31.12.2021 r.

Złożono 1 535 wniosków na kwotę 105,2 mln zł, w tym w 2021 r. - 85 wniosków.

Spośród wszystkich wniosków, 876 (57%) odrzucono lub wycofano.

Głównymi przyczynami odrzucenia wniosków w przeprowadzonych naborach były:

- niezłożenie wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy wszystkich wymaganych załączników,
- błędnie wyliczone / uzupełnione przez wnioskodawcę koszty kwalifikowalne,
- uwzględnianie w zakresie rzeczowo-finansowym inwestycji, które nie mogą stanowić kosztu kwalifikowalnego, np. inwestycji budowlanych czy też dotyczących maszyn lub urządzeń, które nie uległy zniszczeniu w wyniku klęski żywiołowej.

Łącznie podpisano 508 umów na kwotę 23,3 mln zł.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 451 operacji na łączną kwotę 19,8 mln zł, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 3,96 mln zł.

Zakończono realizację 448 operacji wspartych łączną kwotą 19,7 mln zł.

Największa część zakończonych operacji dotyczyła przywracania potencjału rolnego zniszczonego w wyniku suszy (41% operacji) i ujemnych skutków przezimowania (25%).

Wśród wspartych gospodarstw dominowały jednostki o powierzchni 10-20 ha (41% operacji) oraz 5-10 ha (32%).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji m.in.:

- odtworzyli 943 obiekty służące produkcji i sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach rolniczych (głównie tunele foliowe) oraz 19 budynków produkcyjnych,
- odtworzyli 474 ha sadów i plantacji krzewów owocowych.

- M17 Zarządzanie ryzykiem

Limit środków: ogółem **108,5 mln** euro, w tym EFRROW **69 mln** euro

Działanie zostało wprowadzone do Programu w ramach zmiany strategicznej, zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej z dnia 31 sierpnia 2021 r. Do końca roku sprawozdawczego trwały prace legislacyjne dotyczące przepisów wdrożeniowych dla działania.

PRIORYTET 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem (P4)

(w tym cele szczegółowe 4A, 4B i 4C)

Limit środków: ogółem **5 901,0 mln** euro, w tym EFRROW **3 907,7 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania: **73%**

Środki wypłacone EFRROW, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania, wraz z płatnościami zaliczkowymi: **67%**

Wskaźnik celu: *Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do poprawy różnorodności biologicznej (ha) (cel 4A) + poprawy gospodarki wodnej (ha) (cel 4B) + poprawy gospodarowania glebą i/zapobieganiu erozji gleby (ha) (cel 4C)*

Wskaźnik realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 10.1 i całego działania M11. Wartość docelowa wskaźnika została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu.

Cel w 2021 roku został zrealizowany na poziomie 56,0%. Założono, że wsparciem zostanie objęta powierzchnia 2,431 mln ha. W 2021 roku wsparciem objęto 1,362 mln ha.

Cel szczegółowy 4A. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy*

Cel realizowany jest przez wsparcie w ramach całego działania M10. Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 14,07% (co odpowiada powierzchni 2,033 mln ha; wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu).

W 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 7,62% (wsparciem objęto powierzchnię 1,101 mln ha gruntów rolnych), co oznacza 54% zakładanego celu.

Wskaźnik celu: *Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną*

Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 0,31% (co odpowiada powierzchni 29,12 tys. ha). Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,07% (wsparciem objęto powierzchnię 6 610 ha), co oznacza 23% zakładanego celu. Wskaźnik realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 8.5.

Działania / poddziałania realizujące cel 4A

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań 1.1 i 1.2

Limit środków dla działania M01 w ramach Priorytetu 4: ogółem **11,6 mln** euro, w tym EFRROW **7,4 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **10%**

Środki wypłacone EFRROW: **9%**

Realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1 - typ operacji *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000*

Limit środków: ogółem **128,9 mln** euro, w tym EFRROW **103,5 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **88%**

Środki wypłacone EFRROW: **63%**

W ramach typu operacji zostały przeprowadzone trzy nabory wniosków o przyznanie pomocy. W 2021 r. nie przeprowadzano naborów.

Łącznie złożono dotychczas 4 680 wniosków na kwotę 805,8 mln zł. W procesie weryfikacji odrzucono lub wycofano 1 702 wnioski.

Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków o przyznanie pomocy były:

- braki lub błędy w dokumentacji dostarczonej z RDOŚ,
- niezłożenie wraz z wnioskiem, a następnie nieuzupełnienie wszystkich wymaganych załączników,
- wnioskowanie o sfinansowanie kosztów, które nie są uzasadnione skalą produkcji lub prowadzonym profilem gospodarstwa.

Łącznie w ramach tego instrumentu wsparcia podpisano 2 846 umów na kwotę 429 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 232 operacji na łączną kwotę 303,6 mln zł, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 92,3 mln zł.

Zakończono realizację 2 095 operacji, z tytułu których przekazano dofinansowanie w kwocie 291,1 mln zł.

Około 79% z nich (1 657 operacji) dotyczyło gospodarstw zlokalizowanych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) typu nizinnego.

Głównym kierunkiem produkcji w gospodarstwach były:

- chów i hodowla krów mlecznych – 57%,
- chów i hodowla zwierząt trawożernych – 21%,
- produkcja mieszana – 10%.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowią jednostki o powierzchni 20-50 ha (50% operacji), 50-100 ha (26% operacji) oraz 10-20 ha (11% operacji).

Pod względem liczby zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, największą część beneficjentów stanowią gospodarstwa utrzymujące:

- od 20 do 40 DJP (26% beneficjentów),
- od 40 do 60 DJP (22% beneficjentów).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 7,3 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- blisko 3 tys. maszyn i urządzeń do koszenia trawy lub przetrząsania lub zgrabiania skoszonej biomasy,
- ponad 1,5 tys. urządzeń do zbioru skoszonej biomasy,
- 856 maszyn do nawożenia,
- 607 przyczep do transportu sianokiszonek,
- 508 maszyn i urządzeń do siewu i pielęgnacji łąk.

Wybudowanych lub przebudowanych zostało także 128 budynków i budowli produkcyjnych (głównie obór).

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.5 Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska*

Limit środków: ogółem **5 mln** euro, w tym EFRROW **3,2 mln** euro

Środki zakontraktowane (EFRROW): **26%**

Środki wypłacone (EFRROW): **26%**

Poddziałanie zostało uruchomione w 2019 r. W ramach poddziałania przeprowadzono pięć naborów wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2021 r. łącznie złożono 2 242 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 13,7 mln zł, w tym:

- I nabór (w terminie 02.05. - 12.06.2019 r.) – 812 wniosków na kwotę 4,8 mln zł,
- II nabór (w terminie 02.10. - 12.11.2019 r.) – 289 wniosków na kwotę 1,7 mln zł,
- III nabór (w terminie 03.08. - 11.09.2020 r.) – 530 wniosków na kwotę 3,1 mln zł,
- IV nabór (w terminie 17.05. - 27.06.2021 r.) – 386 wniosków na kwotę 2,5 mln zł,
- V nabór (w terminie 22.11. - 31.12.2021 r.) – 225 wniosków na kwotę 1,6 mln zł.

Do 31 grudnia 2021 r. łącznie wydano 1 187 decyzji w sprawie przyznania wsparcia na kwotę 6,0 mln zł, które dotyczyły wniosków złożonych w ramach naborów przeprowadzonych w latach 2019-2020.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności końcowe tytułem dofinansowania 1 172 operacji na łączną kwotę 5,9 mln zł.

Najwyższy odsetek kwoty zrealizowanych końcowych płatności (81%) dotyczył inwestycji polegających na późnym czyszczeniu w ekosystemach leśnych.

Beneficjenci w ramach realizowanych operacji wykonali następujące inwestycje:

- późne czyszczenia w ekosystemach leśnych na powierzchni 6,5 tys. ha,
 - przebudowa składów gatunkowych drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w ekosystemach leśnych na powierzchni 58 ha,
 - zróżnicowanie struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu w ekosystemach leśnych na powierzchni 56 ha,
 - założenie remiz leśnych na powierzchni 2 ha (18 remiz),
 - przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego w ekosystemach leśnych na powierzchni - 22 ha,
 - zabiegi ochronne przed zwierzyną w ekosystemach leśnych na powierzchni (zabezpieczenia repelentami, osłonkami) - 56 ha, ogrodzenie remiz - siatką metalową o wysokości minimum 2 m – 2,7 tys. mb.
- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (całe działanie)

Limit środków: ogółem **2 057,0 mln** euro, w tym EFRROW **1 308,9 mln** euro

Środki zakontraktowane do końca 2021 r. (przewidziane do wypłaty do końca 2025 r.), łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **77%**

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW), wraz z płatnościami zaliczkowymi: **63%**

W ramach działania zakończono siedem kampanii naboru wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2021 r. złożono łącznie 502 330 wniosków, w tym:

- kampania 2015 – 14 016 wniosków nowych oraz 58 667 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2016 – 12 240 wniosków nowych, 13 069 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 52 499 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2017 – 16 550 wniosków nowych, 24 203 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 30 075 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,

- kampania 2018 – 19 338 wniosków nowych, 39 414 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 8 472 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2019 – 12 435 wniosków nowych, 56 234 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020,
- kampania 2020 – 14 297 wniosków nowych, 56 804 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020.
- kampania 2021 – 15 654 wniosków nowych, 58 363 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020.

Do 31 grudnia 2021 r. w ramach przeprowadzonych kampanii w latach 2015-2020 łącznie wydano 450 937 decyzji przyznających płatność na kwotę 5 327,8 mln zł, w tym:

- 307 229 decyzji na kwotę 3 810,0 mln zł w ramach zobowiązań podjętych w PROW 2014-2020;
- 143 708 decyzji na kwotę 1 517,8 mln zł w ramach zobowiązań kontynuacyjnych podjętych w ramach PROW 2007-2013.

W 2021 roku po raz kolejny realizowane były wypłaty płatności zaliczkowych dla płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych. W ramach kampanii 2021 płatności zaliczkowe wypłacane były w okresie od 18 października do 30 listopada 2021 roku, w wysokości do 85% należnej płatności. Realizacja płatności końcowych rozpoczęła się od 1 grudnia 2021 roku.

Do końca okresu sprawozdawczego łączna kwota zrealizowanych płatności (wraz z płatnościami zaliczkowymi) wyniosła 5 719,9 mln zł (w tym w 2021 r. wypłacono kwotę 1 023,4 mln zł) i została przekazana 110 741 beneficjentom, w tym:

- 4 178,8 mln zł dla 81 278 beneficjentów, którzy podjęli zobowiązania w PROW 2014-2020;
- 1 541,1 mln zł dla 57 607 beneficjentów, którzy podjęli zobowiązania w poprzednim okresie programowania.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji wynika m.in. z wypłaty zaliczek wypłacanych również beneficjentom, którzy w momencie wypłaty zaliczek nie mieli wydanych decyzji o przyznaniu płatności. Dodatkowo środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych (bez uwzględnienia płatności dla gospodarstw, dla których w ramach wniosków złożonych w kampanii 2021 wypłacono wyłącznie płatności zaliczkowe) wyniosła 5 266,2 mln zł i została przekazana dla 107 802 beneficjentów.

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność wsparciem objęta została:

- powierzchnia 2,266 mln ha użytków rolnych (jest to suma powierzchni objętej wsparciem wynikająca z poszczególnych pakietów, co powoduje dublowanie powierzchni, ponieważ beneficjent w całym okresie programowania na tej samej powierzchni mógł realizować kilka pakietów), podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem (bez podwójnego naliczania tej samej powierzchni) wyniosła 1,693 mln ha,
- średnia liczba zwierząt w gospodarstwach – 111,5 tys. sztuk fizycznych.

Z całości powierzchni fizycznej wspieranej w ramach działania (wynoszącej 1,693 mln ha), 27% znajduje się na obszarach Natura 2000, a 15% w gospodarstwach ekologicznych.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach:

- pakietu 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 1 091,7 mln zł dla 25 451 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 937,8 tys. ha,
- pakietu 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 586,7 mln zł dla 32 662 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 385,2 tys. ha,
- pakietu 3 *Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych* PROW 2014-2020 - zrealizowano płatności na kwotę 5,4 mln zł dla 914 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 677 ha,
- pakietu 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakietu 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 1 685,9 mln zł dla 34 208 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 432,4 tys. ha,
- pakietu 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakietu 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 1 433,8 mln zł dla 33 992 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 408,2 tys. ha,
- pakietu 6 *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 99,6 mln zł dla 7 288 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 55,9 tys. ha,
- pakietu 7 *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 313,3 mln zł dla 4 317 gospodarstw, wsparciem objęto średnio 111,5 tys. zwierząt w gospodarstwach (sztuk fizycznych),
- pakietu 3 *Ekstensywne trwale użytki zielone* PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 49,7 mln zł dla 8 555 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 45,5 tys. ha,
- pakietu 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013 - zrealizowano płatności na kwotę 152,2 tys. zł dla 21 gospodarstw, wsparciem objęto powierzchnię 13 ha.

W ramach działania 80% beneficjentów realizuje jeden pakiet, 18% beneficjentów realizuje dwa pakiety, a pozostałe 2% beneficjentów realizuje od 3 do 6 pakietów.

- M13 *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami* - całe (tylko w odniesieniu do zrealizowanych płatności)

Limit środków: ogółem **2 562,4 mln** euro, w tym EFRROW **1 730,1 mln** euro

Środki zakontraktowane (EFRROW): **74%**

Środki wypłacone (EFRROW) wraz z płatnościami zaliczkowymi: **80%**

Wyższy procent środków wypłaconych od zakontraktowanych wynika z wypłaty zaliczek. Zaliczki dla kampanii 2021 wypłacane były również dla beneficjentów, którzy w momencie wypłaty zaliczek nie mieli wydanych decyzji o przyznaniu płatności.

W ramach działania M13, obejmującego wsparcie z tytułu gospodarowania na obszarach górskich (ONW typ górski), obszarach innych niż obszary górskie charakteryzujących się znaczącymi ograniczeniami

naturalnymi (ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy I i II) oraz innych obszarach charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami (ONW typ specyficzny strefy I i II), zostało zakończone siedem kampanii naboru wniosków. W wyniku nowelizacji rozporządzenia wykonawczego w 2019 roku zmianie uległy strefy, do których przyznawane są płatności ONW. Dla obszarów, które na skutek nowych kryteriów delimitacji utraciły status ONW typ nizinny, przewidziano możliwość zastosowania w latach 2019-2020 wsparcia przejściowego. Wsparcie to dotyczyło tylko obszarów, które dotychczas były kwalifikowane jako ONW typ nizinny strefa I albo II.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach przeprowadzonych kampanii złożono łącznie 5 565 112 wniosków, w tym:

- kampania 2015 – 748 378 wniosków,
- kampania 2016 – 751 748,
- kampania 2017 – 751 032,
- kampania 2018 – 748 939,
- kampania 2019 – 881 920,
- kampania 2020 – 876 723,
- kampania 2021 – 805 563.

Do końca grudnia 2021 r. w ramach przeprowadzonych kampanii wydano łącznie 5 158 480 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 8 986,0 mln zł, w tym:

- kampania 2015 – 740 230 decyzji na kwotę 1 311,5 mln zł,
- kampania 2016 – 746 234 decyzji na kwotę 1 319,5 mln zł,
- kampania 2017 – 745 181 decyzji na kwotę 1 317,5 mln zł,
- kampania 2018 – 737 764 decyzji na kwotę 1 315,5 mln zł,
- kampania 2019 – 861 502 decyzji na kwotę 1 536,4 mln zł,
- kampania 2020 – 855 320 decyzji na kwotę 1 495,6 mln zł,
- kampania 2021 – 471 440 decyzji na kwotę 686,0 mln zł.

Dodatkowo w ciężar budżetu działania przeszło 809 wniosków złożonych w kampanii 2014 (w ramach PROW 2007-2013), przewidzianych do sfinansowania z budżetu PROW 2014-2020, dla których wydano 809 decyzji o przyznaniu płatności ONW na kwotę 4,0 mln zł.

W 2021 roku po raz kolejny realizowane były wypłaty płatności zaliczkowych w ramach płatności ONW. W ramach kampanii 2021 płatności zaliczkowe wypłacane były w okresie od 18 października do 30 listopada 2021 r., w wysokości do 85% należnej płatności. Realizacja płatności końcowych rozpoczęła się od 1 grudnia 2021 roku.

Do końca okresu sprawozdawczego łączna kwota zrealizowanych płatności (wraz z płatnościami zaliczkowymi) w ramach działania M13 z PROW 2014-2020 oraz z tytułu zobowiązań z PROW 2007-2013 wyniosła 9 557,1 mln zł (w tym w 2021 r. wypłacono łącznie 1 427,4 mln zł). Kwota ta została przekazana dla 1 050 204 beneficjentów.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji wynika m.in. z wypłaty zaliczek wypłacanych również beneficjentom, którzy w momencie wypłaty zaliczek nie mieli wydanych decyzji o przyznaniu płatności. Dodatkowo środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie

zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych (bez uwzględnienia płatności dla gospodarstw, dla których w ramach wniosków złożonych w 2021 r. wypłacono wyłącznie płatności zaliczkowe) wyniosła 8 797,8 mln zł i została przekazana dla 1 033 282 beneficjentów.

Wsparciem w ramach działania na podstawie wydanych decyzji objęta została powierzchnia 9,181 mln ha użytków rolnych (w przypadku przeniesienia posiadania gruntów rolnych przez beneficjenta na rzecz drugiego beneficjenta powierzchnia została wykazana dwukrotnie). Pomoc finansowa w 86% została skierowana do gospodarstw położonych na ONW z ograniczeniami naturalnymi, 9% wypłaconych kwot trafiło do gospodarstw zakwalifikowanych ONW typ specyficzny, a pozostałe 5% przekazano gospodarstwom znajdującym się na gruntach ONW typu górskiego.

Średnia kwota wsparcia na gospodarstwo dla wszystkich typów powierzchni zakwalifikowanych do obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami wyniosła 8 484 zł, natomiast średnia jednorazowa płatność na hektar wyniosła 187 zł.

Cel szczegółowy 4B. *Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów*

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej*

Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 14,0% (co odpowiada powierzchni 2,022 mln ha; wartość docelowa wskaźnika została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu).

W 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 7,53% (wsparciem objęto powierzchnię 1,087 mln ha gruntów rolnych), co oznacza 54% zakładanego celu. Wskaźnik realizowany jest przez wsparcie w ramach wybranych pakietów działania M10.

Działania / poddziałania realizujące cel 4B

- M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* – wybrane operacje w ramach poddziałań 1.1 i 1.2

Limit oraz wykorzystanie środków na działanie M01 w ramach Priorytetu 4 zostały podane przy celu 4A, a realizacja działania została opisana przy celu 1A.

- M04 *Inwestycje w środki trwałe* - poddziałanie 4.1, typ operacji *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych* (od grudnia 2018 r.) / *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* (do grudnia 2018 r.)

Limit środków: ogółem **137,3 mln** euro, w tym EFRROW **119,2 mln** euro, w tym środki EIO **47 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **48%**

Środki wypłacone EFRROW: **26%**

W ramach tego typu operacji zostało przeprowadzonych pięć naborów wniosków o przyznanie pomocy, w tym jeden na przełomie 2020 i 2021 roku, w terminie 29.12.2020 r. -26.03.2021 r., a także jeden, który rozpoczął się w 2021 r. - w terminie 10.12.2021 r.-7.02.2022 r.

W ramach pierwszego naboru wniosków o pomoc mogły się ubiegać gospodarstwa położone na obszarach, które w 2012 r. po raz pierwszy zostały wyznaczone jako obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotem ze źródeł rolniczych i dla których zostały wprowadzone programy działań mające na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na lata 2012-2016.

Ze względu na wygaśnięcie programów działań na lata 2012-2016 oraz nowe regulacje zawarte w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne*, został opracowany i wdrożony, obowiązujący na terenie całego kraju, jeden program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.

Łącznie w ramach 5 naborów wniosków złożono 7 080 wniosków na kwotę 510,7 mln zł (do końca 2021 r. w ramach czwartego i piątego naboru wpłynęło 1 710 wniosków).

Łącznie 2 802 wnioski (40%) zostały odrzucone lub wycofane.

Głównymi przyczynami odrzucenia wniosków były:

- brak ostatecznego pozwolenia (np. pozwolenia na budowę), zezwolenia lub innych dokumentów, których uzyskanie było wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją, a także innych dokumentów potwierdzających spełnienie określonych w odrębnych przepisach warunków realizacji inwestycji objętych operacją,
- niepoprawne określenie i wydzielenie kosztów kwalifikowalnych,
- błędnie wyliczona wielkość stada (niezgodna ze stanem wynikającym w Systemie Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt),
- wielkość planowanych do budowy płyt oraz zbiorników niezgodna z wielkościami określonymi w rozporządzeniu wykonawczym,
- przekroczenie 24-miesięcznego okresu na dostosowanie w zakresie przechowywania kiszonek przez młodych rolników i jednocześnie wnioskowanie o budowę silosów przejazdowych na kiszonkę.

Podpisano 4 028 umów na kwotę 291,4 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zakończono realizację 2 004 operacji i z tego tytułu zrealizowano płatności na łączną kwotę 141,0 mln zł, w tym w 2021 r. płatności w kwocie 87,1 mln zł.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowiły te o powierzchni 20-50 ha (52% operacji).

Pod względem wielkości ekonomicznej (SO) dominowały gospodarstwa powyżej 175 tys. euro - 25% operacji, w przedziale 50-75 tys. euro - 17% oraz 75-100 tys. euro - 14% operacji.

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji wybudowali, przebudowali lub zakupili m. in.:

- zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę o objętości 87,3 tys. m³,
- płyty obornikowe o powierzchni 44,8 tys. m²,
- zbiorniki do przechowywania pasz soczystych o objętości 9 tys. m³,
- płyty do przechowywania pasz soczystych o powierzchni 2,7 tys. m².

Ponadto zakupiono blisko 1,6 tys maszyn do nawożenia.

- M04 - poddziałanie 4.3 *Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa* - typ operacji *Zarządzanie zasobami wodnymi*

Limit środków: ogółem **215,3 mln** euro, w tym EFRROW **137 mln** euro

Instrument wsparcia został wprowadzony do Programu w ramach zmiany strategicznej, zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej z dnia 31 sierpnia 2021 r. Do końca roku sprawozdawczego trwały prace legislacyjne dotyczące przepisów wdrożeniowych dla tego typu operacji.

- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (wybrane pakiety)

Cel 4B realizowany jest przez następujące pakiety:

- pakiet 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013,
- pakiet 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013,
- pakiet 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 3 *Ekstensywne trwałe użytki zielone* PROW 2007-2013,
- pakiet 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013.

Realizacja działania i ww. pakietów została opisana przy celu szczegółowym 4A.

Cel szczegółowy 4C. Zapobieganie erozji gleby i poprawa gospodarowania glebą

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby*

Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 16,82% (co odpowiada powierzchni 2,430 mln ha; wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu.).

W 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 9,43% (wsparcie objęto powierzchnię 1,362 mln ha gruntów rolnych), co oznacza 56% zakładanego celu. Wskaźnik realizowany jest przez wsparcie w ramach wybranych pakietów działania M10 i całe działanie M11.

Wskaźnik celu: *Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną*

Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 0,31% (co odpowiada powierzchni 29,12 tys. ha). Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,07% (wsparcie objęto powierzchnię 6 610 ha), co oznacza 23% zakładanego celu. Wskaźnik realizowany jest przez wsparcie w ramach poddziałania 8.5.

Działania realizujące cel 4C

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.5 Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska*

Realizacja poddziałania została opisana przy celu szczegółowym 4A.

- M10 *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne (wybrane pakiety)*

Cel 4C realizowany jest przez następujące pakiety:

- pakiet 1 *Rolnictwo zrównoważone* PROW 2014-2020 i PROW 2007-2013,
- pakiet 2 *Ochrona gleb i wód* PROW 2014-2020 i pakiet 8 *Ochrona gleb i wód* PROW 2007-2013,
- pakiet 4 *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 5 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 5 *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* PROW 2014-2020 i pakiet 4 *Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000* PROW 2007-2013,
- pakiet 3 *Ekstensywne trwałe użytki zielone* PROW 2007-2013,
- pakiet 9 *Strefy buforowe* PROW 2007-2013.

Realizacja działania i ww. pakietów została opisana przy celu szczegółowym 4A.

- M11 *Rolnictwo ekologiczne* (całe działanie)

Limit środków: ogółem **783,4 mln** euro, w tym EFRROW **498,5 mln** euro

Środki zakontraktowane do końca 2021 r. (przewidziane do wypłaty do końca 2025 r.), łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW): **83%**

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW), wraz z płatnościami zaliczkowymi: **64%**

W ramach działania zakończono siedem kampanii naboru wniosków, w ramach których na dzień 31 grudnia 2021 r. złożono łącznie 129 897 wniosków, w tym:

- kampania 2015 – 4 366 wniosków nowych PROW 2014-2020 oraz 17 729 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2016 – 3 588 wniosków nowych PROW 2014-2020, 3 979 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 12 997 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2017 – 4 143 wniosków nowych PROW 2014-2020, 7 052 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 7 345 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2018 – 3 811 wniosków nowych PROW 2014-2020, 10 601 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020 oraz 2 717 wniosków kontynuacyjnych PROW 2007-2013,
- kampania 2019 – 3 103 wniosków nowych PROW 2014-2020, 13 602 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020,
- kampania 2020 – 3 682 wniosków nowych PROW 2014-2020, 13 016 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020,
- kampania 2021 – 4 636 wniosków nowych PROW 2014-2020, 13 530 wniosków kontynuacyjnych PROW 2014-2020.

Do 31 grudnia 2021 r. w ramach przeprowadzonych kampanii w latach 2015-2021 łącznie wydano 115 602 decyzji przyznających płatności ekologiczne na kwotę 2 105,5 mln zł, w tym:

- 75 645 decyzji na kwotę 1 550,0 mln zł w ramach zobowiązań podjętych w PROW 2014-2020;
- 39 957 decyzji na kwotę 555,4 mln zł w ramach zobowiązań kontynuacyjnych podjętych w ramach PROW 2007-2013.

W roku 2021 po raz kolejny realizowane były wypłaty płatności zaliczkowych dla płatności ekologicznych. W ramach kampanii 2021 płatności zaliczkowe wypłacane były w okresie od 18 października do 30 listopada 2021 roku, w wysokości do 85% należnej płatności. Realizacja płatności końcowych rozpoczęła się od 1 grudnia 2021 roku.

Do końca okresu sprawozdawczego łączna kwota zrealizowanych płatności (wraz z płatnościami zaliczkowymi) wyniosła 2 207,7 mln zł (w tym w 2021 r. wypłacono kwotę 413,0 mln zł) i została przekazana 30 885 beneficjentom, w tym:

- 1 646,9 mln zł dla 20 343 beneficjentów, którzy podjęli zobowiązania w ramach PROW 2014-2020;
- 560,8 mln zł dla 17 898 beneficjentów, którzy podjęli zobowiązania w poprzednim okresie

programowania.

Wyższa kwota zrealizowanych płatności od kwot wydanych decyzji wynika m.in. z wypłaty zaliczek wypłacanych również beneficjentom, którzy w momencie wypłaty zaliczek nie mieli wydanych decyzji o przyznaniu płatności. Dodatkowo środki wypłacone uwzględniają wszystkie zrealizowane płatności, w tym kwoty podlegające windykacji, kwoty dobrowolnych zwrotów oraz kwoty wypłacone w wyniku rozstrzygnięć odwołań z lat poprzednich, które są realizowane z budżetu PROW 2014-2020, dla których nie zostały wydane decyzje w ramach PROW 2014-2020.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych (bez uwzględnienia płatności dla gospodarstw, dla których w ramach wniosków złożonych w kampanii 2021 wypłacono wyłącznie płatności zaliczkowe) wyniosła 2 075,5 mln zł i została przekazana dla 30 202 beneficjentów.

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatności ekologiczne wsparciem objęta została powierzchnia 990,8 tys. ha użytków rolnych (jest to suma powierzchni objętej wsparciem wynikająca z realizacji poszczególnych pakietów działania; powierzchnie mogą się powtarzać ze względu na: (i) możliwość realizacji w danym roku na danej powierzchni pakietu w okresie konwersji, a w kolejnym roku pakietu po okresie konwersji, (ii) możliwość realizacji na tej samej powierzchni różnych pakietów w poszczególnych latach - w przypadku zobowiązań obejmujących pakiety z uprawami na gruntach ornych), podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem (bez podwójnego liczenia powierzchni) wyniosła 685,5 tys. ha. Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach:

- upraw rolniczych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: pakiet 1. i 7. oraz PROW 2007-2013: wariant 2.1. i 2.2.), zrealizowano płatności na kwotę 1 210,5 mln zł dla 25 175 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 486 tys. ha,
- upraw warzywnych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: pakiet 2. i 8. oraz PROW 2007-2013: wariant 2.5. i 2.6.), zrealizowano płatności na kwotę 213,5 mln zł dla 9 553 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 78,4 tys. ha,
- upraw zielarskich, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: pakiet 3. i 9. oraz PROW 2007-2013: wariant 2.7. i 2.8.), zrealizowano płatności na kwotę 116,0 mln zł dla 1 904 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 43,2 tys. ha,
- podstawowych upraw sadowniczych i jagodowych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: wariant 4.1.1, 4.1.2., 10.1.1. i 10.1.2. oraz PROW 2007-2013: wariant 2.9. i 2.10.), zrealizowano płatności na kwotę 171,3 mln zł dla 6 398 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 39,7 tys. ha,
- ekstensywnych upraw sadowniczych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: wariant 4.2 i 10.2 i PROW 2007-2013: wariant 2.11. i 2.12), zrealizowano płatności na kwotę 15,1 mln zł dla 1 088 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 5,2 tys. ha,
- upraw paszowych na gruntach ornych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: pakiet 5. i 11.), zrealizowano płatności na kwotę 257,2 mln zł dla 8 919 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 122,7 tys. ha,
- trwałych użytków zielonych, w okresie konwersji oraz po okresie konwersji (PROW 2014-2020: pakiet 6. i 12. oraz PROW 2007-2013: wariant 2.3 i 2.4), zrealizowano płatności na kwotę 91,9 mln zł dla 11 000 gospodarstw, a wsparciem objęto powierzchnię 70,9 tys. ha.

Wśród płatności zrealizowanych w ramach poszczególnych pakietów, najwyższy odsetek kwoty zrealizowanych końcowych płatności ekologicznych (58%) dotyczył wsparcia upraw rolniczych w okresie konwersji oraz po okresie konwersji.

PRIORYTET 5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu (P5)

(w tym cel szczegółowy 5E)

Limit środków: ogółem **249,2 mln** euro, w tym EFRROW **158,6 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW (przewidziane do wypłaty do końca 2023 r.), łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania: **97%**

Środki wypłacone, łącznie z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania (EFRROW), wraz z płatnościami zaliczkowymi: **64%**

Wskaźnik celu: *Grunty rolne i leśne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania CO₂ i ochrony pochłaniaczy CO₂ (ha) (cel 5E) + Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku (ha) (cel 5D) + Grunty nawadniane, na których wprowadza się bardziej efektywne systemy nawadniające (ha) (cel 5A)*

Cel do końca roku sprawozdawczego został zrealizowany na poziomie 85%. Założono, że wsparciem zostanie objęta powierzchnia 5 100 ha (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Do końca 2021 roku wsparciem objęto 4 356 ha. Wskaźnik realizowany jest przez poddziałanie 8.1.

Cel szczegółowy 5E. Promowanie ochrony pochłaniaczy dwutlenku węgla oraz pochłaniania dwutlenku węgla w rolnictwie i leśnictwie

Wskaźnik celu: *Procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla - realizowany jest przez poddziałanie 8.1.*

Wskazana w PROW wartość docelowa wskaźnika wynosi 0,02%, co odpowiada powierzchni 5 100 ha. Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,018% (wsparciem objęto powierzchnię 4 356 ha gruntów rolnych).

Działanie realizujące cel 5E

- M08 *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie 8.1 Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych*

Do dnia 31 grudnia 2021 r. w ramach poddziałania zakończono 7 kampanii naboru wniosków, w ramach których złożono:

- kampania 2015 – 1 143 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie oraz 16 340 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 (część kampanii 2015 sfinansowana z budżetu PROW 2014-2020) i PROW 2007-2013,
- kampania 2016 – 934 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 70 wniosków o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 835 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 25 252 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013,
- kampania 2017 – 834 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 83 wnioski o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 1 642 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 24 482 wniosków o wypłatę płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013,
- kampania 2018 – 779 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 43 wnioski o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 2 440 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 23 879 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013,
- kampania 2019 – 613 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 91 wnioski o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 3 096 wnioski kontynuacyjne o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 23 105 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013,
- kampania 2020 – 328 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 18 wnioski o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 3 598 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 22 534 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013,
- kampania 2021 – 207 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesienie, 18 wnioski o przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną, 3 725 wniosków kontynuacyjnych o przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej oraz 22 183 wniosków o wypłatę pomocy/płatności na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004-2006 i PROW 2007-2013.

Dodatkowo w ciężar budżetu działania M08 przeszło 138 wniosków o przyznanie wsparcia na zalesianie (wnioski pierwszoroczne) oraz 302 wnioski o wypłatę pomocy na zalesianie (wnioski kontynuacyjne) złożonych w kampanii 2014 roku w ramach PROW 2007-2013, przewidzianych do sfinansowania z budżetu PROW 2014-2020.

Do końca 2021 r. w ramach działania wydano 3 595 decyzji (dotyczą tylko nowych wniosków o wsparcie na zalesienie w ramach PROW 2014-2020) w sprawie przyznania wsparcia na zalesienie, w tym w ramach: kampanii 2015 – 839 decyzji, kampanii 2016 – 712 decyzje, kampanii 2017 – 694 decyzje, kampanii 2018 –

632 decyzji, kampanii 2019 – 493 decyzji, kampanii 2020 – 225 decyzji.

Ponadto zostało wydanych 57 decyzji w sprawie przyznania pomocy na zalesienie dla wniosków złożonych w PROW 2007-2013 w kampanii 2014 roku, sfinansowanych z budżetu PROW 2014-2020.

Dodatkowo, do końca 2021 r. wydanych zostało 14 118 decyzji o przyznaniu premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej PROW 2014-2020, w tym w ramach: kampanii 2016 – 834 decyzje, kampanii 2017 - 1 615 decyzji, kampanii 2018 – 2 358 decyzji, kampanii 2019 – 3 020 decyzji, kampanii 2020 – 3 464 decyzje, kampanii 2021 – 2 827 decyzji.

W roku 2021 po raz kolejny realizowane były wypłaty płatności zaliczkowych dla płatności kontynuacyjnych PROW 2014–2020 oraz PROW 2007-2013. W ramach kampanii 2021 płatności zaliczkowe wypłacane były w okresie od 18 października do 30 listopada 2021 roku, w wysokości do 85% należnej płatności. Realizacja płatności końcowych rozpoczęła się od 1 grudnia 2021 roku.

Na podstawie wydanych decyzji oraz wniosków o płatność (kontynuacyjnych) do końca 2021 r. zrealizowano płatności (wraz z płatnościami zaliczkowymi) na kwotę 695,2 mln zł dla 18 135 beneficjentów (w tym w 2021 r. wypłacono kwotę 97,4 mln zł), w tym w ramach zobowiązań:

- PROW 2014-2020 wypłacono 84,1 mln zł dla 2 594 beneficjentów,
- PROW 2007-2013 wypłacono 312,5 mln zł dla 9 383 beneficjentów,
- PROW 2004-2006 wypłacono 298,6 mln zł dla 7 724 beneficjentów.

Do końca grudnia 2021 r. kwota zrealizowanych płatności końcowych (bez uwzględnienia płatności dla gospodarstw, dla których w ramach wniosków złożonych w kampanii 2021 wypłacono wyłącznie płatności zaliczkowe) wyniosła 676,4 mln zł i została przekazana dla 18 116 beneficjentów.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. z budżetu PROW 2014-2020 wsparto grunty o powierzchni 76 814 ha, w tym w ramach:

- zobowiązań PROW 2004-2006 – 50% (38,4 tys. ha),
- zobowiązań PROW 2007-2013 – 44% (33,9 tys. ha),
- zobowiązań PROW 2014-2020 – 6% (4,5 tys. ha).

Zgodnie z informacjami zawartymi w złożonych wnioskach, podział upraw leśnych założonych w ramach PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020, przedstawiał się następująco:

- uprawy mieszane – 62%,
- uprawy iglaste (z ponad 75% udziałem gatunków iglastych) – 26%,
- uprawy liściaste (z ponad 75% udziałem gatunków liściastych) – 12%.

PRIORYTET 6. PROMOWANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO, ZMNIEJSZANIA UBÓSTWA ORAZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO NA OBSZARACH WIEJSKICH

(w tym cele szczegółowe 6A 6B)

Limit środków: ogółem **3 820,2 mln** euro, w tym EFRROW **2 567,7 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **62%***

Środki wypłacone EFRROW: **43%***

Cel szczegółowy 6A. Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy

Limit środków: ogółem **704,7 mln** euro, w tym EFRROW **448,4 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **71%***

Środki wypłacone EFRROW: **35%***

Wskaźnik celu: *Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 25 654 (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą do obliczenia realizacji wskaźnika jest poddziałanie 6.2 *Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich*.

W ramach ww. poddziałania do końca 2021 r. utworzono 1 606 miejsc pracy. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 6,26%.

Działanie / poddziałanie realizujące cel 6A

- M06 - poddziałanie 6.2 *Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej)*

W ramach poddziałania zostało przeprowadzonych 7 naborów wniosków. W 2021 r. nie przeprowadzono naborów.

Łącznie w ramach poddziałania złożono 21 738 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 3 705,9 mln zł.

W procesie weryfikacji odrzucono lub wycofano 7 332 wnioski.

Najczęściej stwierdzanymi niezgodnościami / przyczynami negatywnych rozstrzygnięć były::

- niepoprawnie zaplanowane wydatkowanie premii (niezaplanowanie wydatkowania 70% premii w środki trwałe, niezaplanowanie wydatkowania 100% premii),
- tworzenie sztucznych warunków polegających np. na zakładaniu działalności analogicznej do już prowadzonej przez małżonka wnioskodawcy,
- brak rejestracji działalności pozarolniczej w CEiDG (dotyczy wniosków o wypłatę pierwszej raty

pomocy).

Do dnia 31 grudnia 2021 r. wydano 13 454 decyzje przyznające pomoc na kwotę 2 304,8 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 8 115 operacji na łączną kwotę 1 107,1 mln zł (w tym w 2021 r. na kwotę 537,3 mln zł).

Płatności końcowe zostały zrealizowane w ramach 1 249 operacji, na łączną kwotę 144,2 mln zł.

W ramach zakończonych operacji utworzono 1 606 miejsc pracy, w tym 1 249 w formie samozatrudnienia (miejsce pracy dotyczące beneficjentów poddziałania) oraz 357 miejsc pracy utworzonych dla pracowników najemnych. Pomoc otrzymana przez beneficjentów została przeznaczona m.in. na zakup 20,2 tys. sztuk sprzętu ruchomego, w tym m.in.:

- prawie 6 tys. maszyn i urządzeń,
- 660 pojazdów.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali 146 budynków / budowli związanych z prowadzoną działalnością pozarolniczą, głównie usługową.

Cel szczegółowy 6B. Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich

Limit środków: ogółem **3 115,5 mln** euro, w tym EFRROW **2 119,3 mln** euro*

Środki zakontraktowane EFRROW: **60%***

Środki wypłacone EFRROW: **44%***

Wskaźniki celu:

- *Procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 72,65% (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Do końca 2021 r. wskaźnik został osiągnięty na poziomie 72,65%, co oznacza 100% celu. Wybrane do realizacji strategie rozwoju lokalnego obejmują obszar zamieszkały przez 20,13 mln osób.

- *Procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 23,5% (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą do obliczenia realizacji wskaźnika jest poddziałanie 7.2 *Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury (...)*.

Według stanu na koniec 2021 r. szacuje się, że z infrastruktury ulepszonej w efekcie realizacji tego poddziałania korzystać będzie 3,89 mln osób. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 14,05%, co oznacza

59,8% celu.

- *Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER)*

Wartość docelowa wskaźnika wynosi 14 420 (wartość docelowa została zwiększona w 2021 r. w efekcie zmiany Programu). Podstawą do obliczenia realizacji wskaźnika jest poddziałanie 19.2, w ramach którego do końca 2021 r. utworzono 12 240 miejsc pracy.

Cel został osiągnięty na poziomie 83%.

Działania / poddziałania realizujące cel 6B

- *M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich - poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury (...)*
- *Typ operacji Budowa lub modernizacja dróg lokalnych*

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach. W 2021 r. nabór został przeprowadzony tylko w województwie lubuskim. Łącznie do końca 2021 r. po 3 nabory zostały przeprowadzone w dwóch województwach, po 2 nabory - w ośmiu województwach, a w pozostałych sześciu województwach - po 1 naborze.

Łącznie złożono 5 465 wniosków na kwotę 4 254,1 mln zł ze środków EFRROW.

Podpisano 2 310 umów na kwotę 1 452,8 mln zł ze środków EFRROW (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 2 283,2 mln zł).

Łącznie 3 067 wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych. Głównymi przyczynami odrzuceń były: niewystarczająca alokacja środków w ramach limitów wojewódzkich funkcjonujących we wcześniejszym okresie, nieuzyskanie minimalnej wymaganej liczby punktów oraz nieusunięcie przez wnioskodawców braków we wnioskach.

Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 2 190 operacji na łączną kwotę 1 296,9 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2021 r. na kwotę 78,4 mln zł. Łączna kwota wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 2 038,2 mln zł.

Do końca 2021 r. zakończono realizację 2 179 operacji, z tytułu których przekazano pomoc w kwocie 1 293,0 mln zł ze środków EFRROW. W ramach zakończonych operacji:

- wybudowano drogi o długości 226 km,
- zmodernizowano drogi o długości 3,3 tys. km.

Pomoc na operacje związane z budową lub modernizacją dróg lokalnych została przekazana 1 178 różnym

jednostkom samorządowym, w tym 995 gminom i 183 powiatom. Całkowita wartość zakończonych operacji wyniosła 2 206,3 mln zł. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (stanowiły one 72% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

- Typ operacji *Gospodarka wodno-ściekowa*

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach. Pierwsza tura naborów została przeprowadzona we wszystkich województwach na przełomie 2016 i 2017 roku, a druga tura w 14 województwach w 2019 r. W 2020 r. nabory przeprowadzono w województwach: lubelskim, lubuskim, podkarpackim i śląskim.

W 2021 r. nie przeprowadzono naborów. Jednocześnie w ramach zmiany strategicznej Programu na ten instrument wsparcia zostało skierowane 376,4 mln euro z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO), co umożliwi realizację projektów przy 100% dofinansowania.

Łącznie dotychczas złożono 3 026 wniosków na kwotę 3 628,6 mln zł ze środków EFRROW. Spośród wszystkich wniosków, 1 104 wnioski zostały odrzucone lub wycofane. Główną przyczyną odrzuceń było nieusunięcie braków we wnioskach we wskazanych terminach.

Podpisano 1 824 umowy na kwotę środków EFRROW wynoszącą 2 014,8 mln zł (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 3 166,4 mln zł).

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 1 027 operacji na łączną kwotę 1 034,5 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2021 r. 156,3 mln zł. Łączna kwota poniesionych wydatków publicznych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 1 625,8 mln zł. Do końca 2021 r. zakończono realizację 921 operacji, z tytułu których przekazano pomoc w kwocie 999,7 mln zł ze środków EFRROW.

W ramach zakończonych operacji wybudowano lub wyremontowano m.in.:

- 2,4 tys. km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
- 1,7 tys. km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- 13,6 tys. przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 218 stacji uzdatniania wody,
- 148 oczyszczalni ścieków.

Pomoc na operacje związane z gospodarką wodno-ściekową została przekazana 777 jednostkom samorządowym, w tym 694 gminom i 81 spółkom jednostek samorządu terytorialnego. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (77% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

- M07 - poddziałanie 7.4 - typ operacji *Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub*

kształtowanie przestrzeni publicznej

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach, z wyjątkiem województw: podlaskiego i śląskiego, w których ten typ operacji nie będzie realizowany. W większości województw dotychczas przeprowadzono po jednym naborze. W 2021 r. w województwach kujawsko-pomorskim oraz zachodniopomorskim przeprowadzono po dwa nabory.

Łącznie złożono 1 464 wnioski na kwotę 569,6 mln zł ze środków EFRROW.

Podpisano 748 umów na kwotę 302,8 mln zł ze środków EFRROW (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi beneficjentów, wyniosła 475,9 mln zł). Jednocześnie 577 wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych. Głównymi przyczynami odrzuceń były: nieusunięcie braków we wnioskach we wskazanych terminach oraz brak wystarczającej liczby punktów.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności tytułem dofinansowania 551 operacji na łączną kwotę 209,2 mln zł ze środków EFRROW (w tym w 2021 r. na kwotę 60,4 mln zł). Kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami beneficjentów, wyniosła 328,8 mln zł.

Zakończono realizację 515 operacji i przekazano pomoc w kwocie 200,7 mln zł ze środków EFRROW.

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie, przebudowanie lub wyposażenie 510 świetlic i domów kultury, odnowienie 139 centr miejscowości oraz wybudowanie lub przebudowanie łącznie 10 bibliotek.

- M07 - poddziałanie 7.6 *Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości(...)* (Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego)

Nabory wniosków zostały przeprowadzone w 2018 r. oddzielnie w poszczególnych województwach, z wyjątkiem województw: lubelskiego, łódzkiego, śląskiego i świętokrzyskiego. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono naborów.

Łącznie złożono 103 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 37,5 mln zł ze środków EFRROW.

Podpisano 76 umów na kwotę środków EFRROW wynoszącą 28,4 mln zł (kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 44,6 mln zł).

Jednocześnie 23 wnioski zostały odrzucone lub wycofane. Głównymi przyczynami odrzuceń były: nieusunięcie braków we wnioskach we wskazanych terminach oraz brak wystarczającej liczby punktów.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności w ramach 75 operacji na łączną kwotę 26,6 mln zł ze środków EFRROW, w tym w 2021 r. na kwotę 4,2 mln zł. Kwota łączna środków kwalifikowalnych, wraz z środkami własnymi, wyniosła 41,7 mln zł.

Zakończono realizację 72 operacji, których realizację wsparto kwotą 25,8 mln zł ze środków EFRROW.

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. odnowienie lub poprawa stanu 79 zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

- M19 *Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER*

Limit środków: ogółem **966,7 mln** euro, w tym EFRROW **615,1 mln** euro

Środki zakontraktowane EFRROW: **71%**

Środki wypłacone EFRROW: **57%**

Umowy o warunkach i sposobie realizacji lokalnych strategii rozwoju lokalnego kierowanych przez społeczność (umowy ramowe) w zakresie strategii realizowanych przez PROW 2014-2020 są obecnie realizowane przez 291 LGD (w 2019 r. jedna umowa została rozwiązana).

LGD realizują strategię na łącznym obszarze 2 234 gmin zamieszkałym przez około 20,1 mln ludzi.

- Poddziałanie 19.1 *Wsparcie przygotowawcze*

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzone we wszystkich województwach w lipcu 2015 r. Łącznie LGD złożyły 301 wniosków o przyznanie pomocy. Podpisano 299 umów na kwotę 37,2 mln zł.

Zrealizowano płatności na kwotę 37,2 mln zł dla 299 LGD. Środki te zostały przeznaczone na koszty związane z bieżącą obsługą lokalnej społeczności przez poszczególne LGD w początkowym okresie wdrażania Programu (do dnia ogłoszenia konkursów na wybór strategii rozwoju lokalnego).

- Poddziałanie 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju)*

Pierwsze nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały uruchomione przez LGD w II połowie 2016 r. (terminy naborów ustalane są odrębnie przez każdą LGD). Do końca 2021 r. LGD przekazały do samorządów województw 38 615 złożonych wniosków na kwotę 4 514,4 mln zł.

Podpisano 20 704 umowy na kwotę 2 364,2 mln zł.

Jednocześnie 13 889 wniosków zostało odrzuconych lub wycofanych.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 18 190 operacji na łączną kwotę 1 974,1 mln zł (w tym w 2021 r. płatności w kwocie 378 mln zł).

Zakończono realizację 15 581 operacji na łączną kwotę wsparcia 1 782,5 mln zł, w tym:

- 14 606 operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD,

- 757 projektów grantowych,
- 218 projektów własnych LGD.

Wśród operacji zrealizowanych przez podmioty inne niż LGD najczęściej dotyczyło podejmowania działalności gospodarczej - 6 505 operacji, budowy lub przebudowy infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej - 3 677 operacji oraz rozwijania działalności gospodarczej - 2 652 operacje. Natomiast spośród projektów grantowych i projektów własnych LGD najczęściej dotyczyło wzmacniania kapitału społecznego (odpowiednio - 291 i 117 operacji).

W ramach zakończonych operacji beneficjenci m. in.:

- utworzyli lub rozwinęli 9,2 tys. przedsiębiorstw,
- utworzyli 12 240 miejsc pracy,
- wybudowali lub zmodernizowali:
 - ponad 6,6 tys. obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (głównie obiektów sportowych i rekreacyjnych),
- 259 km dróg gminnych i powiatowych,
- blisko 1 tys. km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
- poddali pracom konserwatorskim lub restauratorskim 718 zabytków,
- przeprowadzili 4,4 tys. szkoleń, w których uczestniczyło ponad 81 tys. osób.

Ponadto w ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności końcowe tytułem dofinansowania 63 operacji na łączną kwotę 5,0 mln zł.

- *Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania (Wdrażanie projektów współpracy)*

Nabór wniosków o przyznanie pomocy rozpoczął się w 2016 r. i ma charakter ciągły (został wydłużony do 2022 r.). Do końca 2021 r. złożono 266 wniosków na kwotę 127,8 mln zł i podpisano 183 umowy na kwotę 78,9 mln zł, w tym: 154 umowy dotyczące realizacji projektów współpracy, 10 dotyczących przygotowania projektów oraz 19 łączących ich przygotowanie i realizację.

Do końca 2021 r. zrealizowano płatności z tytułu dofinansowania 175 operacji na łączną kwotę 49,0 mln zł (w tym w 2021 r. na kwotę 17,8 mln zł).

Zrealizowano płatności końcowe w ramach 99 operacji wspartych łączną kwotą 29,6 mln zł (80 dotyczących realizacji projektów, 8 polegających na ich przygotowaniu i 11 łączących ich przygotowanie i realizację).

W ramach zrealizowanych projektów współpracy wybudowano lub przebudowano 339 obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, wsparto 26 podmiotów działających w sferze kultury w zakresie wyposażenia mającego na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego, przeprowadzono 359 szkoleń dla 4,1 tys. osób, zorganizowano 254 wydarzenia/imprezy, wybudowano 70 km ścieżek rowerowych oraz wydano 216 publikacji.

Ponadto w ramach zobowiązań z PROW 2007-2013 zrealizowano płatności końcowe z tytułu dofinansowania 4 operacji na łączną kwotę 970 tys. zł.

- Poddziałanie 19.4 *Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji*

Nabory wniosków zostały przeprowadzone w 2016 r. we wszystkich województwach. Kolejne dwie LGD złożyły wnioski po rozdysponowaniu w 2017 r. dodatkowych środków finansowych. Łącznie podpisano 274 umowy, a obecnie realizowane są 273 umowy na kwotę 136,1 mln euro (w przeliczeniu około 605 mln zł) ze wszystkimi LGD, które złożyły wnioski o przyznanie pomocy.

W ramach poddziałania zrealizowano płatności (łącznie z zaliczkami) tytułem dofinansowania 274 operacji, na łączną kwotę 470,3 mln zł, w tym w 2021 r. na kwotę 58,7 mln zł. Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności etapowe w oparciu o stawki ryczałtowe na rzecz 273 LGD.

W ramach działań aktywizujących społeczność zorganizowano m. in. 11 tys. spotkań i wydarzeń adresowanych do mieszkańców. Ponadto przedstawiciele LGD uczestniczyli w 1,3 tys. różnego rodzaju konferencji, targów lub prezentacji promujących obszary, na których działają. Grupy udzieliły także indywidualnego wsparcia doradczego w zakresie ubiegania się o pomoc na realizację LSR na rzecz ponad 103 tys. podmiotów, spośród których 16,5 tys. zawarło potem umowy o przyznanie pomocy.

INSTRUMENT FINANSOWY W FORMIE FUNDUSZU GWARANCJI ROLNYCH W RAMACH PROW 2014-2020

Limit środków przeznaczonych na instrument finansowy – ogółem **68,6 mln** euro, w tym EFRROW **43,7 mln** euro

Środki wypłacone EFRROW: 70%

Na mocy zawartej w dniu 30 lipca 2019 r. umowy o finansowaniu pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Bankiem Gospodarstwa Krajowego został utworzony Fundusz Gwarancji Rolnych finansowany ze środków PROW 2014-2020. Celem jego powołania i funkcjonowania jest wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego (MŚP) w dostępie do finansowania. Jest on realizowany poprzez udzielanie przez BGK (za pośrednictwem banków kredytujących):

- gwarancji stanowiących zabezpieczenie do 80% kwoty niespłaconego kapitału kredytu inwestycyjnego lub

obrotowego, udzielonego przez bank kredytujący;

- dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych (instrument wprowadzony w 2020 roku).

W 2020 roku rozszerzono zakres wsparcia udzielany z Funduszu Gwarancji Rolnych. Nowe warunki umożliwiły m.in. objęcie gwarancją kredytu obrotowego nieodnawialnego, który nie jest powiązany z inwestycją wspieraną z EFRROW, zabezpieczenie gwarancją spłaty kredytu obrotowego odnawialnego, a także otrzymanie dopłaty do oprocentowania kredytu obrotowego. Jednocześnie zwiększono kwotę przeznaczoną na realizację instrumentu finansowego do 68,6 mln euro.

Kredyty z gwarancją FGR mogą być udzielane na finansowanie operacji w ramach dwóch poddziałań PROW 2014-2020:

- 4.1 *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych* - typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* - Priorytet 2 / cel 2A;
- 4.2 *Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój* - typ operacji *Przetwórstwo i marketing produktów rolnych* - Priorytet 3 / cel 3A.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. ARiMR zrealizowała na rzecz BGK płatności na łączną kwotę 218,9 mln zł, w tym w 2021 roku płatność w kwocie 145,9 mln zł.

Do końca okresu sprawozdawczego banki kredytujące udzieliły 4 042 beneficjentom ostatecznym kredytów, dla których Bank Gospodarstwa Krajowego zrealizował wsparcie poprzez udzielenie z FGR:

- gwarancji do kredytów na kwotę 172,3 mln zł,
- dopłat do oprocentowania kredytów w kwocie 10,4 mln zł.

TABELA DOTYCZĄCA REALIZACJI ZAŁOŻONYCH CELÓW

Cel szczegółowy	Wskaźnik celu	Stan realizacji celu
1A	<i>Procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW 2014-2020</i>	13%
1B	<i>Łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...)</i>	33%
1C	<i>Łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013</i>	10,5%**
2A	<i>Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją</i>	74%
2B	<i>Procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności</i>	66%

	<i>gospodarczej/ inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich</i>	
3A	<i>Procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup / organizacji producentów</i>	100%
3B	<i>Procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem</i>	16%
4	<i>Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do poprawy różnorodności biologicznej (ha) (cel szczegółowy 4A) + poprawy gospodarki wodnej (ha) (cel szczegółowy 4B) + poprawy gospodarowania glebą i/zapobieganiu erozji gleby (ha) (cel szczegółowy 4C)</i>	56%
4A	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazu</i>	54%
4A	<i>Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną</i>	23%
4B	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej</i>	54%
4C	<i>Procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby</i>	56%
4C	<i>Procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną</i>	23%
5	<i>Grunty rolne i leśne objęte umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania CO2 i ochrony pochłaniaczy CO2 (ha) (cel szczegółowy 5E) + Grunty rolne objęte umowami o zarządzanie w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku (ha) (cel szczegółowy 5D) + Grunty nawadniane, na których wprowadza się bardziej efektywne systemy nawadniające (ha) (cel szczegółowy 5A)</i>	85%
5E	<i>Procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla</i>	85%
6A	<i>Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem</i>	6,3%**
6B	<i>Procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju</i>	100%
6B	<i>Procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury</i>	59,8%
6B	<i>Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER)</i>	83%**

* ewentualne minimalne różnice w porównaniu do limitów wynikających z rozdziału 10 Programu wynikają z zastosowania przewidzianego przez Komisję Europejską mechanizmu elastyczności

** wskaźnik ze względu na swoją specyfikę jest mierzony na etapie operacji zakończonych

Informacja dla KE dotycząca ostrzeżenia wygenerowanych przez system SFC w zakresie niezgodności

danych:

1. W ramach działań M08, M10, M11 i M13 łączna wartość *Całkowitych przewidzianych wydatków publicznych* (tabela A) w sekcji 11 jest niższa od łącznej wartości całkowitych wydatków publicznych wykazanych w tabeli B, co wynika m.in. z wypłaty zaliczek (zaliczki w 2021 r. wypłacane były również dla beneficjentów, którzy nie mieli jeszcze wydanych decyzji o przyznaniu płatności), a także z różnic kursowych.
2. W działaniu M14 podobna sytuacja wynika z różnic kursowych pomiędzy tabelą A (kursy odnoszące się do zobowiązań) a tabelą B (kursy, po jakich dokonano płatności).
3. Strona polska potwierdza wartości wskaźników T9, T10, T12, T19. Pomiar wskaźników jest dokonywany dla danego roku sprawozdawczego, w związku z czym wartości mogą być niższe niż w poprzednim sprawozdaniu.
4. Wyjaśnienie niewielkiego spadku wartości danej: tabela B2.1 - O1 - M19.4 - wsparcie dla aktywizacji: podział wydatków w ramach M19.4 na koszty bieżące i aktywizację jest szacowany przez beneficjentów, co może prowadzić do niewielkich wahań wartości ww. danej.
5. Spadek wartości danej: tabela C2.3 - O3 - M4 - liczba wspieranych działań/operacji przez IF - <5ha - wynika z uproszczonej, ankietowej metodologii zbierania danych o wielkości wspieranych gospodarstw - dane z ankiet dla próby kredytobiorców są następnie ekstrapolowane przez BGK.

1.d) kluczowe informacje nt. postępów w realizacji celów pośrednich określonych w ramach wykonania w oparciu o tabelę F

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2017, 2018 r.

1.e) pozostałe elementy specyficzne dla PROW [fakultatywnie]

1.f) W stosownych przypadkach — wkład w strategię makroregionalną i strategię morską

Jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013 art. 27 ust. 3 dotyczący "Treści programów", art. 96 ust. 3 lit. e) dotyczący "Treści, przyjęcia i zmiany programów operacyjnych w ramach celu 'Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia'", art. 111 ust. 3 i art. 111 ust. 4 lit. d) dotyczący "Sprawozdań z wdrażania w ramach celu 'Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia'" oraz załącznik 1 sekcja 7.3 dotyczący "Wkładu głównych programów w strategię makroregionalną i strategię morską", program ten ma wkład w strategię makroregionalną lub strategię morską:

- Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego
- Strategia UE na rzecz regionu Dunaju (EUSDR)
- Strategia UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR)
- Strategia UE na rzecz regionu alpejskiego (EUSALP)
- Strategia na rzecz regionu Oceanu Atlantyckiego (ATLSBS)

1.g) Kurs waluty stosowany przy przeliczaniu kwot w RSR (państwa niestosujące EUR)

Wydatki - n.d. (dokonano w eur)

Inne kwoty - kurs EBC 4,6962 zł/eur

Rozdz. 10: 4,4841; kredyty - kurs na dzień udzielenia

2. POSTĘPY W REALIZACJI PLANU EWALUACJI

2.a) opis wszelkich zmian wprowadzonych do planu ewaluacji w PROW w ciągu roku wraz z ich uzasadnieniem

W roku 2021 nie wprowadzono zmian w Planie Ewaluacji zawartym w rozdziale 9 Programu.

2.b) opis ewaluacji działań podjętych w ciągu roku (w związku z sekcją 3 planu ewaluacji)

W 2021 roku zrealizowane zostały następujące badania ewaluacyjne:

1. Ocena ex ante Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027.

Głównym celem ewaluacji ex ante była ocena jakości PS WPR z punktu widzenia: 1) trafności diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, 2) zgodności zaplanowanego wsparcia ze zidentyfikowanymi potrzebami oraz realizacją założonych celów.

2. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko Planu Strategicznego WPR

Celem badania była ocena potencjalnych skutków dla środowiska, wynikających z realizacji proponowanych instrumentów wsparcia w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Jej wykonanie regulowane jest przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021 poz. 247).

3. Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M4.1 *Modernizacja gospodarstw rolnych*.

Celem analizy była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M4.1, typu operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych*, poprzez określenie zmiany wartości dodanej brutto, dochodu z gospodarstwa rolnego, zysku z zarządzania i wskaźnika konkurencyjności w gospodarstwach, których właściciele są beneficjentami tego instrumentu wsparcia.

4. Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 *Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych*.

Celem analizy była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1, typu operacji *Premie dla młodych rolników*, poprzez określenie zmiany wartości dodanej brutto, dochodu z gospodarstwa rolnego, zysku z zarządzania i wskaźnika konkurencyjności w gospodarstwach, których właściciele są beneficjentami ww. instrumentu wsparcia.

5. Przygotowanie propozycji sposobu dokonywania oceny wpływu (efekt netto) Planu Strategicznego WPR – w trakcie realizacji.

Celem badania jest przygotowanie koncepcji oceny wpływu Planu Strategicznego WPR na cele Wspólnej Polityki Rolnej, poprzez ocenę wpływu netto na wskaźniki oddziaływania.

Etapy badania:

- analiza dostępności źródeł danych dla wskaźnika oddziaływania „brutto” – analiza „fiszek” dla każdego wskaźnika, identyfikacja jakie dane, na jakim poziomie agregacji są potrzebne, identyfikacja „luk” i bariery w dostępie do danych, przedstawienie sposobów likwidacji barier w dostępie do danych;
- desk research w zakresie metod badawczych oceny efektu netto dla wszystkich wskaźników oddziaływania – analiza dokumentów i wytycznych KE, materiałów Evaluation Helpdesk, identyfikacja dobrych praktyk;
- zaproponowanie najlepszych w warunkach polskich metod oceny wpływu netto dla PS WPR wraz ze szczegółowym opisem sposobu ich realizacji, w tym analiza dostępności źródeł danych dla wskaźnika „netto” .

Wykonawcami badania są instytuty badawcze nadzorowane przez MRiRW.

Inne działania z zakresu ewaluacji i analiz, podjęte w 2021 roku:

- a. Bieżące monitorowanie i ocena wdrażania PROW - ocena postępu we wdrażaniu poszczególnych instrumentów wsparcia, wydatkowania środków, realizacji wskaźników produktu i rezultatu - na podstawie danych przekazywanych przez ARiMR (sprawozdania tygodniowe, miesięczne i śródroczne)
- b. Analizy i ekspertyzy zlecane instytutom branżowym podległym MRiRW, w ramach bieżących prac na potrzeby przygotowania PS WPR 2023-2027
- c. Współpraca z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji badania ewaluacyjnego *Ewaluacja realizacji zasady partnerstwa w ramach perspektywy 2014-2020*
- d. Rozpoczęcie procesu realizacji przez lokalne grupy działania ewaluacji ex post lokalnych strategii rozwoju. Zgodnie z wytycznymi MRiRW, lokalne grupy działania mają obowiązek przeprowadzić w latach 2021-2022 ewaluacje ex post LSR.

Aktywność w zakresie ewaluacji:

- a. Współpraca z ARiMR w zakresie wykorzystania Hurtowni Danych na potrzeby monitorowania i ewaluacji – umożliwienie dostępu pracownikom MRiRW do bazy, szkolenia
- b. Uczestnictwo przedstawicieli jednostki ewaluacyjnej instytucji zarządzającej w posiedzeniach Grupy Ekspertów ds. Monitorowania i Ewaluacji WPR
- c. Udział w warsztatach organizowanych przez Evaluation Helpdesk
- d. Współorganizacja wraz z Evaluation Helpdesk warsztatów EvaluationWorks!
- e. Spotkanie Grupy Zarządzającej Ewaluacją PROW 2014-2020, które odbyło się w grudniu 2021 r.

2.c) opis działań podjętych w zakresie dostarczania danych i zarządzania nimi (w odniesieniu do sekcji 4 planu ewaluacji)

Instytucja zarządzająca (IZ) opracowywała aktualizacje formularzy sprawozdań składanych przez podmioty wdrażające i ARiMR (działającą jako instytucja pośrednicząca), dostosowując je do zmian przepisów okołowdrożeniowych oraz zmian Programu.

IZ na bieżąco uczestniczyła w procesie opiniowania wzorów wniosków o przyznanie pomocy, umów oraz wzorów wniosków o płatność, pod kątem zabezpieczenia w ww. formularzach niezbędnych danych na potrzeby monitorowania i ewaluacji PROW 2014-2020 oraz ich spójności.

W 2021 r. kontynuowano prace w zakresie ułatwienia i rozszerzenia dostępu online do systemu analityczno-raportowego HD BI (Hurtownia Danych wraz z Business Intelligence) dla wybranych instrumentów wsparcia PROW 2014-2020. Przeprowadzono szkolenie z tego zakresu dla pracowników instytucji zarządzającej.

2.d) wykaz zakończonych ewaluacji, w tym odniesienia do tego, gdzie zostały opublikowane na stronie internetowej

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PiB
Tytuł	Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych
Streszczenie	<p>Celem badania była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach działania M6.1 Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych</p> <p>Przyjęta metodyka: Badanie kontrfaktyczne.</p> <p>Konkurencyjność gospodarstw badano poprzez następujące wskaźniki: wartość dodana, dochód z gospodarstwa rolnego, zysk z zarządzania oraz wskaźnik konkurencyjności.</p>
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Technologiczno – Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy (Lider) wraz z Instytutami Badawczymi podległymi MRiRW
Tytuł	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
Streszczenie	<p>Celem badania była ocena potencjalnych skutków dla środowiska, wynikających z realizacji proponowanych instrumentów wsparcia w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.</p> <p>Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzgodnienie z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (GDOŚ) oraz Głównym Inspektorem Sanitarnym (GIS) stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko - sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko - uzyskanie wymaganych opinii od przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego - zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu - Plan wraz z Prognozą został upubliczniony. Uwagi do Prognozy zostały przekazane Wykonawcy, który dokonał ich analizy i odniósł się do możliwości ich uwzględnienia

	(Prognoza została zaktualizowana) Zaktualizowana Prognoza, w formie załącznika do projektu PS WPR, została przekazana do KE.
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PiB
Tytuł	Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M4.1 Modernizacja gospodarstw rolnych
Streszczenie	Celem badania była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania 4.1, typu operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, na konkurencyjność gospodarstw rolnych. Przyjęta metodyka: Badanie kontrfaktyczne. Konkurencyjność gospodarstw badano poprzez następujące wskaźniki: wartość dodana, dochód z gospodarstwa rolnego, zysk z zarządzania oraz wskaźnik konkurencyjności.
URL	https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja

Wydawca/redaktor	-
Autor/autorzy	Konsorcjum: - Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN - Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu - Ecorys Polska sp. z o. o.
Tytuł	Ocena ex ante Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027
Streszczenie	Głównym celem ewaluacji ex ante Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 była ocena jakości PS WPR z punktu widzenia: 1) trafności diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, 2) zgodności zaplanowanego wsparcia ze zidentyfikowanymi potrzebami oraz realizacją założonych celów.

URL

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ewaluacja>

2.e) streszczenie przeprowadzonych ewaluacji skupiające się na ustaleniach z ewaluacji

Please summarize the findings from evaluations completed in 2020, per CAP objective (or RDP priority, where appropriate).

Report on positive or negative effects/impacts (including the supporting evidence). Please don't forget to mention the source of the findings.

Ocena ex ante Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Wnioski i rekomendacje wynikające z Oceny ex ante oraz Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko PS WPR na lata 2023-2027 były na bieżąco analizowane w trakcie prac nad Planem Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Raporty z powyższych badań wraz z rekomendacjami i informacją na temat sposobu ich uwzględnienia, zostały zgodnie z przepisami UE przekazane Komisji Europejskiej wraz z projektem Planu.

Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M4.1 Modernizacja gospodarstw rolnych

Celem badania była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach działania 4.1, typ operacji *Modernizacja gospodarstw rolnych* na konkurencyjność gospodarstw rolnych.

Przyjęta metodyka: Badanie kontrfaktyczne. Dane charakteryzujące sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych pochodzą z próby systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych FADN.

Konkurencyjność gospodarstw badano poprzez następujące wskaźniki: wartość dodana, dochód z gospodarstwa rolnego, zysk z zarządzania oraz wskaźnik konkurencyjności. Do wskazania efektu netto wsparcia wyodrębniono cechy służące porównaniu grupy jednostek badawczych i kontrolnych. Analizie poddano:

- wartość dodana - wartość produkcji ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej,
- dochód z gospodarstwa rolnego (w zł),
- zysk z zarządzania - ustalony jako różnica dochodu z gospodarstwa rolnego i szacunkowo określonych kosztów użycia własnych czynników produkcji. Wartość zysku z zarządzania równa bądź większa od zera wskazuje na pełne pokrycie dochodem kosztów własnych czynników produkcji,
- współczynnik konkurencyjności Kleinhanssa (w %) - ustalony jako iloraz dochodu z gospodarstwa rolnego oraz sumy szacunkowo określonych kosztów użycia własnych czynników produkcji czyli własnej pracy, ziemi i kapitału. Wskaźnik konkurencyjności wskazuje na zdolność konkurencyjną gospodarstwa

rolnego.

Wnioski z badania:

Gospodarstwa z grupy badanej charakteryzowały się w roku 2017 niższym poziomem analizowanych miar ekonomicznych (wartość dodana, dochód, zysk, współczynnik konkurencyjności). Różnice występujące w roku 2017 zostały zniwelowane w roku 2020 w grupie beneficjentów, a nawet w przypadku niektórych jednostek zauważalne jest znaczące zwiększenie się analizowanych zmiennych. Na podstawie porównania średnich wartości miar ekonomicznych potwierdzono pozytywny wpływ poddziałania M4.1 na konkurencyjność gospodarstw rolnych.

Każda z analizowanych miar ekonomicznych była wyższa dla grupy badanej (korzystających ze wsparcia M4.1) w porównaniu do grupy kontrolnej (niekorzystających):

- wartość dodana brutto była o 18% wyższa w grupie beneficjentów,
- różnica w wysokości dochodów z gospodarstwa beneficjentów i grupy kontrolnej wyniosła 24%,
- zysk z zarządzania - wartość wyższa o 54% w grupie beneficjentów,
- współczynnik konkurencyjności - wartość o 16% wyższa w grupie beneficjentów.

Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych

Celem badania była ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 *Premie dla młodych rolników* na konkurencyjność gospodarstw rolnych.

Przyjęta metodyka: Badanie kontrfaktyczne. Dane charakteryzujące sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych pochodzą z próby systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych FADN.

Konkurencyjność gospodarstw badano poprzez następujące wskaźniki: wartość dodana, dochód z gospodarstwa rolnego, zysk z zarządzania oraz wskaźnik konkurencyjności. Do wskazania efektu netto wsparcia wyodrębniono cechy służące porównaniu grupy jednostek badawczych i kontrolnych.

Wnioski z badania:

Badanie wskazało na wyraźny, korzystny wpływ netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych. Dla każdego z czterech mierników odnotowano korzystniejsze zmiany w przypadku gospodarstw z grupy badanej niż odpowiadających im gospodarstw z grupy kontrolnej. W gospodarstwach beneficjentów analizowanego poddziałania zaobserwowano wyższe wzrosty wartości dodanej brutto, dochodu z gospodarstwa rolnego, zysku z zarządzania czy poziomu badanego wskaźnika konkurencyjności.

Ponadto zauważono, że gospodarstwa beneficjentów odnotowały wyższy wzrost wartości produkcji ogółem,

co najprawdopodobniej wiąże się z wyższym niż w grupach kontrolnych wzrostem posiadanych zasobów ziemi oraz kapitału.

Wartość dodana brutto: dla beneficjentów z roku 2017 średni wzrost analizowanego miernika wyniósł 45%, podczas gdy w grupie kontrolnej wzrost równał się 15%. Jeszcze większe dysproporcje wzrostu dotyczą grup, dla których rokiem bazowym jest 2018. W grupie badanej wzrost wyniósł 29,2%, podczas gdy w grupie kontrolnej równał się on jedynie 1,7%.

Dochód z gospodarstwa rolnego: dla beneficjentów z roku 2017 średni wzrost analizowanego miernika wyniósł aż 69,1%, podczas gdy w grupie kontrolnej wzrost ten równał się jedynie 14,2%. Podobnie wysokie dysproporcje zmian dochodów dotyczą grup, dla których rokiem bazowym jest 2018. W grupie badanej wzrost ten wyniósł 45,8%, podczas gdy w grupie kontrolnej odnotowano spadek średniego poziomu dochodów o 0,8%.

Zysk z zarządzania: z uwagi na ujemny poziom badanego miernika, zamiast ujmowania procentowego zmian, należy analizować zmiany w ujęciu nominalnym. W badanym okresie doszło do wzrostu średniego poziomu zysku z zarządzania dla gospodarstw z grupy badanej o ponad 22 tysiące złotych (beneficjenci z 2017) oraz ponad 26 tysięcy złotych (beneficjenci z 2018). W grupach kontrolnych zaobserwowano zaś spadek średniego poziomu zysku z zarządzania o ponad 2 tysiące złotych (grupa z 2017) oraz ponad trzy tysiące złotych (grupa z 2018).

Współczynnik konkurencyjności Kleinhanssa: w analizowanym okresie doszło do istotnych zmian średniego poziomu współczynnika konkurencyjności Kleinhanssa. Średni poziom analizowanego współczynnika konkurencyjności dla grup badanych wyniósł:

- dla beneficjentów z roku 2017 - 0,97 w roku 2020 (w stosunku do wartości 0,66 w roku bazowym) oraz
- dla beneficjentów z roku 2018 - 1,09 w roku 2020 (w stosunku do wartości 0,77 w roku bazowym);
- dla grup kontrolnych wartości te wyniosły odpowiednio 0,74 oraz 0,99 w roku 2020 (w stosunku do 0,75 i 1,05 w roku bazowym).

2.f) opis działań komunikacyjnych podjętych w celu opublikowania ustaleń z ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji)

Należy odnieść się do planu ewaluacji, należy opisać wszelkie trudności napotkane w trakcie realizacji oraz przyjęte lub zaproponowane rozwiązania.

data/okres	15/12/2021
Tytuł działania w zakresie komunikacji/wydarzenia oraz temat dyskutowanych/rozpowszechnionych ustaleń z ewaluacji	Posiedzenie Grupy Zarządzającej Ewaluacją PROW 2014-2020. Zapoznanie członków GZE z aktualnymi zadaniami prowadzonymi przez Instytucję Zarządzającą PROW 2014-2020 w zakresie ewaluacji oraz przedstawienie do projektu Planu badań ewaluacyjnych na 2021 rok

Łącznie działania/wydarzenia	organizator	MRiRW
Wykorzystane informacji/format	kanaly	Posiedzenie on-line
Rodzaj odbiorców docelowych		Członkowie Grupy Zarządzającej Ewaluacją PROW 2014-2020
Szacunkowa liczba zainteresowanych stron, z którymi się skontaktowano		15
URL		brak

data/okres		17/06/2021
Tytuł działania w zakresie komunikacji/wydarzenia oraz temat diskutowanych/rozpowszechnionych ustaleń z ewaluacji		Posiedzenie Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020 – prezentacja sprawozdania rocznego PROW 2014-2020
Łącznie działania/wydarzenia	organizator	MRiRW
Wykorzystane informacji/format	kanaly	Posiedzenie on-line
Rodzaj odbiorców docelowych		Członkowie Komitetu Monitorującego PROW 2014-2020
Szacunkowa liczba zainteresowanych stron, z którymi się skontaktowano		60
URL		brak

2.g) opis działań następczych podjętych w następstwie ewaluacji (w odniesieniu do sekcji 6 planu ewaluacji)

Należy odnieść się do planu ewaluacji, należy opisać wszelkie trudności napotkane w trakcie realizacji oraz przyjęte lub zaproponowane rozwiązania.

Wynik mający znaczenie dla działań następczych (opisać ustalenie i podać źródło w nawiasie).	(Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 Premie dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych) W odniesieniu do realizacji badań kontrfaktycznych - korzystnym byłoby zwrócenie uwagi na możliwość współdziałania FADN z ARiMR, co mogłoby wpłynąć na poszerzenie zakresu dostępnych danych.
Działania następcze przeprowadzono.	Kroki sprawdzające możliwość połączenia baz danych ARiMR i FADN zostaną podjęte na etapie analizy dostępności danych na potrzeby realizacji ewaluacji PS WPR na lata 2023-2027.
Organ odpowiedzialny za działania następcze	Instytucja zarządzająca

Wynik mający znaczenie dla działań następczych (opisać ustalenie i podać źródło w nawiasie).	(Ocena wpływu netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 na konkurencyjność gospodarstw rolnych) Z uwagi na dostępność danych oraz fakt, że płatności w ramach poddziałania M6.1 Premie dla młodych rolników były realizowane na większą skalę dopiero w roku 2017, horyzont czasowy analizy jest bardzo krótki. Biorąc to pod uwagę, należy podkreślić potrzebę powtórzenia analizy w następnych latach, tak by wówczas móc wyeliminować tę słabość przeprowadzonej analizy.
Działania następcze przeprowadzono.	Badanie zostanie powtórzone w 2024 roku oraz w ocenie ex post PROW 2014-2020.
Organ odpowiedzialny za działania następcze	Instytucja zarządzająca

3. KWESTIE MAJĄCE WPLYW NA WYKONANIE PROGRAMU I PODJĘTE DZIAŁANIA

3.a) Opis kroków poczynionych w celu zapewnienia jakości i skuteczności realizacji programu

W 2021 roku w ramach działań dotyczących zapewnienia skutecznej realizacji Programu instytucja zarządzająca wydawała rozporządzenia dotyczące Programu, w tym rozporządzenia nowelizujące dotychczasowe przepisy dotyczące wdrażania poszczególnych działań, poddziałań lub typów operacji.

Ponadto w 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przedłużeniem realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. 2022 r. poz. 88).

Zmiany określone w ustawie wiążą się z przedłużeniem realizacji PROW 2014-2020, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220, które ustanowiło niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z funduszy EFRROW i EFRG w latach 2021 i 2022.

Ustawa m. in.:

- 1) wprowadza rozwiązania, które upraszczają procedury związane z przygotowaniem do realizacji działań mających na celu przeciwdziałanie skutkom suszy oraz zwiększenie retencji wód w obszarach miejskich, rolniczych i leśnych;
- 2) umożliwia uruchomienie kolejnego wsparcia przygotowawczego na przygotowanie LSR więcej niż raz temu samemu podmiotowi oraz wprowadza zmiany/ułatwienia związane z wyborem LSR;
- 3) umożliwia wdrożenie w ramach PROW 2014-2020 działania *Zarządzanie ryzykiem*;
- 4) przewiduje mechanizm przyznawania pomocy ponad limity określone w rozporządzeniu MRiRW o limitach w ramach PROW 2014-2020;
- 5) umożliwia składanie przez konsorcjum, złożone z partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), wniosków o wybór operacji w konkursie dla partnerów KSOW;
- 6) rozszerza katalog beneficjentów PROW 2014–2020, którzy mogą skorzystać z instrumentów wyprzedzającego finansowania.

Instytucja zarządzająca w 2021 roku opracowała i przedstawiła szereg propozycji zmian Programu. Propozycje te były następnie opiniowane i zatwierdzane przez Komitet Monitorujący PROW 2014-2020.

W 2021 r. odbyły się trzy posiedzenia Komitetu. Ze względu na trwający stan epidemii, posiedzenia odbywały się, tak jak w roku poprzednim, w formie wideokonferencji oraz zastosowana została trzykrotnie procedura pisemna.

Komitet przyjął w 2021 r. uchwały m.in. w sprawie zmiany strategicznej PROW 2014-2020, wynikającej z przyznania Polsce dodatkowych środków (w wysokości ponad 4,56 mld euro) w ramach przepisów przejściowych dotyczących wsparcia z EFRROW i EFRG w latach 2021 i 2022, a także w sprawie kolejnej zmiany PROW 2014-2020.

W ramach zmiany strategicznej PROW 2014-2020:

- 1) zwiększono budżet wybranych instrumentów wsparcia w związku z przyznaniem dodatkowych środków;
- 2) wprowadzono nowe działanie M17 *Zarządzanie ryzykiem*;
- 3) wprowadzono w działaniu M04 *Inwestycje w środki trwałe*, w poddziałaniu 4.3, nowy typ operacji *Zarządzanie zasobami wodnymi*;
- 4) dodano Rządowe Centrum Legislacji do listy beneficjentów schematu I *Pomocy technicznej*;
- 5) wprowadzono szereg zmian w instrumentach wsparcia.

Z kolei w ramach zmian zaakceptowanych przez Komitet w listopadzie 2021 r. zaproponowano:

- 1) przesunięcie środków pomiędzy poszczególnymi instrumentami wsparcia w celu optymalizacji wykorzystania dostępnego budżetu programu;
- 2) zwiększenie budżetu instrumentów finansowych (w ramach wolnego limitu środków na *Modernizację gospodarstw rolnych*);
- 3) zmiany w w działaniu M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna* oraz M02 *Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw*.

W 2021 roku odbywały się kolejne nabory wniosków o przyznanie pomocy. Jednocześnie, w dalszym ciągu Instytucja zarządzająca monitorowała postęp obsługi wniosków w ramach instrumentów, dla których termin rozpatrywania upłynął bądź niebawem upłynie. Zgodnie z harmonogramem obsługi wniosków, ARiMR przekazywała IZ dane dotyczące obsługi tych wniosków w cyklach cotygodniowych.

Obecnie nie odnotowuje się większych opóźnień w obsłudze wniosków przez ARiMR. Są one rozpatrywane w terminach określonych przepisami rozporządzeń dla poszczególnych typów operacji oraz zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Do końca 2021 r. nie rozpoczęto procesu kontraktacji w ramach typu operacji *Zarządzanie zasobami wodnymi* oraz w działaniu M17 *Zarządzanie ryzykiem*, które zostały wprowadzone do Programu w ramach zmiany strategicznej, zatwierdzonej decyzją Komisji Europejskiej z dnia 31 sierpnia 2021 r. Do końca roku sprawozdawczego trwały prace legislacyjne dotyczące przepisów wdrożeniowych dla tych instrumentów wsparcia.

Instrumentem wsparcia PROW 2014-2020, które na koniec 2021 r. miało najniższy poziom kontraktacji środków było działanie M01 *Transfer wiedzy i działalność informacyjna*. W przypadku tego działania tempo kontraktacji wynika przede wszystkim ze specyfiki trybu wyboru beneficjentów, który dokonywany jest na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. czasu przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego do ogłoszenia oraz długości jego prowadzenia (w tym ewentualnych odwołań do Krajowej Izby Odwoławczej i skarg do sądu ds. zamówień publicznych) i konieczności poddawania postępowań obowiązkowej kontroli Urzędu Zamówień Publicznych.

Ze względu na długotrwałość procesu wyboru beneficjentów istnieje ryzyko niewykorzystania w pełni środków na to działanie. Z tego względu postęp prac oraz przebieg postępowań przetargowych jest na

bieżąco monitorowany.

W 2021 r. w ramach działania M01 odbywały się kolejne nabory:

- zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego na wyłonienie beneficjenta poddziałania M1.1 *Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności w zakresie szkoleń dla rolników na tematy Krótkie łańcuchy dostaw żywności i Nowoczesna technologia uprawy ziemniaka* (szacowana kwota zamówienia - ok. 10 mln zł),
- zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego na wyłonienie beneficjenta poddziałania M1.2 *Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych w zakresie przeprowadzenia demonstracji dotyczących Rolnictwa ekologicznego* (wartość oferty wybranej w zamówieniu - ok. 45 mln zł),
- zamówienie w trybie przetargu nieograniczonego na wyłonienie beneficjenta poddziałania M1.2 w zakresie przeprowadzenia demonstracji dotyczących *Nowoczesnej technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych* (szacowana wartość zamówienia - ok. 16 mln zł).

Dokonano też wyboru najkorzystniejszych ofert dla 48 części zamówienia w ramach kontynuowanego w 2021 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wyłonienie beneficjentów poddziałania M1.1 w zakresie szkoleń dla rolników w ośmiu tematach. Wartość wybranych ofert – ok. 77 mln zł.

Pod koniec 2021 r. ARiMR rozpoczęła prace nad przygotowaniem ogłoszenia kolejnych dwóch naborów w ramach poddziałania M1.1. Szacowana wartość tych postępowań – ok. 14 mln zł.

W celu usprawnienia realizacji działania M01, w 2021 r. prowadzona była w ARiMR kontrola w zakresie poddziałania 1.1.

Ponadto, w 2021 roku rozpoczęto też proces zmiany przepisów ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020. Celem tej zmiany jest doprecyzowanie przepisów, regulujących proces przyznawania pomocy w działaniach dotyczących transferu wiedzy i doradztwa objętych PROW 2014-2020 oraz wprowadzenie przepisów, regulujących odmowę przyznania pomocy w tych działaniach.

3.b) Skuteczne mechanizmy wykonawcze wysokiej jakości

uproszczone formy kosztów¹, wskaźnik zastępczy obliczony automatycznie

	Total RDP financial allocation [EAFRD + EURI]	planowane objęcie uproszczoną formą kosztów w alokacji na PROW łącznie [%] ²	[%] wydatków w ramach uproszczonych opcji kosztów w łącznej alokacji na PROW (łącznie) ³
szczególne metody ustanowione zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy (art. 67 ust. 5 lit. e) RWP)	11 944 796 992,00	48,92	29,79

¹ Uproszczone formy kosztów należy rozumieć jako koszty jednostkowe/zryczałtowane stawki/kwoty ryczałtowe (art. 67 ust. 5) RWP, w tym szczególne metody EFRROW na podstawie lit. e) tego artykułu, takie jak kwoty ryczałtowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej, płatności zryczałtowane dla organizacji producentów oraz koszty jednostkowe związane z obszarem i zwierzętami.

² obliczone automatycznie z wersji programu działania 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15,18.

³ Obliczone automatycznie z deklaracji wydatków działania 06, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15,18

uproszczone formy kosztów, na podstawie konkretnych szczegółowych danych państw członkowskich [fakultatywne]

	Total RDP financial allocation [EAFRD + EURI]	planowane objęcie uproszczoną formą kosztów w alokacji na PROW łącznie [%]	[%] wydatków w ramach uproszczonych opcji kosztów w łącznej alokacji na PROW (łącznie)
RWP łącznie art. 67 ust. 1 lit. b), c), d) + art. 67 ust. 5 lit. e)	11 944 796 992,00		
szczegółowe metody ustanowione zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy (art. 67 ust. 5 lit. e) RWP)	11 944 796 992,00		

zarządzanie elektroniczne dla beneficjentów [fakultatywne]

	[%] EAFRD + EURI funding	odpowiednie operacje [%]
wniosek o wsparcie		
wnioski o płatność		
kontrole i zgodność		
monitorowanie i składanie sprawozdań do IZ/AP		

Średnie terminy otrzymania płatności przez beneficjentów [fakultatywne]

[dni] W stosownych przypadkach, terminy płatności państw członkowskich na rzecz beneficjentów	[dni] Średni czas płatności na rzecz beneficjentów	Uwagi

4. KROKI PODEJMOWANE W CELU WDROŻENIA POMOCY TECHNICZNEJ I WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH REKLAMOWANIA PROGRAMU

4.a) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich i realizacji jej planu działania

4.a1) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do utworzenia krajowej sieci obszarów wiejskich (struktura zarządzania i jednostka wsparcia sieci)

W 2021 r. strukturę KSOW tworzyły następujące jednostki:

1. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – jako instytucja zarządzająca;
2. Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie – jako jednostka centralna, realizująca główną część zadań KSOW na poziomie krajowym, oraz jednostka koordynująca realizację zadań KSOW polegających na wspieraniu innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym zadań polegających na współpracy w ramach sieci EPI;
3. samorzady województw – jako jednostki regionalne, realizujące zadania KSOW na poziomie województw;
4. wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego – jako jednostki realizujące w województwach zadania KSOW polegające na wspieraniu innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, wspieraniu w zakresie gospodarki wodnej w ramach Lokalnych Partnerstw Wodnych, wykonywane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym zadania polegające na współpracy w ramach sieci EPI.

Oprócz ww. podmiotów, zadania KSOW realizowały również, na poziomie województw, wojewódzkie grupy robocze jako organy opiniotwórczo-doradcze zarządów województw oraz, na poziomie krajowym, Grupa Robocza ds. KSOW jako organ pomocniczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ponadto zadania KSOW w zakresie prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych na temat PROW 2014-2020 w ramach planu komunikacyjnego realizowane były przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 16 samorządów województw, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Partnerstwo, stanowiące część KSOW, zostało zapewnione m.in. przez realizację operacji przez partnerów KSOW w ramach dwuletniego planu operacyjnego po ogłoszeniu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 3 grudnia 2020 r. konkursu nr 5/2021 dla tych partnerów. Ponadto przedstawiciele partnerów uczestniczyli w pracach wojewódzkich grup roboczych, Grupy Roboczej ds. KSOW i utworzonych przez nie grup tematycznych oraz operacjach realizowanych przez jednostki tworzące strukturę instytucjonalną KSOW.

4.a2) Podjęte działania i stan ich realizacji odnośnie do realizacji planu działania

W tabeli 1 (pod tekstem) przedstawiono zbiorcze zestawienie wydatków, uwzględniając koszty funkcjonowania, poniesione od początku realizacji planu działania (czyli od połowy 2015 r.) w stosunku do limitów określonych w ww. rozporządzeniu w podziale na poszczególne jednostki wdrażające. Do przeliczenia określonych w EURO wysokości limitów przyjęto kurs 4,3553 zgodny ze średnim kursem euro NBP z ostatnich 6 lat. W przypadku pozycji 20 (Minister RiRW) oraz 38 (Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA) przyjęto średni kurs EURO NBP z lat 2016-2017 – 4,3030, ponieważ te jednostki rozliczyły ostatecznie przyznaną alokację.

Na koniec 2021 roku średnie wykorzystanie środków ze schematu II wynosiło 54,8%. Poziom wykorzystania środków wynika ze zwiększenia dostępnych limitów dla poszczególnych jednostek wsparcia sieci o 25% (z wyłączeniem MRiRW), który jest związany z wprowadzeniem 2-letniego okresu przejściowego.

W przypadku jednostek regionalnych KSOW wykorzystanie waha się od niewiele ponad 55% (w przypadku lubelskiej jednostki regionalnej) do ponad 69% (w przypadku lubuskiej jednostki regionalnej). Średni poziom wykorzystania limitów wśród samorządów wynosi 61,1%.

W przypadku wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (WODR) średnie wykorzystanie środków wynosi prawie 50%, wahając się od 45% do 56%.

Ogółem w ramach schematu II pomocy technicznej do końca 2021 r. wydatkowano ponad 284,1 mln złotych. Na wykresie 1 przedstawiono wydatkowanie środków w poszczególnych latach wdrażania planu działania.

Wsparcie funkcjonowania

Rozporządzenie o limitach określa maksymalny limit środków na wsparcie funkcjonowania w zależności od rodzaju jednostki wsparcia KSOW. W przypadku samorządów województw i MRiRW jest to 35% całkowitego limitu środków, w przypadku ośrodków doradztwa rolniczego (ODR) – 60%.

W tabeli 2 (pod tekstem) przedstawiono wykorzystanie środków na wsparcie struktury organizacyjnej, niezbędnej do zapewnienia funkcjonowania KSOW w stosunku do limitów środków przeznaczonych na ten cel określonych w rozporządzeniu.

Do końca 2021 roku na wsparcie funkcjonowania KSOW wydatkowano ponad 101,5 mln złotych, co stanowi 36% wszystkich wydatkowanych środków.

W przypadku jednostek regionalnych średnie wykorzystanie przyznaných limitów na funkcjonowanie wynosi 49,1%, a w przypadku ośrodków doradztwa rolniczego – 35,4%.

Plan działania KSOW na lata 2014-2020

Okres sprawozdawczy obejmuje operacje zrealizowane w ramach czterech dwuletnich planów operacyjnych KSOW, na lata 2014-2015, 2016-2017 i 2018-2019 oraz 2020-2021.

W tabeli 3 (pod tekstem) podano wykorzystanie środków przez poszczególne jednostki wsparcia sieci

w podziale na operacje własne i operacje zrealizowane przez partnerów KSOW.

W okresie sprawozdawczym partnerzy KSOW zrealizowali 1806 operacji na kwotę prawie 72,8 mln zł, przy 2506 operacjach własnych na kwotę ponad 109,7 mln, zrealizowanych przez jednostki wdrażające.

W tabeli 4 (pod tekstem) przedstawiono wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW. Dotychczas nie zrealizowano żadnych operacji w działaniu 1 *Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020* oraz zrealizowano tylko 6 operacji w działaniu 7 *Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*. Działania te są realizowane przez jednostki wsparcia sieci głównie ze środków przeznaczonych na wsparcie funkcjonowania KSOW.

Na wykresach 1 i 2 przedstawiono jak kształtuje się procentowe wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW w przypadku operacji własnych jednostek wsparcia sieci i operacji partnerów KSOW.

W przypadku operacji własnych zrealizowanych przez jednostki wsparcia sieci najwięcej środków przeznaczono, podobnie jak w poprzednich latach, na działanie 8 *Plan komunikacyjny PROW 2014–2020* i działanie 2 *Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich* - odpowiednio 23,0% i 22,7%. Następne w kolejności jest działanie 6 *Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju* (13,6%).

Najmniej środków, oprócz wymienionych powyżej działań 1 i 7, przeznaczono na realizację operacji w ramach działania 4 *Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD)*, w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej oraz działania 11 *Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie*. Środki wydatkowane na każde z tych działań oscylują w okolicy dwóch procent wszystkich wydatkowanych środków.

W przypadku operacji partnerów KSOW, tak jak w poprzednich latach, najwięcej środków przeznaczono na operacje zrealizowane w ramach działania 6 *Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju* – 36,8% wszystkich kosztów (549 zrealizowanych operacji) i działania 13 *Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich* – 20,3% (459 operacji).

Najmniejszym zainteresowaniem wśród partnerów cieszyło się działanie 3 *Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu*. W jego ramach zrealizowano 28 operacji na kwotę ponad 1 mln zł, co stanowi 1,4% całości kwoty wydatkowanej na operacje zrealizowane przez partnerów KSOW (rok temu było to 0,9% całości).

Na realizację operacji (zarówno własnych, jak i partnerskich) w zakresie działań podstawowych KSOW (działania 1–9), określonych w PROW 2014-2020 i w art. 54 ust. 3 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1305/2013, przeznaczono ponad 69% wszystkich środków, natomiast na realizację operacji w ramach działań dodatkowych KSOW (działania 10-13) - blisko 31%.

Plan komunikacyjny

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie

określenia wysokości limitów środków dostępnych w ramach schematów pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. 2016 poz. 335, z późn. zm.) operacje zrealizowane w ramach działania 8 Plan komunikacyjny PROW 2014-2020 powinny stanowić co najmniej 10% środków limitu pozostałych po udzieleniu środków na funkcjonowanie. W okresie objętym sprawozdaniem w ramach tego działania zrealizowano 705 operacje na kwotę ponad 25 mln złotych.

Efekty realizacji działań planu działania w ujęciu ilościowym (wskaźniki monitorowania zgodne z tabelą wskaźników określonych w planie działania KSOW)

W ramach planu działania KSOW na lata 2014–2020 w 2021 r. zrealizowano przedsięwzięcia skierowane do różnorodnych odbiorców, w szczególności mieszkańców obszarów wiejskich, rolników, jak również konsumentów produktów i usług oferowanych na polskiej wsi.

W ramach operacji zrealizowanych w 2021 r. przeprowadzono 1241 szkolenia/warsztaty, w których uczestniczyło ponad 41 tys. osób. Odbyło się 153 krajowych i 37 zagranicznych wyjazdów studyjnych, w których wzięło udział odpowiednio 4,7 tys. oraz ponad 1 tys. uczestników. Zorganizowano 144 konferencje, w których uczestniczyło ponad 15 tys. osób. Zorganizowano także 244 konkursy.

Jednostki wsparcia sieci brały udział w 208 imprezach masowych, takich jak targi, wystawy, dożynki, festyny, które odwiedziło prawie 1,5 mln osób.

Wydano 207 publikacji w formie papierowej i 154 w formie elektronicznej. Ukazało się blisko 1,1 tys. artykułów/wkładek w prasie i w internecie. Wyemitowano ponad 2,4 tys. audycji, programów, spotów w radio, telewizji i internecie.

Przedstawiciele Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i partnerzy uczestniczyli w 5 przedsięwzięciach zorganizowanych przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) i w 7 zorganizowanych przez Sieć Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego na rzecz Wydajnego i zrównoważonego Rolnictwa (EIP AGRI). Przedstawiciele Sieci uczestniczyli również w 11 spotkaniach Nordycko-Bałtyckiej Sieci Obszarów Wiejskich. Przedstawiciel jednostki centralnej KSOW uczestniczył także w 3 spotkaniach w ramach klastra Europy Centralnej. Ze względu na stan pandemii w Europie, spotkania odbywały się w formule online.

Prowadzone przez jednostki zaangażowane we wdrażanie KSOW strony internetowe były odwiedzane ponad 2,9 mln razy. Na koniec 2021 r. funkcjonowały 24 fora internetowe i media społecznościowe, takie jak Facebook, Instagram czy Twitter.

W punktach informacyjnych PROW 2014–2020 udzielono ponad 16 tys. konsultacji.

Tabela 1. Wydatki poniesione w ramach schematu II pomocy technicznej PROW 2014-2020

Lp.	Beneficjent	Wysokość limitów w EURO	Wysokość limitu w PLN	Całkowite wydatki w PLN	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	2 442 505,00	10 637 842,03	5 996 131,70	56,37%
2	SW kujawsko-	2 548 558,00	11 099 734,66	7 296 640,36	65,74%

	pomorskiego				
3	SW lubelskiego	4 120 693,00	17 946 854,22	9 901 058,35	55,17%
4	SW lubuskiego	1 987 643,00	8 656 781,56	6 004 048,13	69,36%
5	SW łódzkiego	2 576 728,00	11 222 423,46	7 511 650,40	66,93%
6	SW małopolskiego	3 284 706,00	14 305 880,04	9 191 064,77	64,25%
7	SW mazowieckiego	6 187 428,00	26 948 105,17	17 312 749,28	64,24%
8	SW opolskiego	1 821 109,00	7 931 476,03	4 639 999,35	58,50%
9	SW podkarpackiego	3 849 349,00	16 765 069,70	9 910 589,66	59,11%
10	SW podlaskiego	3 058 931,00	13 322 562,18	8 178 610,54	61,39%
11	SW pomorskiego	2 154 178,00	9 382 091,44	6 231 908,31	66,42%
12	SW śląskiego	2 561 400,00	11 155 665,42	6 602 227,39	59,18%
13	SW świętokrzyskiego	2 349 710,00	10 233 691,96	5 821 754,00	56,89%
14	SW warmińsko- mazurskiego	2 915 181,00	12 696 487,81	7 765 213,39	61,16%
15	SW wielkopolskiego	3 387 858,00	14 755 137,95	8 325 290,95	56,42%
16	SW zachodniopomorskiego	2 367 938,00	10 313 080,37	5 989 360,64	58,08%
17	KOWR	575 145,00	2 504 929,02	513 854,68	20,51%
18	ARiMR	1 109 009,00	4 830 066,90	3 341 110,00	69,17%
19	MRiRW	24 425 960,00	106 382 383,59	59 755 661,85	56,17%
20	Minister RiRW[1]	364 348,00	1 567 789,44	1 558 424,11	99,40%
21	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	21 861 763,00	95 214 536,39	40 727 370,09	42,77%
22	Dolnośląski ODR	1 653 050,00	7 199 528,67	3 667 555,89	50,94%
23	Kujawsko-pomorski ODR	1 382 088,00	6 019 407,87	3 023 325,16	50,23%
24	Lubelski ODR	1 337 063,00	5 823 310,48	2 931 868,19	50,35%
25	Lubuski ODR	1 250 056,00	5 444 368,90	2 451 388,84	45,03%
26	Łódzki ODR	1 358 356,00	5 916 047,89	3 044 066,99	51,45%
27	Małopolski ODR	1 155 431,00	5 032 248,63	2 641 698,63	52,50%
28	Mazowiecki ODR	1 649 488,00	7 184 015,09	3 547 422,92	49,38%
29	Opolski ODR	1 233 513,00	5 372 319,17	2 619 216,08	48,75%
30	Podkarpacki ODR	1 539 656,00	6 705 663,78	3 762 899,47	56,12%
31	Podlaski ODR	1 213 281,00	5 284 202,74	2 375 117,86	44,95%
32	Pomorski ODR	1 491 256,00	6 494 867,26	3 213 181,15	49,47%
33	Śląski ODR	1 285 556,00	5 598 982,05	2 829 946,74	50,54%
34	Świętokrzyski ODR	1 235 688,00	5 381 791,95	2 634 490,93	48,95%
35	Warmińsko-mazurski ODR	1 424 994,00	6 206 276,37	2 850 835,07	45,93%

36	Wielkopolski ODR	1 865 888,00	8 126 502,01	4 056 894,11	49,92%
37	Zachodniopomorski ODR	1 286 675,00	5 603 855,63	2 538 068,25	45,29%
38	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA[2]	775 699,00	3 337 832,80	3 337 817,87	100,00%
	RAZEM	119 087 878,00	518 603 810,60	284 100 512,10	54,78%

Tabela 2. Poniesione koszty na wsparcia funkcjonowania w odniesieniu do limitów (w PLN)

Lp.	Beneficjent	Maksymalny limit środków na wsparcie funkcjonowania	Wydatki na wsparcie funkcjonowania	Procentowe wykorzystanie limitu
1	SW dolnośląskiego	3 723 244,71	1 708 148,09	45,88%
2	SW kujawsko-pomorskiego	3 884 907,13	1 860 621,38	47,89%
3	SW lubelskiego	6 281 398,98	2 273 676,85	36,20%
4	SW lubuskiego	3 029 873,55	1 587 548,41	52,40%
5	SW łódzkiego	3 927 848,21	2 750 610,24	70,03%
6	SW małopolskiego	5 007 058,01	2 423 968,35	48,41%
7	SW mazowieckiego	9 431 836,81	5 403 215,27	57,29%
8	SW opolskiego	2 776 016,61	1 399 232,84	50,40%
9	SW podkarpackiego	5 867 774,39	2 313 338,87	39,42%
10	SW podlaskiego	4 662 896,76	2 284 376,83	48,99%
11	SW pomorskiego	3 283 732,01	1 834 921,10	55,88%
12	SW śląskiego	3 904 482,90	2 347 369,26	60,12%
13	SW świętokrzyskiego	3 581 792,19	2 056 360,98	57,41%
14	SW warmińsko-mazurskiego	4 443 770,73	1 872 445,33	42,14%
15	SW wielkopolskiego	5 164 298,28	1 751 584,28	33,92%
16	SW zachodniopomorskiego	3 609 578,13	1 743 835,89	48,31%
17	MRiRW	37 233 834,26	22 789 688,18	61,21%
18	Minister RiRW[3]	- [4]	696 746,64	-
19	Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	- [5]	18 442 928,14	-
20	Dolnośląski ODR	4 319 717,20	1 563 222,38	36,19%
21	Kujawsko-pomorski ODR	3 611 644,72	1 348 587,98	37,34%
22	Lubelski ODR	3 493 986,29	1 216 619,28	34,82%
23	Lubuski ODR	3 266 621,34	920 889,47	28,19%

24	Łódzki ODR	3 549 628,73	1 549 085,12	43,64%
25	Małopolski ODR	3 019 349,18	1 207 317,33	39,99%
26	Mazowiecki ODR	4 310 409,05	1 521 088,49	35,29%
27	Opolski ODR	3 223 391,50	1 095 274,04	33,98%
28	Podkarpacki ODR	4 023 398,27	1 335 036,72	33,18%
29	Podlaski ODR	3 170 521,64	950 357,73	29,97%
30	Pomorski ODR	3 896 920,35	1 834 349,25	47,07%
32	Śląski ODR	3 359 389,23	1 137 561,73	33,86%
33	Świętokrzyski ODR	3 229 075,17	987 595,90	30,58%
34	Warmińsko-mazurski ODR	3 723 765,82	1 095 387,54	29,42%
35	Wielkopolski ODR	4 875 901,20	1 869 054,75	38,33%
36	Zachodniopomorski ODR	3 362 313,38	1 069 279,09	31,80%
37	Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA[6]	3 337 832,80	3 337 817,87	100,00%
	RAZEM		101 579 141,60	

Tabela 3. Operacje zrealizowane w ramach planu działania KSOW

	Operacje partnerów KSOW		Operacje własne		Razem	
	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN	Liczba operacji	Kwota w PLN
SW dolnośląskiego	61	2 221 563,38	87	2 066 420,23	148	4 287 983,61
SW kujawsko-pomorskiego	84	2 686 427,42	103	2 749 591,56	187	5 436 018,98
SW lubelskiego	97	3 719 934,20	100	3 907 447,30	197	7 627 381,50
SW lubuskiego	111	2 160 568,26	108	2 255 931,46	219	4 416 499,72
SW łódzkiego	71	2 951 541,71	62	1 809 498,45	133	4 761 040,16
SW małopolskiego	74	4 369 230,12	50	2 397 866,30	124	6 767 096,42
SW mazowieckiego	175	5 146 690,10	140	6 762 843,91	315	11 909 534,01
SW opolskiego	71	1 622 902,15	79	1 617 864,36	150	3 240 766,51
SW podkarpackiego	140	4 216 468,34	80	3 380 782,45	220	7 597 250,79

SW podlaskiego	117	3 502 258,75	110	2 391 974,96	227	5 894 233,71
SW pomorskiego	92	2 929 162,83	58	1 467 824,38	150	4 396 987,21
SW śląskiego	90	2 599 003,82	52	1 655 854,31	142	4 254 858,13
SW świętokrzyskiego	71	2 113 191,65	67	1 652 201,37	138	3 765 393,02
SW warmińsko- mazurskiego	84	3 657 993,22	81	2 234 774,84	165	5 892 768,06
SW wielkopolskiego	167	3 758 091,84	101	2 815 614,83	268	6 573 706,67
SW zachodniopomorskiego	113	2 299 752,13	114	1 945 772,62	227	4 245 524,75
KOWR	0	0,00	7	513 854,68	7	513 854,68
ARiMR	0	0,00	20	3 341 110,00	20	3 341 110,00
MRiRW[7]	74	8 756 758,38	167	29 070 892,76	241	37 827 651,14
Centrum Doradztwa Rolniczego	76	12 363 867,47	119	9 920 574,48	195	22 284 441,95
Dolnośląski ODR	3	230 038,43	70	1 874 295,08	73	2 104 333,51
Kujawsko-pomorski ODR	2	52 134,90	38	1 622 602,28	40	1 674 737,18
Lubelski ODR	4	169 577,84	62	1 545 671,07	66	1 715 248,91
Lubuski ODR	1	126 350,00	62	1 404 149,37	63	1 530 499,37
Łódzki ODR	2	70 765,79	53	1 424 216,08	55	1 494 981,87
Małopolski ODR	3	147 282,80	31	1 287 098,50	34	1 434 381,30
Mazowiecki ODR	1	38 834,70	65	1 987 499,73	66	2 026 334,43
Opolski ODR	2	93 220,00	71	1 430 722,04	73	1 523 942,04
Podkarpacki ODR	2	151 153,00	34	2 276 709,75	36	2 427 862,75
Podlaski ODR	4	110 611,84	64	1 314 148,29	68	1 424 760,13
Pomorski ODR	2	45 399,35	33	1 333 432,55	35	1 378 831,90
Śląski ODR	2	73 673,14	53	1 618 711,87	55	1 692 385,01
Świętokrzyski ODR	3	125 225,83	37	1 521 669,20	40	1 646 895,03
Warmińsko-mazurski ODR	2	80 951,45	29	1 674 496,08	31	1 755 447,53
Wielkopolski ODR	5	195 399,88	53	1 992 439,48	58	2 187 839,36
Zachodniopomorski ODR	0	0,00	46	1 468 789,16	46	1 468 789,16
RAZEM	1806	72 786 024,72	2506	109 735 345,78	4 312	182 521 370,50

Tabela 4. Operacje zrealizowane w ramach planu działania KSOW w podziale na poszczególne działania

Nr działania	Działanie	Liczba operacji	Kwota operacji w PLN
1	Rozpowszechnianie informacji na temat wyników monitoringu i oceny realizacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej 2014-2020[8]	0	0,00
2	Działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla doradców i służb wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich	682	24 944 691,81
3	Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu	100	5 214 078,87
4	Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej	187	8 650 628,35
5	Poszukiwanie Partnerów KSOW do współpracy w ramach Działania „Współpraca”, o którym mowa w art. 3 ust.1 pkt. 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014-2020 oraz ułatwianie tej współpracy	268	10 408 407,02
6	Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju	723	41 712 802,60
7	Współpraca z Europejską Siecią na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	6	277 969,37
8	Plan komunikacyjny PROW 2014-2020	705	25 226 500,47
9	Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji	211	9 604 496,74
10	Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą	315	16 558 617,71
11	Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie	302	9 523 542,60
12	Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie dobrych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich	118	7 188 962,33

13	Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	695	23 210 672,63
	RAZEM	4312	182 521 370,50

[1] koszty funkcjonowania jednostki centralnej KSOW (696 746,64 zł), konkursu dla partnerów KSOW w 2015 r. (853 246,57 zł) oraz operacja własna MRiRW (8 430,90 zł)

[2] koszty funkcjonowania jednostki centralnej KSOW w 2016 i 2017 r.

[3] koszty na funkcjonowanie jednostki centralnej KSOW w 2015 r.

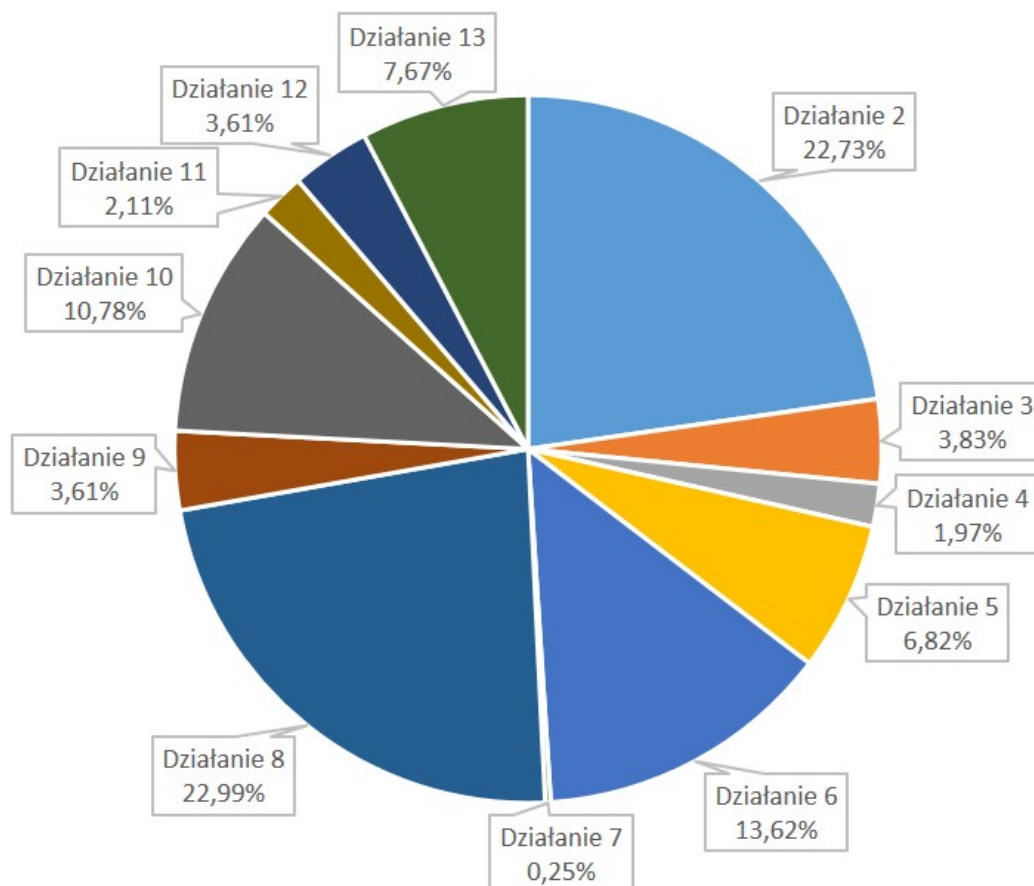
[4] w rozporządzeniu nie ograniczono limitu środków na funkcjonowanie

[5] j.w.

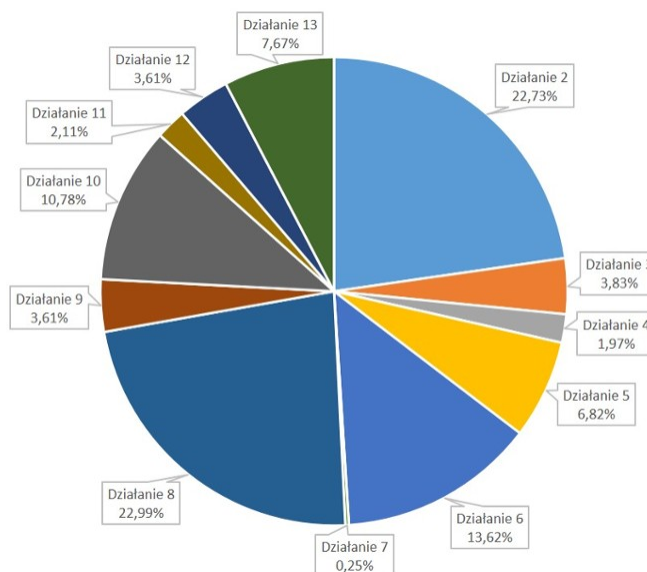
[6] koszty funkcjonowania jednostki centralnej KSOW w latach 2016–2017

[7] w operacjach partnerów uwzględniono 11 operacji zrealizowanych w 2015 r. z budżetu Ministra RiRW na kwotę 853 246,57 zł

[8] zadania dotyczące działania 1 są realizowane w ramach wsparcia funkcjonowania KSOW

Procentowe wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW w ramach operacji własnych jednostek wsparcia sieci

Procentowe wykorzystanie środków w podziale na działania KSOW w ramach operacji zrealizowanych przez partnerów KSOW

4.b) Kroki powzięte w celu rozpowszechnienia informacji o programie (art. 13 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014)

Podczas realizacji operacji objętych dwuletnim planem operacyjnym KSOW na lata 2020–2021 zapewniano upowszechnienie informacji o Programie, w tym o Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Upowszechnianie informacji o PROW było realizowane na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., księgi wizualizacji znaku PROW 2014-2020 oraz strategii komunikacji PROW 2014-2020.

Podstawową formą przekazywania informacji były konferencje, spotkania szkoleniowo-informacyjne, warsztaty, szkolenia i spotkania informacyjne, podczas których dystrybuowano materiały informacyjno-promocyjne dotyczące Programu.

Utrzymywany był kontakt ze środkami masowego przekazu: telewizja, radio, prasa, w szczególności emisja audycji radiowych w krajowych i regionalnych rozgłośniach radiowych oraz wątków na temat PROW w programach i audycjach telewizyjnych w krajowych stacjach.

Informacje dotyczące PROW udzielane były podczas międzynarodowych, ogólnopolskich i lokalnych imprez o charakterze rolniczym, targów, imprez plenerowych – w formie stoisk informacyjnych, podczas których dystrybuowano materiały informacyjne i promocyjne.

Wszystkie jednostki prowadziły strony internetowe poświęcone PROW 2014-2020. W serwisach można było znaleźć informacje dotyczące: aktualności, założeń programowych, legislacji krajowej i unijnej, ogłoszeń o naborach wniosków, informacji o procedurach wypełniania wniosków oraz informacji o szkoleniach z zakresu PROW 2014-2020.

Na portalu www.ksow.pl oraz na kanałach KSOW w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) zamieszczano zaproszenia i informacje o inicjatywach na obszarze UE, dotyczących obszarów wiejskich, w tym też realizowanych w ramach Programu. Publikowano również przykłady projektów

realizujących priorytety PROW, sfinansowanych ze środków Programu, a także opisy i relacje z działań realizowanych w ramach planu operacyjnego jednostki centralnej KSOW. Zamieszczane informacje przygotowywane były tak, by jednoznacznie wskazywać na źródło finansowania inicjatyw.

Działania informacyjne prowadzone były również poprzez kontakt bezpośredni w punktach informacyjnych PROW 2014-2020. Jednostki regionalne udzieliły w tych punktach w 2021 r. ponad 16 tysięcy konsultacji. Przykładowo w województwie lubelskim dotarcie do szerszej grupy odbiorców w celu zapewnienia upowszechniania Programu możliwe było dzięki ponownego uruchomieniu mobilnego punktu informacyjnego. W dobie pandemii kontakt bezpośredni z większą ilością beneficjentów był ograniczony, ale udało się przekazać informacje około tysiącu osobom na temat Programu oraz przeprowadzić dystrybucję materiałów promocyjnych. Punkt mobilny został oznaczony logotypami zgodnie z księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020.

Zapewniano upowszechnienie informacji o Programie, w tym o KSOW, w sposób dostosowany do sposobu realizacji operacji. Do informowania i rozpowszechniania informacji o pomocy otrzymanej z EFRROW, zgodnie z warunkami określonymi w księdze wizualizacji znaku PROW 2014-2020, zobowiązywano w umowach wykonawców poszczególnych zadań oraz partnerów KSOW w ramach realizowanych operacji.

Dodatkowo obowiązek informowania jednostki wdrażające zapewniały także we własnym zakresie, np. poprzez udostępnianie banerów/roll-upów/plakatów opatrzonych logotypami zgodnie z księgą wizualizacji znaku PROW 2014-2020 i przekazywanie informacji ustnej w trakcie realizacji operacji, np. konferencji, szkoleń, wyjazdów oraz zamieszczaniu informacji na portalu KSOW.

Sposób informowania o źródle finansowania i wkładzie finansowym UE był uzależniony od rodzaju operacji i różnorodności wykorzystywanych nośników, m.in.:

- 1) imprezy plenerowe (targi, wystawy, dożynki itp.) oznakowane poprzez ekspozycje roll-upów/banerów/plansz zawierających wymagane logotypy, ponadto informacje o wsparciu ze środków EFRROW były przekazywane przez pracowników obsługujących stoiska,
- 2) spotkania informacyjne/szkolenia/konferencje/warsztaty/wyjazdy oznakowane były zgodnie z wymogami, poprzez ekspozycje wymaganej wizualizacji w salach, oznakowanie prezentacji, list obecności oraz innych materiałów informacyjnych przeznaczonych dla uczestników,
- 3) audycje radiowe zawierały odwołanie słowne, audycje telewizyjne opatrzone były planszą z odpowiednimi logotypami i odwołaniem słownym,
- 4) materiały informacyjne/materiały informacyjno-promocyjne/roll-upy/artykuły prasowe dotyczące poszczególnych operacji zawierały odpowiednie logotypy oraz slogan i odwołanie słowne,
- 5) materiały promocyjne zawierały odpowiednie logotypy oraz slogany.

Przy realizacji działań w zależności od rodzaju operacji i typu nośnika zamieszczano następujące informacje:

- 1) wymagane logotypy (tj. co najmniej UE, KSOW, PROW 2014-2020) oraz slogan *Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie*;
- 2) wymagane logotypy i odwołanie słowne: *Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie; Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi; Projekt / audycja / materiał / publikacja*

opracowana przez...; Projekt / audycja / publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

5. DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU SPEŁNIENIA WARUNKÓW WSTĘPNYCH

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2015, 2016 r.

6. OPIS WYKONANIA PODPROGRAMÓW

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

7. OCENA INFORMACJI I POSTĘPY POCZYNIONE NA DRODZE OSIĄGNIĘCIA CELÓW PROGRAMU

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

8. REALIZACJA DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU UWZGLĘDNIENIE ZASAD OKREŚLONYCH W ART. 5, 7 I 8 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2016, 2018 r.

9. POSTĘP OSIĄGNIĘTY W CELU ZAPEWNIENIA ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO KORZYSTANIA Z EFRROW I INNYCH UNIJNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Niniejsza sekcja ma zastosowanie tylko do rocznego sprawozdania z wdrażania/rocznych sprawozdań z wdrażania z 2018 r.

10. SPRAWOZDANIE Z WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH (ART. 46 ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1303/2013)

30A. Czy ocena ex ante została rozpoczęta?	Tak
30B. Czy ocena ex ante została ukończona?	Tak
30. Data ukończenia oceny ex ante	28-02-2019
31.1. Czy rozpoczęto już proces wyboru lub wyznaczenia?	Tak
13 A. Czy podpisano umowę o finansowaniu?	Tak
13. Data podpisania umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy	30-07-2019

Wykaz instrumentów finansowych

Nazwa instrumentu finansowego	Rodzaje instrumentów finansowych	Powiązany fundusz funduszy
Fundusz Gwarancji Rolnych	Specific fund	

I. Określenie programu i priorytetu lub środka, z których udzielane jest wsparcie z EFSI (art. 46 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)**1. Osie priorytetowe lub środki wspierające instrument finansowy, w tym fundusz funduszy, w ramach programu finansowanego z EFSI**

1.1 Odniesienia (numer i tytuł) do poszczególnych osi priorytetowych lub środków wspierających instrument finansowy w ramach programu finansowanego z EFSI	M04 - Inwestycje w środki trwałe (art. 17)
2. Nazwa funduszu (funduszy) EFSI wspierającego(-ych) instrument finansowy w ramach osi priorytetowej lub środka	EFRROW
3.01 Kwota środków z EFSI zaangażowana w umowie o finansowaniu w poszczególne cele szczegółowe, o których mowa w art. 5 rozp. 1305/2013 w podziale na środki	M04 / 2A: 13 095 054,00 M04 / 3A: 30 555 126,00 Total: 43 650 180,00
3.1. Kwota środków z EFSI przeznaczonych na ten cel tematyczny	T03: 43 650 180,00 Total: 43 650 180,00

4. Inne programy finansowane z EFSI, z których pochodzą wkłady do instrumentu finansowego

4.1. Numer CCI każdego innego programu finansowanego z EFSI, z którego pochodzą wkłady do instrumentu finansowego	
30. Data ukończenia oceny ex ante	2019-02-28

31. Wybór podmiotów wdrażających instrument finansowy

31.1. Czy rozpoczęto już proces wyboru lub wyznaczenia?	Tak
---	-----

II. Opis instrumentu finansowego i rozwiązania wdrożeniowe (art. 46 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

5. Nazwa instrumentu finansowego	Fundusz Gwarancji Rolnych
6. Oficjalny adres/miejsce prowadzenia działalności instrumentu finansowego (nazwa państwa i miasta)	Polska, Warszawa

7. Rozwiązania wdrożeniowe

7.1. Instrumenty finansowe ustanowione na poziomie Unii, zarządzane bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, wspierane z wkładów pochodzących z programu finansowanego z EFSI	Nie
7.1.1. Nazwa instrumentu finansowego ustanowionego na poziomie Unii	
7.2. Instrument finansowy ustanowiony na poziomie	Powierzenie zadań wdrożeniowych przez

krajowym, regionalnym, transnarodowym lub transgranicznym, zarządzany przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. b), wspierany z wkładów pochodzących z programu finansowanego z EFSI na podstawie art. 38 ust. 4 lit. a), b), c) i d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	bezpośrednie udzielenie zamówienia
7.3. Instrument finansowy, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. c), łączący wkład finansowy pochodzący od IZ z produktami finansowym EBI w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, zgodnie z art. 39a	
8. Rodzaj instrumentu finansowego	Poszczególne fundusze
8.1. Instrumenty specjalnie zaprojektowane (ang. tailor-made) lub instrumenty finansowe spełniające standardowe warunki, tj. gotowe instrumenty	Instrument specjalnie zaprojektowany
9. Rodzaj produktów zapewnianych przez instrument finansowy: pożyczki, mikropożyczki, gwarancje, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, inny produkt finansowy lub inne wsparcie połączone w ramach instrumentu finansowego zgodnie z art. 37 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	
9.0.1. Pożyczki (\geq EUR 25 000)	Nie
9.0.2. Mikropożyczki ($<$ EUR 25 000 i udzielone mikroprzedsiębiorstwom) zgodnie z SEC/2011/1134 final	Nie
9.0.3. Gwarancje	Tak
9.0.4. Inwestycje kapitałowe	Nie
9.0.5. Inwestycja quasi-kapitałowa	Nie
9.0.6. Inne produkty finansowe	Nie
9.0.7. Inne wsparcie połączone z instrumentem finansowym	Tak
9.1. Opis innego produktu finansowego	
9.2. Inne wsparcie połączone w ramach instrumentu finansowego: dotacja, dotacja na spłatę odsetek, dotacja na opłaty gwarancyjne zgodnie z art. 37 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013	dotacja na spłatę odsetek od kredytu
10. Status prawny instrumentu finansowego zgodnie z art. 38 ust. 6 i art. 39a ust. 5 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie instrumentów finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. b) i c)): rachunek powierniczy otwarty w imieniu podmiotu wdrażającego oraz w imieniu instytucji zarządzającej lub oddzielny blok finansowy w ramach instytucji finansowej	Oddzielny blok finansowy
III. Określenie podmiotu wdrażającego instrument finansowy oraz, w stosownych przypadkach,	

podmiotu wdrażającego fundusz funduszy, o którym mowa w art. 38 ust. 1 lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (art. 46 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

11. Podmiot wdrażający instrument finansowy

11.1. Rodzaj podmiotu wdrażającego zgodnie z art. 38 ust. 4 i art. 39a ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013: istniejący lub nowo utworzony podmiot prawny zajmujący się wdrażaniem instrumentów finansowych; Europejski Bank Inwestycyjny; Europejski Fundusz Inwestycyjny; międzynarodowa instytucja finansowa, w której państwo członkowskie posiada akcje lub udziały; bank publiczny lub instytucja publiczna, ustanowione jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową; podmiot prawa publicznego lub prywatnego; instytucja zarządzająca bezpośrednio podejmująca zadania wdrożeniowe (tylko w przypadku pożyczek i gwarancji)	Bank publiczny lub instytucja publiczna
11.1.1. Nazwa podmiotu wdrażającego instrument finansowy	Bank Gospodarstwa Krajowego
11.1.2. Oficjalny adres/miejsce prowadzenia działalności (nazwa państwa i miejscowości) podmiotu wdrażającego instrument finansowy	Polska, Warszawa
12. Procedura wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy: udzielenie zamówienia publicznego; inna procedura	Bezpośrednie udzielenie zamówienia bankowi publicznemu lub instytucji publicznej
12.1. Opis innej procedury wyboru podmiotu wdrażającego instrument finansowy	
13. Data podpisania umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy	2019-07-30

IV. Łączna kwota wkładów z programu, w podziale na priorytety lub środki, wypłacona na rzecz instrumentu finansowego oraz poniesione koszty zarządzania lub uiszczono opłaty za zarządzanie (art. 46 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)

14. Łączna kwota wkładów z programu zaangażowanych w ramach umowy o finansowaniu (w EUR)	M04: 68 600 000,00 Total: 68 600 000,00
14.1. w tym wkłady z EFSI (w EUR)	M04: 43 650 180,00 Total: 43 650 180,00
14.1.1. w tym EFRR (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.3. w tym EFS (w EUR) (fakultatywnie)	
14.1.4. w tym EFRROW (w EUR) (fakultatywnie)	M04: 43 650 180,00 Total: 43 650 180,00

14.1.5. w tym EFMR (w EUR) (fakultatywnie)	
15. Łączna kwota wkładów z programu wypłaconych na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	M04: 47,968,876.71 Total: 47,968,876.71
15.1. w tym kwoty wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 30,522,596.24 Total: 30,522,596.24
15.1.1. w tym EFRR (w EUR)	
15.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR)	
15.1.3. w tym EFS (w EUR)	
15.1.4. w tym EFRROW (w EUR)	M04: 30 522 596,24 Total: 30 522 596,24
15.1.5. w tym EFMR (w EUR)	
15.2. w tym łączna kwota współfinansowania krajowego (w EUR)	M04: 17,446,280.47 Other: 0.00 Total: 17,446,280.47
15.2.1. w tym łączna kwota krajowego finansowania publicznego (w EUR)	M04: 17 446 280,47 Total: 17 446 280,47
15.2.2. w tym łączna kwota krajowego finansowania prywatnego (w EUR)	
16. Łączna kwota wkładów z programu wpłacanych na rzecz instrumentu finansowego w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI) (w EUR)	
17. Łączna kwota kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie wypłacona z wkładów z programu (w EUR)	M04: 640 051,60 Total: 640 051,60
17.1. w tym wynagrodzenie podstawowe (w EUR)	M04: 182 335,18 Total: 182 335,18
17.2. w tym wynagrodzenie oparte na wynikach (w EUR)	M04: 457 716,42 Total: 457 716,42
18. Skapitalizowane koszty zarządzania lub opłat za zarządzanie zgodnie z art. 42 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
19. Skapitalizowane dotacje na spłatę odsetek lub dotacje na opłaty gwarancyjne zgodnie z art. 42 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
20. Kwota wkładów z programu przeznaczonych na inwestycje kontynuacyjne na rzecz ostatecznych odbiorców zgodnie z art. 42 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	

21. Wkłady w postaci gruntów lub nieruchomości w instrument finansowy zgodnie z art. 37 ust. 10 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 (dotyczy wyłącznie sprawozdania końcowego) (w EUR)	
V. Łączna kwota wsparcia wypłacona ostatecznym odbiorcom lub na wsparcie na rzecz ostatecznych odbiorców lub zaangażowanego przez instrument finansowy w ramach umów gwarancyjnych na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców, w podziale na programy i priorytety lub środki EFSI (art. 46 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
22. Nazwa produktu finansowego oferowanego przez instrument finansowy	Fundusz Gwarancji Rolnych
22.1. Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument finansowy	Gwarancja
24. Łączna kwota wkładów z programu zaangażowanych w ramach tej pożyczki, umów gwarancyjnych, umów o produkty kapitałowe, quasi-kapitałowe lub inne produkty finansowe z ostatecznymi odbiorcami (w EUR)	M04: 40 197 758,13 Total: 40 197 758,13
24.1. w tym łączna kwota wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 25 577 833,50 Total: 25 577 833,50
25. Łączna kwota wkładów z programu wypłacona ostatecznym odbiorcom w formie tej pożyczki, mikropożyczek, kapitału lub innych produktów lub w przypadku gwarancji przeznaczona na pożyczki wypłacone ostatecznym odbiorcom, według produktów (w EUR)	M04: 40 197 758,13 Total: 40 197 758,13
25.1. w tym łączna kwota wkładów z EFSI (w EUR)	M04: 25,577,833.50 Other: 0.00 Total: 25,577,833.50
25.1.1. w tym EFRR (w EUR)	
25.1.2. w tym Fundusz Spójności (w EUR)	
25.1.3. w tym EFS (w EUR)	
25.1.4. w tym EFRROW (w EUR)	M04: 25 577 833,50 Total: 25 577 833,50
25.1.5. w tym EFMR (w EUR)	
25.2. w tym łączna kwota krajowego współfinansowania publicznego (w EUR)	M04: 14 619 924,63 Total: 14 619 924,63
25.3. w tym łączna kwota krajowego współfinansowania prywatnego (w EUR)	
26. Łączna wartość pożyczek faktycznie wypłaconych ostatecznym odbiorcom w odniesieniu do podpisanych umów gwarancyjnych (EUR)	213 102 682,67
26.1. Całkowita wartość nowego finansowania dłużnego stworzonego przez inicjatywę na rzecz	

MŚP (art. 39 ust. 10 lit. b) RWP)	
27. Liczba umów pożyczki/umów gwarancyjnych/umów o produkty kapitałowe lub quasi-kapitałowe/umów o inne produkty finansowe podpisanych z ostatecznymi odbiorcami, według produktów	M04: 4 762,00 Total: 4 762
28. Liczba inwestycji w formie pożyczki/gwarancji/kapitału lub quasi-kapitału/innych produktów finansowych dokonanych u ostatecznych odbiorców, według produktów	M04: 4 762,00 Total: 4 762
29. Liczba odbiorców finansowych wspieranych za pomocą produktu finansowego	M04: 4,042.00 Total: 4042
29.1. w tym duże przedsiębiorstwa	
29.2. w tym MŚP	M04: 4 042,00 Total: 4 042
29.2.1. w tym mikroprzedsiębiorstwa	M04: 3 871,00 Total: 3 871
29.3. w tym osoby fizyczne	
29.4. w tym inny rodzaj wspieranych ostatecznych odbiorców	
29.4.1. opis innego rodzaju wspieranych ostatecznych odbiorców	
33. Łączna liczba gwarancji udzielonych i wykorzystanych w związku ze zwłoką w spłacie pożyczki	0
34. Łączna kwota przeznaczona na gwarancje udzielone i wykorzystane w związku ze zwłoką w spłacie pożyczki (w EUR)	0,00
39. Spodziewany i osiągnięty efekt dźwigni w odniesieniu do umowy o finansowaniu	
39.1. Spodziewany efekt dźwigni w przypadku gwarancji w odniesieniu do umowy o finansowaniu	4,35
39.2. Osiągnięty efekt dźwigni na koniec roku sprawozdawczego w przypadku gwarancji	8,22
39.3. Inwestycje uruchomione przez instrumenty finansowe EFSI dla gwarancji (fakultatywnie)	213 102 682,67
VI. Funkcjonowanie instrumentu finansowego, w tym postęp w ustanawianiu i wyborze instytucji wdrażających instrument finansowy (w tym instytucji wdrażającej fundusz funduszy) (art. 46 ust. 2 lit. f) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
32. Informacja o tym, czy instrument finansowy nadal funkcjonował na koniec roku sprawozdawczego	Tak
32.1. Jeżeli instrument finansowy nie funkcjonował	

na koniec roku sprawozdawczego, data likwidacji	
VII. Odsetki oraz inne zyski generowane ze wsparcia udzielanego z EFSI na rzecz instrumentu finansowego, zasoby programu zwrócone do instrumentów finansowych z inwestycji, zgodnie z art. 43 i 44, kwoty wykorzystane na zróżnicowane traktowanie, o którym mowa w art. 43a, oraz wartość inwestycji kapitałowych w odniesieniu do poprzednich lat (art. 46 ust. 2 lit. g) oraz i) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
35. Odsetki oraz inne zyski generowane z płatności z EFSI na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	85 663,20
36. Kwoty zwrócone do instrumentu finansowego przypisane do wsparcia z EFSI do końca roku sprawozdawczego (w EUR)	
36.1. w tym zwroty kapitału (w EUR)	
36.2. w tym zyski oraz inne dochody (w EUR)	
37. Kwoty zasobów, które można przypisać EFSI, wykorzystane zgodnie z art. 44 i art. 43a	0,00
37.1 w tym kwoty wypłacone na zróżnicowane traktowanie inwestorów działających zgodnie z zasadą gospodarki rynkowej, którzy zapewniają środki odpowiadające wsparciu z EFSI na rzecz instrumentu finansowego lub którzy współfinansują inwestycję na poziomie ostatecznych odbiorców (w EUR)	0,00
37.2. w tym kwoty wypłacone na refundację poniesionych kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie instrumentem finansowym (w EUR)	0,00
37.3 w tym kwoty na pokrycie w kwocie nominalnej straty wkładu EFSI na rzecz instrumentów finansowych wynikającej z ujemnych odsetek, jeżeli strata ta nastąpiła pomimo aktywnego zarządzania zasobami finansowymi przez podmioty wdrażające instrumenty finansowe (w EUR)	0,00
VIII. Postępy w osiągnięciu spodziewanego efektu dźwigni z inwestycji dokonywanych w ramach instrumentu finansowego oraz wartość inwestycji i uczestnictwa (art. 46 ust. 2 lit. h) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
38. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, pozyskanych przez instrument finansowy (EUR)	
38.1. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, zaangażowanych w ramach umowy o finansowaniu z podmiotem wdrażającym instrument finansowy (w EUR)	24 949 820,00
38.1 A. Wkłady w ramach produktu finansowego EBI zaangażowane w ramach umowy o finansowanie z podmiotem wdrażającym instrument finansowy (dotyczy wyłącznie instrumentów, o których mowa	

w art. 38 ust. 1 lit. c)) (w EUR)	
38.2. Łączna kwota innych wkładów, poza EFSI, wypłaconych na rzecz instrumentu finansowego (w EUR)	17 446 280,47
38.2.1. w tym wkłady publiczne (w EUR)	17 446 280,47
38.2.2. w tym wkłady prywatne (w EUR)	
38.2A. Wkład w ramach produktu finansowego EBI wypłacony na rzecz instrumentu finansowego (dotyczy wyłącznie instrumentów, o których mowa w art. 38 ust. 1 lit. c)) (w EUR)	
IX. Wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie wskaźników danego priorytetu lub środka (art. 46 ust. 2 lit. j) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013)	
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	68 600 000,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	40 197 758,13
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O2 - Inwestycje ogółem (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	317 863 509,30
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	213 102 682,67
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	7 009,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	4 762,00
41. Wskaźnik produktu (kod i nazwa), w który wkład wnosi instrument finansowy	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie (M04)
41.1. Wartość docelowa wskaźnika produktu	6 168,00
41.2. Wartość osiągnięta przez instrument finansowy w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika produktu	4 213,00

11. TABELE SŁUŻĄCE KODOWANIU OGÓLNYCH I SPECYFICZNYCH DLA PROGRAMU WSKAŹNIKÓW ORAZ UJĘTYCH ILOŚCIOWO WARTOŚCI DOCELOWYCH

Zob. załącznik dotyczący monitorowania

Załącznik II

Szczegółowa tabela pokazująca poziom realizacji w podziale na cele szczegółowe, w tym wskaźniki produktu

Cel szczegółowy 1A							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
1A	T1: procent wydatków w ramach artykułów 14, 15 i 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do ogółu wydatków poniesionych w ramach PROW (cel szczegółowy 1A)	2014-2021			0,23	12,51	1,84
		2014-2020			0,18	9,79	
		2014-2019			0,09	4,90	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 1B							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
1B	T2: łączna liczba operacji współpracy otrzymujących wsparcie w ramach działania dotyczącego współpracy (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013) (grupy, sieci/klastry, projekty pilotażowe...) (cel szczegółowy 1B)	2014-2021			55,00	33,33	165,00
		2014-2020			17,00	10,30	
		2014-2019			2,00	1,21	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 1C							
FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
1C	T3: łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 (cel szczegółowy 1C)	2014-2021			27 492,00	10,50	261 811,00
		2014-2020			27 492,00	10,50	
		2014-2019			5 644,00	2,16	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Cel szczegółowy 2A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
2A	T4: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich na inwestycje związane z restrukturyzacją lub modernizacją (cel szczegółowy 2A)	2014-2021	2,82	83,36	2,26	66,80	3,38
		2014-2020	2,07	61,19	1,59	47,00	
		2014-2019	1,90	56,16	0,94	27,79	
		2014-2018	0,99	29,26	0,62	18,33	
		2014-2017	0,93	27,49	0,13	3,84	
		2014-2016	0,19	5,62			
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
2A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	3 625 591 884,22	77,93	2 293 259 560,31	49,29	4 652 262 384,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	869 962,25	2,50	719 939,92	2,07	34 799 855,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			719 939,92	2,59	27 839 884,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2021			10 551,00	6,82	154 670,00
M02	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	72 013 772,56	47,38	28 557 566,03	18,79	152 000 519,00
M02.1	O13 - Liczba beneficjentów, którzy skorzystali z usług doradczych	2014-2021			16,00	0,02	96 000,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	2 159 673 279,40	77,99	1 323 185 449,88	47,79	2 769 020 986,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			2 559 674 159,59	49,54	5 166 614 995,00
M04.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			1 231 644 244,72	52,46	2 347 594 009,00
M04.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			29 900,00	58,66	50 970,00

M04.3	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			58 666 481,82	13,92	421 426 977,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 090 552 412,58	81,70	664 478 284,62	49,78	1 334 827 253,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			843 375 667,75	44,73	1 885 405 046,00
M06.3	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			44 879,00	78,27	57 336,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	35 377 339,47	40,09	9 290 013,09	10,53	88 234 648,00
M21	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	267 105 117,96	97,71	267 028 306,77	97,68	273 379 123,00
M21	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021					180 000,00

Cel szczegółowy 2B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
2B	T5: procent gospodarstw rolnych korzystających z planów rozwoju działalności gospodarczej/inwestycji dla młodych rolników otrzymujących wsparcie z programu rozwoju obszarów wiejskich (cel szczegółowy 2B)	2014-2021	1,73	79,22	1,43	65,49	2,18
		2014-2020	1,24	56,78	1,14	52,21	
		2014-2019	0,91	41,67	0,78	35,72	
		2014-2018	0,64	29,31	0,58	26,56	
		2014-2017	0,59	27,02			
		2014-2016	0,38	17,40			
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
2B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	771 051 375,62	79,56	513 934 343,61	53,03	969 171 231,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	771 051 375,62	79,56	513 934 343,61	53,03	969 171 231,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			513 934 343,61	53,03	969 171 231,00
M06.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			513 934 343,61	53,03	969 171 231,00
M06.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			21 557,00	65,52	32 900,00

Cel szczegółowy 3A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
3A	T6: procent gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie w ramach systemów jakości, rynków lokalnych i krótkich cykli dostaw oraz grup/organizacji producentów (cel szczegółowy 3A)	2014-2021	1,62	143,48	1,13	100,08	1,13
		2014-2020	1,57	139,05	1,13	100,08	
		2014-2019	1,48	131,08	1,13	100,08	
		2014-2018	1,41	124,88	0,53	46,94	
		2014-2017	1,34	118,68	0,71	62,88	
		2014-2016	1,10	97,42	1,10	97,42	
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
3A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 151 958 976,89	73,68	570 329 989,93	36,48	1 563 449 906,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	8 700 069,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			0,00	0,00	6 525 052,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2021			0,00	0,00	36 251,00
M03	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	28 667 682,21	65,15	15 060 204,04	34,22	44 004 400,00
M03.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			1 055,00	13,18	8 006,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	817 323 207,77	87,10	302 335 684,02	32,22	938 330 975,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			644 202 512,71	32,59	1 976 661 950,00
M04.1	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			822,00	43,96	1 870,00
M04.2							
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	79 149 121,06	125,14	43 112 735,91	68,16	63 248 582,00
M09	O1 - Wydatki ze środków publicznych	2014-2021	138 512 577,60	52,78	138 486 287,37	52,77	262 416 420,00

	ogółem						
M09	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			411,00	29,48	1 394,00
M09	O9 - Liczba gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach wsparcia	2014-2021			2 783,00	30,91	9 005,00
M14	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	67 338 472,05	31,86	68 383 429,29	32,36	211 340 000,00
M14	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			43 824,00	87,65	50 000,00
M16	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	20 967 916,20	59,22	2 951 649,30	8,34	35 409 460,00

Cel szczegółowy 3B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025	
3B	T7: procent gospodarstw rolnych uczestniczących w systemach zarządzania ryzykiem (cel szczegółowy 3B)	2014-2021			0,17	16,38	1,04	
		2014-2020			0,08	7,71		
		2014-2019			0,01	0,96		
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	Liczba beneficjentów w ramach inwestycji zapobiegających zniszczeniu potencjału produkcji rolnej (-)	2014-2021				2 676,00	27,47	9 740,00
		2014-2020				1 282,00	13,16	
		2014-2019				257,00	2,64	
		2014-2018				61,00	0,63	
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.	
3B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	81 811 672,76	21,23	42 528 616,21	11,04	385 286 056,00	
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	2 899 882,00	
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			0,00	0,00	2 899 882,00	
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2021			0,00	0,00	16 111,00	
M05	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	81 811 672,76	49,45	42 528 616,21	25,71	165 446 174,00	
M05.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			2 545,00	28,40	8 962,00	
M17	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	0,00	0,00	0,00	0,00	216 940 000,00	
M17.1	O1 - Wydatki ze środków	2014-2021			0,00	0,00	108 470 000,00	

	publicznych ogółem						
M17.1	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			0,00	0,00	6 674,00

Priorytet P4

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025	
P4	T13: procent gruntów leśnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2021			0,07	22,40	0,31	
		2014-2020			0,06	19,20		
		2014-2019						
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T8: procent lasów/innych zalesionych obszarów w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną (cel szczegółowy 4A)	2014-2021				0,07	22,40	0,31
		2014-2020				0,06	19,20	
		2014-2019						
		2014-2018						
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T12: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarowania glebą i/lub zapobiegania erozji gleby (cel szczegółowy 4C)	2014-2021				9,43	56,06	16,82
		2014-2020				10,69	63,55	
		2014-2019				9,70	57,66	
		2014-2018				11,71	69,61	
		2014-2017				13,76	81,80	
		2014-2016				11,65	69,26	
		2014-2015						
	T10: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie dotyczących poprawy gospodarki wodnej (cel szczegółowy 4B)	2014-2021				7,53	53,80	14,00
		2014-2020				7,93	56,66	
		2014-2019				7,23	51,66	
		2014-2018				9,25	66,09	
		2014-2017				10,36	74,02	
		2014-2016				8,72	62,31	
		2014-2015						
T9: procent gruntów rolnych w ramach umów o zarządzanie wspierających różnorodność biologiczną lub krajobrazy (cel szczegółowy 4A)	2014-2021				7,62	54,16	14,07	
	2014-2020				8,04	57,14		
	2014-2019				7,32	52,02		
	2014-2018				9,42	66,95		
	2014-2017				10,67	75,83		
	2014-2016				9,01	64,04		
	2014-2015							

FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
P4	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	3 876 236 853,85	65,69	4 088 212 491,76	69,28	5 901 005 025,00
M01	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 258 370,10	10,85	1 008 268,38	8,69	11 599 951,00
M01.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			1 008 268,38	10,23	9 859 958,00
M01.1	O12 - Liczba uczestników szkoleń	2014-2021			16 941,00	30,93	54 779,00
M04	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	168 917 675,37	35,08	99 893 398,06	20,74	481 583 245,00
M04	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			199 936 060,26	26,73	747 859 245,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 337 346,07	26,75	1 321 774,16	26,44	5 000 000,00
M08.5	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			1 321 774,16	26,44	5 000 000,00
M08.5	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			1 187,00	22,38	5 303,00
M08.5	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			6 609,51	22,70	29 123,00
M10	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 208 648 004,50	58,76	1 301 428 900,33	63,27	2 057 025 287,00
M10.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			1 087 784,28	53,78	2 022 544,00
M11	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	478 982 566,60	61,14	504 006 024,87	64,34	783 368 117,00
M11.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			57 010,52	41,45	137 557,00
M11.2	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			217 496,47	80,34	270 705,00
M13	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	2 017 092 891,21	78,72	2 180 554 125,96	85,10	2 562 428 425,00
M13.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			142 013,11	79,81	177 940,00
M13.2	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			5 747 110,97	75,78	7 584 297,00

M13.3	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			1 036 130,67	83,79	1 236 587,00
-------	----------------------------	-----------	--	--	--------------	-------	--------------

Cel szczegółowy 5E

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
5E	T19: procent gruntów rolnych i leśnych objętych umowami o zarządzanie przyczyniającymi się do pochłaniania dwutlenku węgla i ochrony węgla (cel szczegółowy 5E)	2014-2021			0,02	93,20	0,02
		2014-2020			0,02	93,20	
		2014-2019			0,02	93,20	
		2014-2018			0,01	46,60	
		2014-2017			0,32	1 491,22	
		2014-2016			0,30	1 398,02	
		2014-2015			0,01	46,60	
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
5E	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	151 425 868,57	60,77	162 778 272,74	65,32	249 189 060,00
M08	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	151 425 868,57	60,77	162 778 272,74	65,32	249 189 060,00
M08.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			162 778 272,74	65,32	249 189 060,00
M08.1	O5 - Obszar całkowity (ha)	2014-2021			4 356,01	85,41	5 100,00

Cel szczegółowy 6A

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025
6A	T20: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (cel szczegółowy 6A)	2014-2021			1 606,43	6,26	25 654,00
		2014-2020			656,00	2,56	
		2014-2019			320,00	1,25	
		2014-2018			130,00	0,51	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.
6A	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	514 537 767,18	73,02	245 803 047,66	34,88	704 677 347,00
M06	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	514 537 767,18	73,02	245 803 047,66	34,88	704 677 347,00
M06	O2 - Inwestycje ogółem	2014-2021			245 803 047,66	34,88	704 677 347,00
M06.2 M06.4	O4 - Liczba gospodarstw rolnych/beneficjentów otrzymujących wsparcie	2014-2021			8 115,00	47,17	17 203,00

Cel szczegółowy 6B

FA/M	Nazwa wskaźnika celu	Okres	Na podstawie zatwierdzonych (w stosownych przypadkach)	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Cel 2025	
6B	T23: miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER) (cel szczegółowy 6B)	2014-2021			12 240,00	84,88	14 420,00	
		2014-2020			9 622,00	66,73		
		2014-2019			6 499,00	45,07		
		2014-2018			3 089,00	21,42		
		2014-2017			278,00	1,93		
		2014-2016						
		2014-2015						
	T22: procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktur y (cel szczegółowy 6B)	2014-2021				14,05	59,78	23,50
		2014-2020				12,10	51,48	
		2014-2019				9,34	39,74	
		2014-2018				6,69	28,46	
		2014-2017				3,37	14,34	
		2014-2016				0,10	0,43	
		2014-2015						
	T21: procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju (cel szczegółowy 6B)	2014-2021				72,65	99,99	72,65
		2014-2020				72,65	99,99	
		2014-2019				72,65	99,99	
		2014-2018				72,77	100,16	
		2014-2017				72,77	100,16	
		2014-2016				72,38	99,62	
		2014-2015						
FA/M	Wskaźnik produktu	Okres	Przeznaczone	Absorpcja (%)	Zrealizowane	Absorpcja (%)	Zaplanowane na 2023 r.	
6B	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	2 249 415 636,92	72,17	1 489 255 225,17	47,78	3 116 860 847,00	
M07	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	1 504 110 035,32	69,95	929 513 611,19	43,23	2 150 207 382,00	
M07.1 M07.2 M07.4 M07.5 M07.6 M07.7 M07.8	O15 - Liczba ludności korzystającej z ulepszonych usług / infrastruktury (w obszarze IT lub w innym obszarze)	2014-2021			3 892 757,00	59,79	6 510 600,00	
M07.2	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			3 217,00	44,35	7 253,00	

M07.4	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			551,00	90,33	610,00
M07.6	O3 - Liczba wspieranych działań/operacji	2014-2021			75,00	68,81	109,00
M19	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021	745 305 601,60	77,10	559 741 613,98	57,91	966 653 465,00
M19	O18 - Liczba ludności na obszarze lokalnej grupy działania	2014-2021			20 126 294,00	100,00	20 126 294,00
M19	O19 - Liczba wybranych lokalnych grup działania	2014-2021			291,00	100,00	291,00
M19.1	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			8 641 728,55	54,21	15 941 729,00
M19.2	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			435 701 340,77	55,16	789 854 109,00
M19.3	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			8 224 825,93	47,35	17 370 392,00
M19.4	O1 - Wydatki ze środków publicznych ogółem	2014-2021			107 173 718,73	74,69	143 487 235,00

Dokumenty

Tytuł dokumentu	Typ dokumentu	Data dokumentu	Lokalny nr referencyjny	Nr referencyjny Komisji	Liczba kontrolna	Pliki	Data wysłania	Wysłane przez
AIR Financial Annex 2014PL06RDNP001	Załącznik finansowy (System)	08-09-2022		Ares(2022)6211756	323463734	AIRfinancialAnnex2014PL06RDNP001_pl.pdf	08-09-2022	nkretkmi

